جملہ حقوق محفوظ ہیں

بہ عون صناع مکین و مکان و فضل خلاق زمین و زمان

احوال الآخرت اصلی منظوم سچائی

مصنفہ
مولینا مولوی حافظ محمد بن مولوی بارک اللہ

فرمائش حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجر کتب کشمیری بازار لاہور

بمقام مطبع پریس انڈرون لوہاری دروازہ لاہور

کُتب مندرجہ کے علاوہ ہر قسم کی کتابیں مندرجہ ذیل پتہ سے مل سکتی ہیں

مکمل ترجمہ قانونچہ طب حکمت معہ رسالہ قبریہ پنجابی منظوم

علم طب یونانی میں یہ مشہور پرانی درسی کتاب اور تشریح بدن میں لاثانی ہے چونکہ زبان عربی میں نہایت مشکل تھی۔ لہٰذا اسکی بغرض سہولیت اسکا ترجمہ عام فہم پنجابی زبان میں کرایا ہے جس سے پنجابی بھائی تشریح بدن سے واقفیت و دسترس حاصل کر سکیں۔ فاضل مترجم نے ہر صفحہ کے ابتداء میں چند سطور اصل متن عربی کی رکھ کر نیچے اسکے نظم ترجمہ اس خوبی سے نبھایا ہے کہ ادنیٰ سے ادنیٰ لیاقت کا طالب علم بھی اسکو بخوبی سمجھ سکے۔ اور جو جو مشکل مقام تھے۔ انکو تمثیلات مقبولوں سے نہایت آسان کر دیا ہے مزید برآں بڑی بڑی مشہور کتب طبیہ سے حاشیہ پر اردو میں شرح کی ہے۔ کاغذ کی عمدگی اور لکھائی چھپائی صحت میں بیحد کوشش کی گئی ہے خریدار بلحاظ قدردانی خریدفرما کر مترجم کی محنت کی داد دیں۔ قیمت ۸ر

قانونچہ اردو میں

اقانونچہ عربی سے اردو میں ترجمہ کرایا گیا ہے نہایت عمدہ اور خوشخط چھپا ہوا موجود ہے علم فن حکمت کو عربی سے اردو لباس پہنا کر بغرض افادہ عام طالبعلمان کے لئے لاینحل مشکلات کو لفظ بہ لفظ آسان کر دیا ہے۔ قیمت ۶ر

ترجمہ قدوری اردو میں

از فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری در باب مسائل فقہ حدیث۔ اس کتاب کا عربی سے ترجمہ کیا گیا ہے۔ مشکل یہ تھی۔ کہ عام مسلمانان جو عربی سے محض ناواقف تھے انپر دینی مسائل شریعت طریق نماز حج۔ زکوٰۃ۔ شرک۔ بدعت اور تمام قانون شرعی سے لاعلمی کی وجہ سے پوری واقفیت حاصل نہیں ہوتی تھی۔ اسلئے عام فہم ہونے کے واسطے آسان زبان اردو میں ترجمہ کرایا گیا ہے۔ ہاتھوں ہاتھ یہ کتاب فروخت ہوتی چلی جاتی ہے۔ قیمت صرف عہ

ترجمہ کنز الدقائق اردو میں

یہ کتاب بھی فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری کا ترجمہ مبنی بر مسائل فقہ مثل قدوری عربی سے اردو میں اس غرض سے ترجمہ کیا گیا ہے کہ طالب علمان علم فقہ اس کے مطالعہ سے بہرہ یاب ہوں۔ لکھائی چھپائی کاغذ نہایت عمدہ ہے۔ اور قیمت بھی بغرض افادہ عام صرف ایک روپیہ عہ

انیس الواعظین اردو میں

از فاضل اجل حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری۔ یہ کتاب وعظ و پند نصائح مطابق آیات و احادیث آنحضرت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم جو مہینوں کے دلوں کو صاف اور پاک بدرجہ غایت لانیوالی ہے۔ اور گناہوں سے متنفر اور پرہیز کرانیوالی جو لوگ گناہ کو گناہ نہیں سمجھتے انکو عصیان سے بچانے والی یہ کتاب لاجواب اور بے نظیر ہے۔ قیمت ایک روپیہ چار آنہ۔ عہ

تذکرۃ الاولیاء اردو

کتاب لاجواب مفید ہر شیخ و شاب الملوسوم بہ مظہر الاصفیاء اردو ترجمہ تذکرۃ الاولیاء جسکو جناب مولانا سید اعجاز احمد صاحب خلیفہ ارشد حضرت محی السنۃ مولانا حافظ حکیم شاہ ظہیر احمد صاحب ظہیری بدایونی نے نہایت محنت و عرق ریزی سے بامحاورہ سلیس اردو زبان میں ترجمہ کیا ہے ہمنے بصرف زر کثیر مشتاق احباب کی خاطر فاضل مترجم سے حق کاپی رائٹ خرید کر نہایت صحت اور آب و تاب سے طبع کروائی ہے۔ ناظرین کرام اس خزینۃ السعادت کو ملاحظہ فرما کر سعادت دارین حاصل کر کے ہماری محنت کی داد دیں گے۔ قیمت عہ

مجمع الاسرار طلسمی اردو

مصنفہ عاذق زمان فخر الاطباء حکیم فضل حسین صاحب۔ یہ رسالہ فن حکمت میں بصرف زر کثیر طبع کرایا گیا ہے۔ جملہ کتب حکمت کا ایک مجموعہ ہے۔ تشریح بیماری اور علاج و خاصیات ادویات اور گمشدہ جات علم کیمیا جسکو مشتاق حکمت بہت سی کتابوں سے مشکل دیکھ سکتے ہوں بغرض عام فہم سلیس اردو میں بیظیر تیار کیا گیا ہے۔ اعلیٰ سے اعلیٰ حکماء اور طالبعلموں کے لئے بیحد مفید ہے۔ قیمت بھی صرف بارہ آنہ ۱۲ر

تحفہ بیظیر ترجمہ دیوان حافظ پنجابی نظم

حضرت خواجہ حافظ شیرازی علیہ الرحمۃ اور انکے کلام کو کون نہیں جانتا۔ چند غزلیں جو اکثر مجالس صوفیاء میں پڑھی جاتی ہیں۔ بکمال ترجمہ پنجابی نظم میں نہایت سوز گدازانہ کیا گیا ہے ممکن نہیں کہ قوال اس ترجمہ کو مجالس میں گائیں اور سامعین وجد میں نہ آئیں۔ قیمت عہ

تفسیر کلام الرحمٰن

سورۃ ملک کی بامحاورہ اردو زبان میں پُرتاثیر تفسیر چھاپی گئی ہے اہل اللہ اور دیگر مسلمان بھائیوں کے فائدہ کیلئے۔ قیمت ۱ر

ہر قسم کی درخواستیں بنام حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب بازار کشمیری لاہور آنی چاہئیں

مَا شَآءَ اللّٰہُ لَا قُوَّۃَ اِلَّا بِاللّٰہِ

نسخہ مفید عام از تصانیف مقبول بارگاہ احد مولٰنا حافظ محمد صاحب سکنہ لکھوکے المسمّٰی بہ

حوال الآخرت

مصنفہ

حافظ محمد بن مولوی بارک اللہ رحمۃ اللہ علیہما

حسب فرمائش حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور

رفیق عام پریس لاہور میں

۲۲۲۲ بہ اہتمام منشی عزیز الدین بار ایٹ لا

DRAWN BY M. ASLAM

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

لکھ لکھ حمد ثنا تعریفاں پاک منزہ تائیں	اوّل آخر ظاہر باطن ہر دم صفت ثنائیں

تَبٰرَكَ الَّذِیْ بِیَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرُ ۟ الَّذِیْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَیٰوةَ لِیَبْلُوَكُمْ اَیُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْغَفُوْرُ ۟ الَّذِیْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۟ سورہ ملک س ۲۹ پ ۲

بابرکت اوہ مالک ہے ہتھ جسدے ملک الٰہی	اوہ ہر شی اوپر قادر ہے جس موت حیات بنائی
تا ازماوے بندیاں توں کس احسن عمل کمائے	اوہ غالب بخشنہار الٰہی جس ست آسمان بنائے

تَبٰرَكَ الَّذِیْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِیَكُوْنَ لِلْعٰلَمِیْنَ نَذِیْرًا ۟ فرقان س ۱۸ پ ۱۸

بابرکت اوہ منعم ہے کچھ حد نہیں احساناں	جس نازل کیتا خاص بندے تے ایہ فرقان خزانہ
تا اس خبر عذاب ثوابوں امت نوں پہنچائے	فر قیامت دوزخ جنت خوب شرح سمجھائے
چنگے بخت انہاں نوں ازلوں صدق یقین جو لیائے	کفر شرک بریایاں بدعت چھوڑ اعمال کمائے
انہاں موتوں پچھے خوشی ہمیشہ ہر گز غم نہ کوئی	دوزخ تھیں بچ جنت جاسن خبر قرآناں ہوئی

تے جنہاں دے دل مُہراں جڑیاں ازلی قہر الاہوں
اوہ وچہ گمراہی گئے پریرے ردّ ہوئی درگاہوں

جے نال قرآن حدیث انہاں سو کری نصیحت کوئی
ہکذرہ اثر نہ ہوے وہر گز قسمت مندی ہوئی

اوہ بھاویں لکھ اسائش خوشیاں دنیا نوچہ بنڈاون
فرگو ناگون عذاب کروڑاں مدتوں پچھے پاون

توں پاک منزہ پاک منزہ ہر عیبوں نقصانوں
میں حمد شکر تعریف تیری نت آکھاں دلوں بجانوں

باجھ تیرے معبود نہ کوئی توہیں ہک خدایا
اللہ اکبر شان تیرا ہر شے تھیں بزرگ پایا

تیری یاری باجھ نہ طاقت کران جو ترک ریائی
بھی تیری باجھ توفیق نہ قوت کران جو نیکی کائی

توں سختی تنگی دکھ وبجاویں تیری باجھ نہ کوئی
جو نعمت برکت دین دنی دی سبّہ حاصل ہوئی

توں احد لاشریک الٰہی شان بلند عظیما
ملک زمین آسمان تیرا بہ تینوں حمد قدیما۔

توں آپے یار یں آپ جواویں توں بن ہور نہ کوئی
توں زندہ نت نہ موت کدائیں عظمت دائم ہوئی

فرلکھ صلوٰۃ سلام ہزاراں ہر دم ختم نبیاں
جو سب خلقت تھیں افضل اشرف سید شاہ صفیہاں

جس کل احکام الٰہی سانوں واضح کر سمجھائی
خیر خواہی وچہ فرق نہ کیتا کوشش نال بتائی

اوس رحمت شفقت حد زیادہ کیتی امت تائیں
دو ہیں جہانیں مشفق ساڈا شافع روز جزائیں

فر آل اصحاب نبی دے پیارے لکھ صلوٰۃ سلاماں
بھی تابعدار انہاں دے جو کجھ کل خواص عواماں

تاسف بر عمر گذشتہ در غفلت و نادانی و استعداد برائے موت

ای دل غافل غفلت اندر عمر پنجاہ سدھائی
خالص عمل نہ کیتو کوئی سستی وچہ لنگھائی۔

نبی ولی ہو عالم فاضل گذرے جنگ جنگیرے
بھی شاہ گدا ہور بڑے بھلے سبہ کیتی قبریں ڈیرے

خویش قبیلہ یار پیارے ہتھیں پور لنگھائی
ہن توں بھی ہکدن جانا اوتھی جتھے یار سمائے

علی احمد اللہ مصنف

کئی چھوٹے کئی وڈے تدھیں خلقت بہت سیدھائی
کھول اکھیں ہن ویکھ جو اجکل دنیا تیری آئی

فروقت دھانے پچھوتاسیں کرلے اج جو کرناں
جے سوہیاں جیون ہوے اورک ہکدینہ مرناں

ہن دنیا حرصاں چھوڑمیاں کرطاعت ذکر الٰہی
فرایہ ویلا ہتھ نہ اسی آج کل ہوسیں راہی

آس امید جیون کر کوتہ موت چتار پیارے
نیڑے اجل تے اس دوراڈی گھیبا نئی سہارے

دنیا وچہ آرام آسایش عادت بہت نہ کریئے
لذت ناز تے نعمت دنیا دل وچہ جب نہ دھریئے

فاقہ فقر تے تنگی ترشی حضرت نبی قبولی
نعمت ناز آرائش زینت دنیا جان فضولی

نبی فراش بنایا چمڑوں برگ کھجوروں بھریا
نازک نرم فراش نہ لیا غفلت خوابوں ڈریا

ہلکن کڑی وچھا کر سُتا نازک بدن سہارا
نقش کڑی دے جسے اتے بہ ہوئی آشکارا

عرض کیتی عبداللہ حضرت کہو فراش بنایئے
حکم کرو تاوقت سوندے ہیٹھ فراش وچھایئے

ہیں اُتے دنیا سبز نہ کوئی حضرت آکھ سُنایا
دنیا سن مثال ایویں جو راہ وچہ رُکھے سایہ

سائے بیٹھ لوے دم راہی ہووے فیر روانہ
اسدم کارن کد کوئی عاقل طلب کرے سمیانہ

قولہ تعالیٰ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝ سورۃ النساء ع ۱۰ پ ۵

رب فرمایا دنیا اندر اندک برخورداری
نعمت لذت چار دیہاڑے دنیا کرو نہ پیاری

اجر قیامت بہتر جانوں اہل ایماناں تائیں
تقویٰ خوف خدا جس کیتا بُریاں چھٹوا ئیں

اجر اونہاں نوں پورا ملسی ضایع ذرا نہ ہوسی
تھوڑا بہت جو دنیا کیتا حاضر آن کھلوسی

قولہ تعالیٰ اَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ ۝ سورہ النساء ع ۱۰ پ ۵

لکیاں چھپیاں موت نہ چھوڑی جتھے ہووے گھیرے
بھاویں برج بناؤ محکم قلعہ یا کوٹ چنگیرے

نسیاں بھجیاں جان نہ دیوی دارو موت نہ کوئی
نیکی کر دکماؤ تقوی بدلہ لیسو سوئی۔

رنگ محل بنا دن احمق خرچن مال ربانا ں
موت آئی سبہ چھوڑ علاقہ قبریں کرن ٹکانا ں

حق حقوق خدا ہو بندیاں مالوں ادا نہ کردے
مال ربانہ خاک رلاون بچھو تاسن مردے

ای دل غافل سمجھ کدائیں غفلت چھوڑ ادائیں
سنبھل قدم ٹکاویں پیارے سمجھ محبت لائیں

فانی چیزاں نال محبت ہرگز کریئے ناہیں
فانی حب ایہی پشیمانی جاسی توڑ کدائیں

نال مسافر نہیبو نہ لایئے اوڑک اس ٹر جانا ں
توں نال جدائی درد فراقوں ہوسیں بہت نمانا ں

یا اوہ تینوں چھوڑ چلے یا توں اس چھوڑ سڈاویں
ایہ کوڑ محبت داغ دلیدا وچھڑیاں پچھتاویں

سچ محبت اللہ والی نافع دو ہیں جہانیں
عشق الٰہی حاصل جنہاں فضل تنہاں رحمانی

دنیا وچہ بھی قبر قیامت ہر ہر وقت سہاوے
کرا وہ عمل جو وچہ قبرے نال بندے دیجاوے

حب نشانی یاد الٰہی بھی فرمانبرداری
ذکر الٰہی صیقل دل دی نال اسی رکھ یاری

غیراں حب دلوں کر باہر اس وچ نفع نجانی
تے ربدیاں پیاریاں نال محبت اسدے کارن آنی

دنیاں نال محبت کوڑی دنیا چار دہاڑے
ایہ کسے دینال نہ رہنی رہسی دنیا دین وگاڑے

ایہ چار دہاڑے کوڑا دا سا اوڑک اتھوں جانا ں
قبر قیامت دا کر توشہ جتھے نت ٹکانا ں

جگے کم اللہ نوں بھاون قبر اندر کم آون
بریاں کما نوچہ رب راضی ہر جگہ پکڑاون

سب بریایوں کرہن توبہ اللہ بخشن ہارا
توبہ کیتیاں مول نہ مارے ہو جاسی چھٹکارا

جد لگ جان جسے وچہ ہی کر توبہ وقت ایہوئی
موت آئی پھر بچھو تاسیں ویلا وقت گیوئی

جو موتوں پچھے سر پر گذرے اسدی خبر نہ ساواں
جو وچہ قرآن حدیثاں پایا کتبوں لکھ وکھاواں

بالصواب

اس نام احوال آلاخرت آیا بہت موافق بھائی
بھی اس تاریخ صدی سن ہجری نام پوری آئی

بارہ سو ستر ہجری سنہ وچ ایہ بنائی
فضل الٰہی کامل کیتی میں وچہ نادو یائی

بہت علائق ہو موانع فرصت مول نہ ملدی
پر محض کرم تھیں پوری کیتی مولا خواہش دلدی

ایہ اکثر صحیح حدیثوں ثابت کجھ بیان قرآنوں
جو ماہر خاص قرآن حدیثوں روشن اس بیانوں

جو شاہ رفیع الدین محدث دہلی اندر ہوئے
احوال قیامت انہاں رسالہ موتی عدن پروئے

میں ایس رسالے سب مسایل ہندی بیت بنائے
تے غنیہ شاہ جیلانی والی وچوں بھی کجھ پائے

بھی کجھ مشکوٰۃ شریفوں لکھے بعضے ہو کتابوں
پڑھکر مومن کرن آمنا لین نجات عذابوں

عمل قرآن حدیث موافق مومن کرناں آیا
یا فقہ ثقہ جو نال دلائل صحیح قیاس وہایا

ایہ موتی لعل جواہر ہیرے بخشے پاک الٰہی
اس شکر زبان ادا نہ ہووے عاجز قلم سیاہی

حدیث ضعیف فضایل عملاں وچہ قبولن آئی
بھی وچہ اخبار قیامت برزخ جنت دوزخ بھائی

بھی حرف امید مسایل اندر اوہ مقبول کیجوے
بھی امر نہی وچہ باجہ قصاصوں حد دل رہنا نہ تھیوے

پر شرط ایہی جو صحیح حدیثوں اوہ خلاف نہ ہووے
جے صحیح حدیثاں کنوں مخالف مومن چھوڑ کھلووے

وضع کجھ اعتبار نہ ہرگز لوکاں دلوں بنائی
اس پر عمل نہ جائز کرناں سند نہیں اوہ کائی

بیان عقبات ثلثہ عقبۂ اول وقت نزع جان است

ای دل غافل سست کمینے غفلت چھوڑ ادائیں
ترے عقبے ہن اگے تیری تہ کجھ فکر کیوں ناہیں

قال النبی ﷺ اکثروا ذکر ھاذم اللذات الموت رواہ الترمذی والنسائی وابن ماجہ مشکوٰۃ

وچہ حدیث نبی فرمایا موت بھلاؤ نا ہیں
ایہ دنیا لذت خوشیاں توڑے سو چو سنج صیاہیں

جاں فجر ہووے کر موت اوڈیکاں رات امید نہ کریئے
تے رانیں فجر امید نہ کیجے شاید اگے مریئے

صحت اندر توشہ کرلے مت بیماری آوے
تے زندیاں خرچ قبر دا کرلے مت پچھ رفقت سدھاوے

دعا مرن دی مول نہ کریئے جیون نعمت بھاری
کرلے عمل کما کجھ نیکی دت نہ لہیں واری

جے تنگی سخت یا بہت بیماری اگھے یارب سائیں
جد لگ جیون بہتر مینوں تد لگ نیک جوائیں

جاں مرنا نیک ہووے حق میرے یارب مینوں ماریں
تینوں معلم غیب تمامی میرے کم سواریں

پہلی گھاٹی جان کندن دی سخت مصیبت بھاری
امیر فقیر جو بُرا بھلا سب لنگن وارو واری

اس گھاٹی بن راہ نہ دوجا جتول کوئی جائے
بنی ولی ہور شاہ گدا سبھ اوتھوں لنگھ سدھائے

جس لکھ کروڑاں درم دیناراں لشکر لکھیں ہووے
اس ناکجھ زور نہ واہ چلی بک عاجزی مل کھلووے

رستم تے بہرام زور آور شاہ سکندر جیہے
بھی لقمان حکیم چلے جد گھلے رب سنیہے

بھی حضرت سلیمان پیغمبر اوڈا تخت ہوائیں
بادشاہی اوہ چھوڑ گیا سب مشرق مغرب تائیں

آدم تھیں تاں اس دم تائیں جتنی خلقت ہوئی
گھاٹی جان کندن سبھ لنگھے پاسے گیا نہ کوئی

ناں فرزند نہ خویش قبیلہ دوست بھینا بھائی
ویکھن کھلے تے رون کھوہن چلے واہ نکائی

اوہ آپو اپنے فائدیا تئیں رون یار پیارے
اسدا درد نہیں کسے ہرگز رون لوگ جو سارے

اسدے کم نہ آوے کوئی باجھوں نیک اعمالاں
تد ساہاندی قیمت جاوے قدر پچھانے لعلاں

اللہ باجھ نہ بیلی کوئی اٹھ اکلاں چلیا
ہکو آیا ہکو جاسی رہ وچ غفلت دلیا

جیکر اللہ راضی اس پر عید خوشی اس ہوئی
دنیا سختی مگروں لتھی غم اندوہ نہ کوئی

تے جیکر رب نہ راضی ہویا اسنوں تھانو نہ کائی
دوزخ آتش سر پر سبھے جان نشکنجے آئی

لہ شیطان بندید ادشمن بچھا مول نہ چھوڑے
جمن تھیں لا مردیاں تائیں ویڑیں مکھ نہ موڑے

مڑیاں دغا فریب کماوے پانی آن وکھاوے
اوہ پانی منگے شیطوں آکھے پانی مفت نہ آوے

اوہ آکھے قیمت ہتھ نہ میرے شیطوں شرک بتاوے
یا کلمہ کفر سکھاوے اسنوں یا سجدہ کرداوے

جے دین ایمان ہووے اس کچا آکھے اسے لگے
بے ایمان مرے ہو کافر لے شیطانے سنگے

تے جے اس یاری رب کری اتے ایمان محکم ہووے
تا اس دشمن دا کہیا نہ منے ہو بیزار کھلووے

فرصوت مڑیا ندی بن آوی جیہڑے موے اگیرے
کہے بہشت تے دوزخ خبران پیاں کن جو نیرے

عذاب ثواب جو قبر قیامت مسئلے لوک کریندے
اساں مرکے ڈٹھا جھوٹھ آہا سبہ لافاں کوڑ مریندے

جس کچا دین ہووے سو منے مرے ایمانوں خالی
جس محکم دین سورو کری اوہ گل شیطانا نوالی

فرصوت ہور نبے تے آکھے ایہ کونیاں کی آیا
بُرا کیتا رب نال تیرے جو بکو پکڑ چلایا۔

عورت بیٹے یار قبیلہ روون بھیناں بھائی
خلاف الناف
پکڑ ہکلا تینوں ٹوریا کیتی ایہ بریائی

مومن نیک کہے رب میرا ہرگز بُرا نہ کردا
ہیں ہر دم راضی کری جو چاہی اوہ مانک ہیں بردا

اوکھی گھاٹی مشکل ویلا دشمن دغا کماوے
جنوں یاری رب کری اوہ نال ایمان سدھاوے

جو کچھ شکم مائی دے اندر لکھیا لیکھ نہ بدیدا
چنگے بخت یا منحے لکھے لیکھا دم نہ چھلے دا

جیوندیاں اعتبار نہ کوئی دم آخر اعتباری
جے اوڑک نال ایمان سدھایا چنگے بخت بہاری

جے اوڑک ناہ ایمانوں چلیا دوزخ بالن نیاں
عمر ساری دا کیتا کرتا گلیا نیاں تنیاں

در بیان حقیقت مومن و کافر و منافق و حال جان کندن ہر یکے۔

ہک مومن ہک کافر بندے ہک منافق آئے
مومن اوہ جو دلوں زبانوں سچ ایمان لیائے

حکم اللہ دے دانوں نہ بانوں سبھے سچ منا وے
رکھے حب نماز روزیدی تے بایوں پچھتاوے

کافر اوہ جو حکم اللہ دے منے ہرگز نا ہیں
رب رسول قرآن نہ منے پوہے غیراں تائیں

پڑھے منافق نہ تھیں کاملاں انہیں صفتی نہ لیاوے
حکم خدا نہ دل تے رکھے کرداجو دل بھاوے

جے مومن پاس ہتھ ہتاں کرا گلاں خاص اکانی
جے کافر پاس ہیے ناں کرا گلاں اوہ شیطانی

نیکی رت جے کوئی اگوں برا منا وے
کرے مخول تے چھیڑاں اسنوں یا انکار لیاوی

ترک نماز نہ رلے جماعت بہتا کوڑا لاوے
وعدہ کرے تے خلاف منافق جھگڑے فحش سناوی

کرے امانت وچ خیانت چوری ڈغا کماوے
کہن سلام علیک جو مومن اسنوں ناخوش بھاوے

ایہ دنیا وچ سدا وے مومن آخر نفع نہ کوئی
تھلے وڈ زمین اس جاگہ خبر قرآنوں ہوئی

سختی جان کندن دی ہر نوں عمل موافق ہووے
عزرائیل ملائک لیکر حاضر آن کھلووے

ملک اٹھاراں حاضر آون مردے نوں دسیاون
نور رحمت دی ملک بہشتی خوشبو کفن لیاون

صورت شکل عجائب سوہنی منہ تے نور چمکے
تے نوذ زندی ملک تنہاں تہے گندی کفن تکے

صورت ڈسی ہووے والی ننگ بہادے منہ کالے
دنیا اندر جے دیاون مرن جو دیکھن والے

عزرائیل سلام علیکم آکھے مومن تائیں
تدھ تے راضی رب تیرا جل ویکھ بہشتیں جائیں

ایہ دنیا جاگر خلل فسادا دھندہ کار ہنیرا
نبی ولی راہ رہیا نکوئی کوچ کیتو نی ڈیرا

جویں پیئے ناں جہڑا ویوے باپ شفیق پیارا
پھیری سفت کری وڈاوے جان جاں چلیس جہانا

پر سختی جان کندی جیو نکر تریو سٹھ تلواراں
وچن زخم کیتے دکھن تے وچ حدیث شماراں

جے اس وقت زبان چلے تے یاراں خبر سناوے
اوہ شت پوست ہڈاں تھیں سن خبراں دور ہوجاوے

۱۲ اسی طرح ہر انسان میں احاطہ ہوتا ہے جیسا کہ سب سے اوپر والے آسمان تک سب سے نیچے والے آسمان اور زمین کو

تو اس ویلے کرا ہر فضلوں رب رحمان رحیماں
دین ایمان سلامت رکھیں کریں آسان کریماں

مومن دا روح سوکھا نکلے اڑیاں محل نہ لاوے
جیونکر مشک دا گھڑا پٹیاں پانی نکل آوے

عزرائیل جان اس مومن دا روح قبض کر لیوے
اوہ سب فرشتے اس ول آون جنت والیاں دیوے

اوہ کفن بہشتی وچ لپیٹن خوشبو نال مہکاراں
طرف اسمانا ندی لیجاون خوشیاں نال ہزاراں

ایہ کہدا روح فرشتے پچھن واہ روح ملن جو سارے
کہن فلانا پتر فلانے نال آداب بلارے

کہن مبارکباد فرشتے بھلے نصیباں والا
جس دین ایمان سلامت آندا واہ واہ بخشنہارا

در وازے اسماناں کھلن ایکر لنگھدے جاون
ہر آسمان جو ملن فرشتے شابش خوشی سناون

جتنا قرب الٰہی بندہ دنیا وچ کماوے
اس رتبے دے وچ روح پہنچے حکم الٰہی آوے

کوئی پہلے کوئی دوجے تیجے کوئی چوتھے اسمانے
کوئی پنجویں کوئی چھویں ستویں پہنچے روح مکانے

کوئی کرسی کوئی عرش تلے روح قرب الٰہی پاوے
بیفیماں سنہ زمین اسمانے لیکھا رب کراوے

اعمالاں نے نال ملن ہر ہر انہیں جائیں
بدی نیکی دا لیکھا ہوندا اتھے ہر ہر تھائیں

جو دنیا وچ نصیحت دتی گن کر سبھ سناوے
تسلیم نہی سب جو فرمایا اوہ بھی یاد کراوے

جو بھیجے پیغمبر حکم کیتا میں کیتو ادایا ناہیں
جو منع کیتا میں ستوں ہٹیوں پا کچھ پیوں کوتاہیں

مومن کہوے میں حکم منے سب تینوں ہک بچھاتا
ہویا نیزار میں کفروں شرکوں حق پیمبر جانا

رحمت بدلی اس پر ہووے بخشش پاوے گھیرا
حکم ہووے میں بخشیا تینوں کر جنت دا پھیرا

دیکھے باغ بہشت عجائب حوراں تے غلماناں
جنت دی آوے او تھے حد پڑھے شکرانہ

علیین کتاب الٰہی وچ اسدے نام لکھاوے
سب اہل جنت دے نام اسی وچ مولی جمع کراوے

حکم ہووے فرشتیاں روح جسم وچھ ہووے
میت دے سر پاس فرشتہ لیکر روح کھلووے

جو غسل دیون ہو کفن پہناون روح انہاتوں جاوے
رندیاں غم کریاں نوں ویکھے آکھے نبوں سیانے

میں خوش بہت لیچلو شتابی ڈھل نہ کریو بھائی
موت فقیراں راحت مومن وچہ حدیثاں آئی

در بیان جان کندن کافر و منافق

کافر اور منافق دیول عزرائیل جاں آوے
ملک اٹھاراں حاضر ہوون لیکر نام بولاوے

اے کافر یا کہے منافق چھیدے اٹھ پلیدا
کیسدے زور نہ نیا سی توں حکم خدا نہ دیدا

اتھے کیون بیٹھوں تو اٹھ چل دوزخ وچہ گھر تیرا
غضب الٰہی تہ پر ہویا گھر اپنے کر ڈیرا

اڑیاں لاوے چیخ نہ نکلے قہراں نال کڈھیوے
جویں اون گلی وچہ سیخ لوہیدی تتی گھت چھکیوے

ڈاڈھے طعنے جھڑکاں دیکر جند اسدی کڈھیوے
ملک اٹھاراں دوڑے آون دوزخیاں ہتھ دینوے

گندیاں کفناں وچہ لپیٹن جو دوزخ تھیں لیائے
کفر شرک دی بدبو گندی مردا ون دھ جاوے

طرف آسمان لیجاون اسنوں کہن فرشتے سارے
ایہ کون آیا مردار کمینہ جس ایہ گند اٹھائے

ملک کہن بدبخت فلانا مندا نام سناون
دروازہ آسمان نہ کھلے طعنے جھڑکاں آون

آکھن اے بدبخت کمینے غفلت عمر گذاری
اللہ نال نہ لایو یاری دنیا کیتی پیاری

حکم ہووے اس تکڈے زمین دے طرف سجین دگاون
دوزخ دی دروازے جو ہے اس وچہ نام لکھاون

اوتھے دیوے حساب دیوے سب نعمت دینا والی
میں قرآن پیغمبر بھیجے رب کہے متعالی

توں کیوں صدق ایمان آندا کی تیں دل وچہ آیا
اگوں کجھ جواب آوس ترے نہ عذر بنایا

دھوں گرمی بدبو دوزخدی لگس اتھے آون
آتش سخت تپے تسپ اٹھوین دوزخ وچہ دسیاون

میت دہشت دیکھ عذاباں کنبس بیرا بیرا	آکھن کفر شرک دے بدلے اس دا ہے گھر تیرا
حکم ہووے فرمور جیول روح اسدے نوں لیاون	غسل کفندی لوک تیاری کردے اس دیاون
آکھے نہ لیجا ویندیں روندے کر کر زاری	اگوں دیکھ عذاب جہا آیا طعنے مہرگاں خواری
دنیا خویشاں یار جاں اوس روندے آہیں مارے	دنیا داراں موت ندامت آکھیا نی سہارے

بیان عملہا کہ بیرکت آنہا ایمان سلامت ماندن و نزع جان آسان شود و از عذاب قبر نجات یابد

مومن پڑھ یٰسین جو سورۃ بخشے میت تائیں	دو ہاتھوں لب بخشے فضلوں منگن یا دعائیں
رات جمعہ دی غریب پچھے پڑھے دیگانہ کوئی	اذا زلزل پڑھ پندرہ واری فاتحہ پچھے سوئی
انہاں لوا میت نوں بخشے فضل ہوون رحمانی	تلخی نزع عذاب قبر بھی پل صراط آسانی۔
بدستا ایمان وظیفہ لکھیا شاہ ولی نے	آیت کرسی آخر بقرہ بھی آیت شہد اللہ
فیر قل اللہم دو آیت ہک ہک وار تمامی	قل تریوار معوذتین الحمد ہکوار مدامی
پنجے وقت نمازاں پچھے پڑھے جو مومن کوئی	رہے ایمان سلامت منہاں خیر خیرات ہوئی

بیان عقبۂ دوم و سوال گور ہر میت مومن را۔

دوجی گھاٹی قبر ایہائی جہدی میت بھاری	بضرب نبی دے قبر تیں نت اعوذ پکارے
سنداجد احوال قیامت ذوالنورین پیارا	بھی تلخی جان کندن دی سنکر وندا تاکید کارا
تے قبر عذاب جان سنداوندا بھیا کسے انہاتوں	کیوں قبر عذاب آں سنکر وین ناجد سنے دو ہاتوں
آکھیں نزع تے وقت حشر دے ہوون ہلکے ناراں	تے اندر قبر خدا بن کوئی دیکھے سنے نہ ساراں
جد تک کوئے دگگاں پاکھ کرے اوہ یاری	تے نواں چھوڑ یاراں ہویا چھڈی ہر شے پیاری

بھی پہلی منزل قبر اہی جے اسو چہ فرحت ہووے
تاہر جا فرحت نہیں تاہر جا سختی دیوچہ روے

جاں وچہ قبر اتارن میت ہو فارغ مڑ چلے
منکر ہور نکیر فرشتے آون رہدے گھلے

وڈے دندے کیر ہاں اکھیں صورت بری سیاہی
بولن کڑکن بجلی وانگوں رکھ پناہ الٰہی

آتش دی ہتھ گرز اوہی جے جگ سارا آوے
مول ہلایاں اوہ نہ ٹلے جے جگ واہاں لاوے

جان بچتے وچ گھت جاون پکڑ اٹھال ہلاون
بچھن کون ایہی ہے تیرا کیا تہ دین آزماون

تے نبی تیرا ہے کون بتا جے اوہ مومن ہوندا
آکھے رب میرا ہے اللہ میں ہاں اسدا بندا

دین میرا اسلام ایہے اتے نبی محمد میرا
سن جواب فرشتے آکھن نیک آہا منہ تیرا

آکھن علم ایہ کتھوں پایو کیونکر ایہ توں جاتا
آکھے پڑھیا قرآن تے اسنوں دتیس حق سچا تا

بعضے کہن نبی دی صورت ظاہر وچہ قبر دے
بچھن کون اوہ آکھے نبی ہے جسدا کلمہ پڑھدے

بعضیاں نوں اس وقت قبر وچ دیندا ہندو سیاہے
بچھن ملک آکھن ٹھیر موت سچ چھپ جاوے

ہیں ہاں نماز جواب دلیساں فرقضا نماز نہ جھوے
آکھن ملک نمازی مومن منہ اس خوب دسے

جو اللہ تک محمد سچا منیں دلوں زبانوں
تے کفر شرک تھیں بچا ہوے کہی جواب ایہانوں

کبھی طرف قبر دے موری دوزخ کھول کھجاوے
آکھن ایہ کی ویکھے دوزخ تھر تھر پیا جلاوے

دیکھ دوزخ نوں کہنے مومن آکھن ملک ڈرتوں
باجھ ایمان ایہ جا تک سی ہن فضل اللہ دا کرتوں

تینوں سب ایمان دتا اتے نیکی راہ بتایا
فر بہشتی طرف کھلکے دروازہ پہلا بند کرایا

جنت نظر آوے اس وچوں خوشبو سرد ہوائیں
اول سیر کرایا جیہڑے روح مومن دے تائیں

س وچہ داخل ہووے مومن خوشیاں فضل الٰہی
آکھے یار میرے سب رونڈے کر دے حال تباہی

کہو کراں میں انہاں تسلی اپنا حال بتلواں
مینوں خوشیاں عیش عجائب وس انہاں فرواں

کہن ملک ہن تیرا ولیا انہاں سنیدا ناہیں
سوں توں وہٹی وانگ اٹھیسی پیارا تدھ کدا ہیں

قبر فراخ کرن فراسدی نظر لوے جتھ جائیں
ستر گز تالمبی چوڑی خوب عجائب جائیں۔

سیر بہشت کری نت مومن وچہ قبر کئی واری
تے کافر دوزخ سیر کری نت دیکھے خوف خواری

سوال جواب قبر دا ہووے ہر ہر میت تائیں
بھاویں اندر قبر نہ آوے کھاوس شیر بلائیں

یا وچہ پانی ڈب مرے اس مچھ یا کچھو کھاون
یا کوئی مڑ کر ساہ ہووے فرشتوں سوا ہ اڈاون

قبر انہاں تعلق روحاں بعض روایت آیا
زیارت ایہاں روح پچھانے کر دا خوشی سوایا

میت نواں جے آوے کوئی اگلے پچھلے خبران
آپو آپنیاں یاراں خویشاں خبر پچھن وچہ قبراں

جو کیو نکر ہے گذران انہاندی کیا کجھ عمل کریدے
نیک خبر سن راضی ہوندے شالبغل انہاں دیندے

جے بد خبر انہاندی سندے بہت کرن غمخواری
آکھن یار ڈب نیک انہاں کر توبہ یا جہ نہ ماریں

جیوں لشکر وچہ اسوار گھراں تھیں خبراں لیکر آوے
اینویں نوں ان جے میت کوئی نال ایمان سدا ہووے

سب دین مبارک خوشی کرن جیوں سفروں پیارا آوے
سب احوال گھر اندا پچھن سبھناں خبر سناوے

جنہوں آکھے فوت ہویا اوہ پاس تساں نہیں آیا
کرن افسوس جو ہی ہی ٹھیک اوہ دوزخ طرف سدایا

یا بچھ ایمان مویا اوہ شاید دوزخ گیا تدائیں
نال ایہاں جے مڑ نا اوہ آوندا ترت ادائیں

در بیان سوال گور از میت کافر و منافق و عذاب آن۔

جد کافر ہو منافق دیول آون اوہ فرشتے
پچھن کون ایہی رب تیرا کیا تدین سر تتے

آکھے کون نبی ہے تیرا سنوں کجھ جواب آوے
آکھے ہی ہی میں جاناں ایہو آکھ سناوے

آکھن دنیا اندر آہیوں کہندا کجھ یا ناہیں
آکھے منیوں یاد نہیں کجھ روہے مارے آہیں

تاں اوس نام اللہ دا آوے ناکھ دین بتاوے
ناں اس نام محمد آوے روہے تے پچھتاوے

جن دنیا اُتے رب نبی دا حکم نہ منیا موہے
دین اسلام نمازاں روزے ناں اس دلوں قبولے

باجھ اللہ دے پوجا کیتی اشرکیں مرلذاری
کوین جواب آوے اس مہا باجھ خدا دی یاری

اکثر لوک زبانوں کلمہ رسم عادت دا پڑھدے
دین اسلام احکام نہ سمجھن صوم صلوٰۃ نہ کردے

جنت دوزخ حشر قیامت صدق یقین نہ دہردے
کفر اسلام فرق پچھانن شک شبہ چہ مردے

سدھا راہ محمد والا اینہاں ہتھ نہ آیا
کوین دست جواب کہن اوہ جنہاں دین بھلایا

جاں منہوں کجھ جواب نہ آوے آکھن اس نوں کیتے
اساں دیکھدیاں ہین چلے تاتوں نالائق بُرے سرشتے

سجی طرف قبر دی موری جنت دل کھل جاوے
حور قصور عجائب نہراں باغ بہار وسیاوے

آکھن ملک جے مومن ہوندوں اوتھ لیندے جاہیں
پر توں حکم نہ منیا ربدا لایق ہویا سزا ہیں

قبر بہشتی طرف ہووے دروازہ دوزخ نظری آوی
آکھن ہین ایہ جاگ تیری سی روہے تے پچھتاوی

گرز لوہاران سر پر مارن روہے تے کرلاوے
ذرہ ذرہ بدن ہووے ریزہ ریزہ انگوں اچن جاوے

روون تے کرلاون اسدا جگ نوچہ سنیوے
آدم جن سنیوی ناہیں سنی تاں مول نہ جیوے

قبر کافر دی نانگ آوے ہک ست سر ہر ڈہدے
مارن ڈنگ کیوں حکم نہ منیا پکڑی رسم کفر دی

ایہو حال قیامت تائیں کدی نجات نہ پاوی
بھاویں پڑھ قرآن ہزاراں ٹکریاں لکھ لٹاوی

قبر گھٹے قبر شکنجہ دیوے ہڈیاں ہین مروڑی
پسلیاں ہین چور کری ہووے سر گردن توڑے

سب روح موہیاں طعنے مارن آہ بخت کمینا
قول سانوں موہیاں بھی نہ ڈوریوں کمبخت بیدینا

۱۵

کافر ہو منافق سارے سڑن ہمیش عذاباں
بھی بعضے مومن عاصی سزدے لکھیاہ کتاباں

بیان موجبات عذاب گور و تاریکی آں

بہت عذاب قبر دا بولوں وچہ حدیثاں آیا
بھی غیبت ہور نمیمت کولوں خود حضرت فرمایا

جیہڑے کرن پرہیز نہ لولوں جامہ بدن آلودہ
اس تھیں بہت عذاب قبر وچہ حضرت دا فرمودہ

تے جو پس غیبت گلہ شکایت اہل ایماناں کردے
جو سخن چینی دی عادت رکھن ین تو بہ فر مردے

سخن چینی دے معنی کرنی گل لڑاونہاری
ایہ ہمراہ دھر گل ناون جنگ مچاون خواری

انہاں گلاں تھیں وچ قبر دے بہت عذاب سزائیں
توبہ کریں جے موتوں اگے بخشے رب تائیں

ظالماں نوں بہت ہنیر قبر دے ظالم قبر اندھاری
شرکوں سپ تھیوئیں قبریں سخت عذاب خماری

قضا نماز کرن جو مومن نافرمانی قضائی
کھٹے قبر انہاندی اندر ہوسی آتش بھائی

جو کرن زنا شراب جو پیون ماپے دیہن ستائیں
جو ستی کرن ناماں اندر قبریں لہن سزائیں

جیہڑے ہتھے وین کہہ وان کروڈ ہائی
دو ہاتھوں مار قبر وچہ ہوندی وچہ حدیثاں آئی

منہ کتے دا کر کے اونہاں دونہ طرف چلاون
ین کرن جو فریاں اوتے کر تعریف الاون

جے مردہ منع گیا کر دینوں ہاں نہ ضمائیں
جو پچھے دین کرے سو عاصی گنہ نہ میت تائیں

بیان موجبات نجات از عذاب گور و اسباب روشنی

جو مومن رات اندھیری مجرد طلب ہاتھ
ہو قبر اندر روشنائی ہوسی جیسے قبر خدا یوں

قبر اندر روشنائی ہوسی جیسے قبر خدا یوں
جو اس بک وچ قبر دے بکھ ہوندے دوہ حسابوں

جو ہاتھ بخشاں ہتھ ہتھ مومن کوئی
قبر خدا یوں کیس اوہدی صورت شافع ہوئی

بھاویں بہت گناہیں بھریا تاں بھی اس بخشاوے
نال فرشتیاں جھگڑی سوت جیکوئی مارن آوے

کہے کلام اللہ دی جیہیں تاں اس کرو خلاصی
نہیں تاں کرو قرآنوں باہر کرو عذاب اس عاصی

وانگوں مرغ پرانوچہ اسنوں سوت ملک چھپاوے
ایویں سوت سجدہ جھگڑے میت نوں بخشاوے

روز جمعہ یا رات جمعدی مرے جے مومن کوئی
یا وچہ رمضان مری جو بچدا قبر عذابوں سوئی

گنہگار انتوں ایہ سہیوا نیک نہ مشکل کائی
قبر نیکاں نوں انیویں ملدی جیونکر منشی پائی

رکھو یاد ہمیشہ قبراں آکھیا نبی سوہارے
قبر ہمیشہ بنجیں واری حال زبان پکارے

جو میں گھر تنہا ہک ہکا ساتھی کوئی لیاویں
تے میں وچہ خرچ نہیں تو ان نفس ناہنجوں حج نہ آویں

بھی دیوا بال لیاویں اتھوں میں وچہ بہت انہیرا
تے میں وچہ فرش فروش نہ کوئی فرش بناہیں میرا

بھی میں وچہ سپ اٹھوئیں زہری بن تریاق نہ آویں
یاراں آکھیا اسیں نہ سمجھے یا حضرت سمجھاویں

حضرت آکھیا قبر وچہ ساتھی پرہن قرآن بچھاوں
دکھ سکھ وچ نہ چھوڑے پڑھنا ساتھی ایہو جانوں

دیوں بال اللہ دیکارن خرچ قبر دا بھائی۔
پڑھن نماز تہجد راتیں دیوا ایہ روشنائی

فرش قبر دا بدیاں چھوڑو نیک اعمال کماؤ
چھوٹ غرک نوں حق قبولوا یہ تریاق بناؤ

رات جمعدی مغرب پچھے ہک روایت آئی
آون روح گھر اپنے خویشاں ہا جتہ ہے آشنائی

باہر گھروں کھلوتے ویکھن کم دنیا دی کردے
آکھن کدے تے ایس بھی آہی درخت ایویں ہی بھردے

اجے بھی تساں غفلت چھوڑی میاں ویکھ لساواں
گھیا اساں حساب بھی بھریا آیا کم تساوں

ہن ایس ہوئے محتاج کماکر چھوڑو وچ قبراں
کجھ دیہو ساں اللہ دیکارن لیو غریباں خبراں

منتاں عاجزیاں کر منگن بہ دون کر کر زاری
جیکوئی پڑھکر بخشے یا کجھ دیوی چیز پیاری

کرن دعائیں راضی ہوون خوشیاں کردے جاون
تے جیکوئی کجھ نہ بخشے دیوے سو نیڑیاں تیک تکاون

تا امید عشاؤں پچھے ہو کر کہن خدایا
رحمت تھیں انہاں خالی کہیں جیوں انہاں اساں بھلایا

ہر چند ضعیف روایت ہی پر واجے عمل کجھ ہوے
صدقہ خیر تلاوت تقلوں رات جمعہ بخشیوے

پر شرط الٰہی جو لحیب سنت دا تنگ لازم کریے
کرن دا لینوں منع نہ کریں تارک عیب نہ دھریے

جے سنت والوں لازم پکڑن تارک عیب لگاون
تا بدعت تھیوے فقہ حدیث کتاباں ایہ فرماون

ہزار پچھنر کلمہ طیب جے پڑھ بخشے کوئی
ترت خلاص عذابوں ہووے جیہنوں بخشی سوئی

رات جمعدی مغرب پچھے جے دو نفل گذارے
ہر رکعت وچ فاتحہ پچھے ستر قل پیارے

جس میت نوں پڑھکر بخشے ترت اوہ بخشیا جاوے
بھاویں دوزخ دیوچ سڑدا تاں بھی باہر آوے

پہلی رات جے مغرب پچھے دیوں نفل گذارے
فاتحہ پچھے آیت کرسی اک واری پڑھ پیارے

سوہ الہاکم پڑھیاراں ہر رکعت وچ بھائی
بخش میت نوں سن تیرا وہ میت بخشیا جائی

پچھلیاں آس رکھن سبہ مردے جیونکڑ دیدا کوئی
جیہنوں دیکھی آس کری جو مینوں کڈھی سوئی

جنہاں ایمان سلامت تنہاں لکھ امید ایہائی
تے جہڑے باجھ ایماں چلے اُنہاں آس نہ کائی

بیان ارواح شہیدان و فضائل ایشاں و بیان مرگ مفاجات و مانند آن

ارواح شہیداں جنت جاون میوے کھانے کھاون
پیون شربت شہد بہشتاں سیر کرن جا جا ون

سیزاں جانور اندی صورت بنکر سیر کریندے
رانتیں تلے عرشدی آکر وچ قندیلاں رہندے

کہندا رب شہیدانوں کجھ ہو جو چاہو منگو
جو کجھ منگو میں تساں دیواں طلب کرو نہ سنگو

اوہ سجدی پیکر عرض کریندے رب رحیم کریماں
جو کتیں سنج نہ اکھیں ڈٹھے دیتاں تدہ لغیماں

حکم ہوندا کجھ ہو بھی منگو آکھن یار سبائیں
اسال تیر لوچہ مرن پیارا دنیا فیر لیجائیں

قبر تیری راہ چڑیئے میرئے دیئے جان پیاری
حکم ہوئے ایہ بات نہ منگو دنیا فیر نہ داری

چھ انعام شہیداں ملدے قبر عذاب نہ ہووے
پہلے قطرے نال لہو دے سب گناہ ب دھووے

ہول قیامت دہشت خوفوں ہوئے امن انہاں نوں ملدا
سر پر تاج ملے یاقوتوں قیمت دھ جہانوں

بھی ستر ستر حور عجائب جنت اندر پاون
تے ستر شخص گناہیں ہر ہر کولوں بخشاون

کسے کیتا سوال نبی تھیں جنوں موت اچانک آئی
جان کندن دا حال کی اسدا نبی مثال سنائی

جیونکر کنڈیاں جھاڑ اتے کوئی چادر گھت ہلاوے
فر چارے پاسو پکڑ چھکے ہر تند ترٹی آوے

اینویں سختی جان کندن دی ہووے اس بیچاری
تے اسدی سختی ہی متفرق مرے جو دیکھ ہماری

سختی جان کندن تھیں مردے چاہن فیر نہ جیون
باجھ شہیداں جو اوہ چاہن جیون فیر مریون

حکایت

حضرت عیسیٰؑ قبر زیارت حضرت یحییٰؑ آیا
آکھیس اٹھ قبر تہیں بھائی یحییٰؑ رب جوایا

ریش سفید ڈٹھی تد پچھیا حضرت عیسیٰؑ بھائی
فوت ہویاں کالی داڑھی چٹی کویں ہو یائی

یحییٰؑ کہیا بلایا جاں تدیں دل کنبیا ڈریا
شاید ہوئی قیامت داڑھی رنگ سفیدی پھریا

عیسیٰؑ آکھیا عمر تینوں میں ادھی بخشی بھائی
نال محبت رمل طاعت کریئے خاص خدائی

یحییٰؑ کیہا نہ جیون چاہاں جان کندن تھیں ڈردا
سختی جان کندن دی ڈٹھی فیر نہیں دل کردا

مناجات بدرگاہ کافی المہمات

قبر عذابوں رکھ الٰہی تلخی جان آسانی
بخش گناہ تقصیراں بدیاں جو کل بیفرمانی

---

۱۹ مشکوٰۃ میں عبداللہ بن خالد رضی سے روایت ہے کہ آنحضرت کرامت کو آجانا غضب کی نشانی ہے یعنی غضب الٰہی کے آثار سے کہ اس سے ڈرتا اور پشیمان ہوتا اور توبہ کرتا اور اعمال صالحہ بجالاتا کہ آخرت کی تیاری کرنا ہے بیسر نہیں ہوتا اور یہ (عجب) کفار فجار کی ہیں ہے لمعات شرح مشکوٰۃ میں اسی طرح ہے۔

جے اسیں لکھ گناہیں ڈبے توں غفّار قدیمی
توں مالک اسیں بندے عیبی تیری صفت کریمی

اساں کرم تیرے تے نازکریماں ہور غرور نکوئی
بحرمت نبی پیارے بخشیں کل تقصیر جو ہوئی

بیان عقبۂ سوم کہ در قیامت است
و بیان علامات صغری قیامت

تریجی گھاٹی روز قیامت سبھ تھیں مشکل بھاری
ساعت قارعہ حاقہ جیدی نام رکھی رب باری

یوم عسیر تے یوم عظیم بھی اسنوں رب فرمایا
یوم یفرّ المرء بھی ایہا رکھیں شرم خدایا

حضرت آکھیا سوت ہودؑ نی کورت آندی پیرے
ذکر قیامت فکر اندیشہ نت رہی دلگیری

حضرت عمر کہیا اسیں ہک دینہ بیٹھے پاس نبیدے
ہک مرد آ اُس چٹا یا نا کالے بال دیدے

اثر سفر دا کجھ نہ دسے نا کوئی اُس پچھانے
حضرت پیش دوزانو بیٹھا پٹاں تے ہتھ آنے

آکھیں دس اسانوں حضرت کیا اسلام ایہائی
حضرت کیہا شہادت کلمہ ہور نماز سنائی

دینہ زکوٰۃ روزہ رمضانے کعبے حج توفیقوں
کہیں صفت تعجب اسانوں سوالوں فر تصدیقوں

فیر آکھیں دس ایمان اسانوں فر حضرت فرمایا
منّن اللہ ملک کتاباں رسل قیامت آیا

بدی نیکی تقدیر خدا تھیں آکھیں سچ بتایا
پچھیں فر احسان بتاؤ پھر حضرت سمجھایا

کریں عبادت اللہ تائیں گویا او تد دیسا وے
جے توں نا ویکھیں اوہ تد ویکھے اس وچ شک نہ آوے

فر آکھیں دس قیامت کس دن تد حضرت فرمایا
ایہ تینوں مہینوں کسے نہ معلم علم اللہ نوں آیا

ایہ پنجاں خبراں وچوں جو رب ہا بجھ نکوئی جانے
کدھ قیامت کل کیا ہوسی مرسی کت ٹکانے

حمل حقیقت اینہ کدھ ہی ہو نہ جانے کوئی
جیکوئی دعویٰ ہور کری اس کافر ہوندا سوئی

فر آکھیا اس نشان قیامت مینوں آکھ سنائیں
نبی کیہا جو لونڈی جنسی مالک اپنی تائیں

یعنی بیٹیاں ادب ہاوندا حرمت مول نکرسن — لونڈیانو انگ ذلیل کرلین مندے حالیں مرسن
ہوا یا لی بھکے ننگے پھرن جو اُپے ترانے — اوہ حاکم بن محل اسارن خرچن مال ریانے
حق حقوق نجانے کوئی دنیا کرن پیاری — لُٹ لُٹ کرن اکٹھی دولت خرچن وچہ اساری
فرخصت ہوکر اُٹھ گیا تد حضرت ایہ فرمایا — ایہ جبرائیل آہا تساں کارن دین سکھاون آیا
حضرت انسؓ کہے بن مالک آکھیا پاک نبی نے — جد نزدیک قیامت ہوسی مرسن علم دینی
جاہل رہن اولاد انہاندی رہن مکان تنہاندے — کرسن لوک رجوع انہانوں سمجھن بزرگ زادے
مسئلے دین انہاں تھیں پچھسن انہاں علم نہوسی — اوہ گھر گھر دلوں نیاسن مسئلے وڈی خرابی ہوسی
آپ ہوسن گمراہ بے علموں گمراہ کرن ہزاراں — بدعت شرک خلایق کرسی سن انہاں شراراں
زنا فساد شراب زیادہ ہوسی اُس زمانے — تھوڑے مرد تے بہت عورتاں ہوسن وچہ جہانے
علم شریعت کجھ نہ رہسی حضرت ایہ فرمایا — کیہا زیاد قرآن اساں فرزنداں آپ سکھایا
اوہ اپنے پُتر پوتریاں علم پڑھاون سارے — ایہ جاری رہسی کیونکر اٹھسی آکھیا نبی سہارے
دیکھو قوم یہود نصاریٰ رہن موجود جو ایہن — پڑھن تورات انجیل تے اسپر عمل نہ مول کریہن
یعنی علموں نفع نہ کوئی جیکر عمل نہ ہویا — قرب قیامت عمل نہ رہسی علم گیا اُٹھ گویا
ہن جاہل پیر ہوویاں اونگوں کہن مریدو سارے — دوزخ وچہ پچھوں انہاں دادے باپ ہمارے
رب جھوٹھا اوہناں ہوواں وچہ قرآن بتایا — میں ایہ عہد نہ کیتا ہرگز انہاں جھوٹھ بنایا
سنکر یار تعجب ہوئے ہوسی حال اوہیہا — نبی کیہا ہو استعین بدتر ہوسی سنو سنیہا
بُرے بھلے نوں وعظ نصیحت ہرگز اوہ نہ کرسن — قصے جھگڑے دنیا باتاں نال مستیاں بھرسن

جوانہاں پاس امانت رکھن اوہ سب لٹن کھاون
قہر عذابوں ڈرن نہ ہرگز ربے قول جھٹاون ۔

شہوت رانی زناں نساں تہیں مرداں تھیں
رل سٹر دا ربناون اسنوں جیہڑا بدبھناں تھیں

بازی کھیڈ مسیتاں اندر کرن شوق نمازاں
پہنن مرد ابریشم جامے نال تکبر نازاں

سلام علیک دی جاہگہ گالیں ہک دوجیوں لیسن
جھوٹھ بولن نوں ہنر خوبی جانن فخر کریسن

کنجریاں بہتایت ہوسن شہریں ہور گرائیں
ڈوم کنجر تے مال ونجیں دیہن نہ خویشاں تائیں

مال زکوٰۃ آدا رکریسن چٹی جانن سائیں
لٹ کفاراں حاکم رکہن دیون کسی نہ تائیں

علم نہ پڑہن اللہ کارن پڑھسن دنیا کارن
فقہ حدیث علم تفسیراں دینی علم وسارن

جیکوئی پڑھسی عمل نہ کرسی مسئلہ حق نہ کہسی
پڑھ کر جاسی پاس امیراں نوکر چاکر رہسی

جیکوئی مسئلہ حق سنا وے اسنوں برا منا وون
طمع ریا دی اتی تہمت اسدے نام ہولاوون

گاون ہو وجاون کولوں شرم کریسن ناہیں
کرن لحاظ نہ چھوٹے وڈے ادب آداب کدائیں

عورتدی کر خاطر کرسن ماواں نال لڑائی
یاراں نال ملاپ کریسن چھوڑن ماں پیو بھائی

جو امراسر دارتے حاکم ظالم ہوسن سارے
شہوت پچھے دین وجہان سن حل حرام وسارے

پچھلی امت اگلیاں کرسی لعنت تے بدگوئی
جویں روافض ہور خوارج ایہ بدعادت ہوئی

وچہ فقیراں صبر نہ رہسی غنی نہ کرن سخاوت
وچہ زناں دے شرم نہ رہسی تو ڑن جو خویش سکاوت

وچہ اناج نہ برکت رہسی ناوچہ ودہ حیوانان
قاضی حاکم ظلم کریسن عدل ونجے سلطاناں

کھان حرام سیدل ہوسن طلب حلال نکائی
سچ نہ رہسی خلقت اندر بولے جھوٹھ لوکائی ،

کرن امانت وچہ خیانت ہک امین نہ لبھے
ہک شہر فلانے وچہ فلانا کہن امین اس سبھے

جاں اسنوں جا کر دیکھے کوئی ذرہ ایمان بچاوے
کوڑی شہرت اسدی جانی جھوٹھ امین سداوے

رہدے کارن مول نہ دیون کارن نام لٹاون
نام نموساں پچھے احمق اُجڑ پچڑ جاون

خلل پوے وچ نیت لوکاں تھر تھر ائی آوے
چنگے وقت نہ ہووے بارش کھیتی پھل کم پاوے

بہت نشان عذاباں ظاہر ہوسن اس زمانے
چلسن سخت ہنیر اجیہے کرسن سرخ جہانے

اسماناں تھیں پتھر گن سخت پہونچاں بھی آوے
بعضیاں لوکاں صورت بدلے بدصورت بن جاوے

جدا یہ باتاں ظاہر ہوسن آوے قوم کفاراں
سبھ ملکیں سن رومان شاماں حکم کرن اشراراں

بہتے لوگ اوہ دین قبولن شوکت دیکھ اینہاں دی
اوڑک گنبو مکے بھیجن نال صلاح جنگاں دی

مکے وچہ اکٹھے ہوسن لشکر اہل ایماناں
کہن کرو سلطان کسینوں رملی ہک مردانہ

بیان علامت کبری قیامت کہ اوّل ظہور محمد مہدی ست

حضرت علی امام حسن نوں ہکدینہ دیکھ الایا
ایہہ بیٹا میرا سید ہے جویں پیغمبر فرمایا

پشت اسدی تھیں مرد ہوسی ہک نام محمد والا
اسدی خوجوئیں خو بنی دی صورت فرق نرالا

عدلوں بھر سی خم ب زمین نوں مہدی اہو جانوں
ایمنہ نانو مائی دا بھی عبداللہ باپ پچھانوں

کرعہ نلم یمن وچہ دستی اسد اجماں پیارے
بولن لگا اڑکر بولے پٹاں تے ہتھ مارے

تیرھویں چن ستھیویں سورج گرہن ہوسی اُس سالے
اندر ماہ رمضانے لکھیا ایہ ہک روایت والے

اسنوں علم لدنی ہوسی عمر ہوسی سنہ چالی
فر مکے طرف روانہ ہوسی فوج مدینے والی

خلقت ڈھونڈھ ایسی نوں لبھسی کرسن شاہ تمامی
مکے دیوچ بیعت کرسن کعبے رکن یمانی

کہف اصحاب ولی ہو حاضر سبا بدال جو شامی
غیبوں ہک آوازہ سنسن سبہ خواص عوامی

۲۳

کہ ھٰذا خَلِیْفَۃُ اللّٰہِ الْمَھْدِیُّ فَاسْمَعُوْا لَہٗ وَاَطِیْعُوْا

جو ایہ رب خلیفہ کیتا مہدی ایہو جانو
اسدا آکھیا سنوں تے منوں ہرگز شک نہ آنو

لشکر اہل ایماناں چڑھسن کر سیمان لڑائی
سنہ مدینے مکی جا ہاگ فوج کفاراں آئی

ہوسن مقابل اس جا ہاگ وچہ دوہیں لشکر بھارے
وچہ زمین دی نگھر جاسی جو سب قوم کفاری

مسلم لوگ جو وچہ کفاراں ایہ بھی نگھر ویسن
روز قیامت نیت سیتی ہر ہر بدلہ لیسن

ہکو شخص تنہاں تھیں بچسی دلسی خبر کفاراں
دوجا شخص جو مہدی تائیں دیسی آ کے اخباراں

وچہ بعض روایت پیدا ہوسی شخص ابوسفیانی
سیداں تائیں قتل کریسی ظالم اوہ شیطانی

شام ولایت ملک مصر دا قبضے اسدے آوے
شاہ رومی ہک قوم کفاراں نال لڑائی جاوے

بلکہ وچ قوم نصاریانو جوں کرن رومی دی ہاری
دشمن استنبول مریسن کرسن اوہ سرداری

شاہ رومی فیر چھوڑ شہزادہ شام ولایت جاوے
نالے اوہ ہمراہ نصاریاں فیر لڑائی پاوے

ڈاڈھا جنگ عظیم کریسن فتح ہوسی اسلامی
دشمن مار خراب کریسن ہوسی خوشی تمامی

ہک شخص نصاریانو چوں آکھی جہڑے سن ہمراہی
دین چلیپا غالب ہویا فتح اساناں آئی

ہک مسلم قتل کریسی اسنوں غیرت ناک سپاہی
آکھے بلک فتح اسلامی دتی پاک الٰہی

فر آپسو چہ لڑائی کرسن کافر مسلم سارے
شاہ اسلام شہادت پاوے مومن رہن بیچارے

اوہ دونویں ٹول نصاری رلمل صلح کریسن سارے
شام ولایت حکم چلاون پہنچن عرب کنارے

لشکر اہل اسلام اکٹھے ہوسن وچہ مدینے
کرسن طلب محمد مہدی آکھیا پاک نبی نے

مہدی وچہ مدینے ہوسی دشاہی تھیں ڈرسی
مت ایہ بھار چواون مینوں منہ موڑ کر سی

سبہ ایدال تے دوست ریدے ڈھونڈن مہدیتیاں
بعضے مہدی دعوی کوڑا کری کرن بلائیں۔

وچہ طواف محمد مہدی رکن مقام وچالے
بعضے لوگ پچھانن ہسنون ملسن مکے والے

زور ہگانے بیعت کرسن پھڑن خلیقہ سارے
غیبی ہک آواز آسمانوں مہدی ایہ پکارے

جدوچہ مدینے خبران پہنچن چلسن لوگ تمامی
مکے طرف روانہ ہوسن لشکر سب اسلامی

سبہ ایدال لیا عراق عجم دے بھی ابدال چوشامی
خدمت مہدی حاضر ہوون فوجان عرب عوامی

کعبے دی دروازے اگے ہے مدفون خزانہ
حضرت مہدی کڈھسی اوہ سبہ ونڈسی مسلماناں

مہدی دی مشہوری سن سن خلقت آوی دوروں
خراسانوں ہک لشکر آوے نام ہوون منصوروں

اوہ فوجاں بہت لیاوے مدد حضرت مہدی تائیں
راہ وچہ کرن لڑائی بہتے بدی ہور بلائیں

فر اوہ سفیانی دشمن جانی اہل البیت نبی دا
نبی کلب دی قوموں ہوسی نانا اوس شقی دا

مہدی نال لڑائی کارن بھیجے لشکر بھارا
مکے ہو مدینے دے سنہ نگھر جاسی سارا

دو شخص رہن ہک خبر جودیوے جاکر فر سفیانی
دو جا لیکر آوے خبران مہدی پاس حقانی

فر قصہ کوتہ کافر لشکر جمع کریسن سارے
اپنے ملکوں بھی کچھ قوموں لشکر دھندوکارے

اسی جھنڈے فوج کفاراں ہوسن شوکت شانوں
ہر ہر جھنڈے ہک ہک کنبو بارہ ہزار جوانوں

حضرت مہدی مکے وچوں لشکر کرے روانہ
پہنچ مدینے کرن زیارت سر درد ہاں جہاناں

قصد کرن فر شام ولایت شہر دمشقے جاون
فوج کفاراں سنکر اگوں کرن لڑائی آون

مہدی فوج ہوسی تے دیسی فرقہ ہک فراری
اوہ ڈر دے پس ہوسن متفرق لشکر دیکھ کفاری

توبہ انہاں قبول نہ ہرگز ہوسن قطعی ناری
فرقہ ہک شہید ہوسن سبہ کرسن جان نثاری

اللہم اغفر لکاتبہ
فقیر صحیح جبرہ

احد بدر دیاں نال شہیدان اعلیٰ درجہ پاون — تریجا فرقہ سالم غانم نال فتح دے آون
انہاں امن امان ہمیشہ ہوسی شامل فضل الٰہی — غم اندوہ نہ ویکھن ہرگز نا فتنہ گمراہی
جد حضرت مہدی جنگ تیاری کرکے لشکر لیاون — ہک بھاری فوج اتفاق کریہن رملہ قسمان جاون
جو باجھوں فتح نہ ہرگز مڑناں کرسن سخت لڑائی — اوڑک بہ شہادت پاون قسم جنہاں رل جائی
تھوڑی فوج محمد مہدی لیکر ڈیرے آوے — فردوجی فجر اک فوج اوتھوں ہے رملہ قسم اٹھاوے
فر اوہ بھی سخت لڑائی مارن سب شہادت پاون — راتیں مہدی فوج جو رہندے لے فر ڈیرے آون
فر تیجی فجر جماعت بھاری رل قسماں فر جاوے — اوڑک سخت لڑائی کرکے سب شہادت پاوے
فر چوتھے روز جماعت تھوڑی جو کجھ ٹٹی بھجی — جو گھبانی اسباب تنبو دی کردے رہے روانی
مہدی نال اوہ شامل ہوکر جنگ کریسن سارے — اللہ فتح انہاناں دیسی ہوسن قتل نصارے
اکثر قتل نصاریٰ ہوسن تھوڑے رہسن باقی — اوہ لکن چھپن بھجنے پاٹے کرسن نا اتفاقی
کرکے فتح محمد مہدی لوٹاں لوے ہزاراں — بہت غنیمت لشکر وندسی نعمت باجھ شماراں
پراس نال نہ خوشدل ہوسن مارے بہت پیارے — سوچوں ہک بچیا کوئی وچہ قبایل سارے
فر بندوبست کریسی مہدی جو کجھ ملک تمامی — ہر ہر شہر ولایت ملکیں بھیجے فوج اسلامی
حق حقوق ادا سب کرسی عدلوں ملک آبادی — دنڈی بہت خزانے دولت امن خلائق شادی
انہیں پچھے لشکر لیکر روم ولایت دھاوی — دریا روم کنارے پہنچے آپ اوتھے بہ جاوی
ستر ہزار جوان اسحاقی کشتیاں وچہ اسواری — استنبول شہر دی جانب کشتیاں کرسن جاری
جد نزدیک شہر دے پہنچن پڑھ تکبیر پکارن — ڈھ جاوے دیوار شہر دی حملہ کرکے مارن

کافراتوں پھر تسل کرلیں قبضے ملک لیاون
عدل احسان جو طور طریقہ خوب سرشت لکاون

اول بیعت مہدی کنوں ایس فتح دیتایئں
چھ ست سال گذشتہ ہوسن پوسن فیر کہایئں

کہسن لوگ دجال جو کافر انول باہر آیا
وطن تساڈے اندر فتنہ وداد فساد مچایا

فر مہدی قصد بچھاہاں کرسی کوچ کرن ہہ ڈیرے
پھر نکلا وا آگے پچھے کچھ اسوار جنگیرے

نبی کیہا ہیں نام سواراں نام پوان تنہان جاناں
بھی نام قبایل اونہان جا نال گھوڑیاں رنگ بچھاناں

اوہ سبہ لوکاں تھیں افضل ہوسن اندر اس زمانے
تحقیقات خبر دی کرسن اوہ اسوار یگانے

کر تحقیق خبر اوس کہسن جو ٹھ خبر اس آہی
اے دجال نہ ہو یا ظاہر نا کجھ ہوئی بتاہی

لٹ غنیمت دولت انتی مسلماناں ہتھ آوے
ہک محتاج نہ رہسے کوئی خیر جو اسنوں پاوے

برکت بہت اناج زراعت دودھ حیواناں ہوسی
فر دجال مسیح یہودی سچ مچ نکل پوسی

بیان دجال لعین وشروفتنہ او۔

ہر پیغمبر امت اپنی کنوں دجال ڈرائی ۔
ہن اوہ ٹاپو شرق والے اندر قید ایہائی

اس نام دجال نے قوم یہودی لقب مسیح کہاوے
آکھ سچی اس کانی اچی وانگ انگور دسیاوے

گنجھلے وال قد آور ہوسی رنگ سرخ بکاری
گدھا عظیم قد آور رکھے جس تے کرے سواری

لفظ کافر وا متھے اسدے لکھیا نظری آوے
پڑھیا یا ان پڑھیا مومن ہر کوئی پڑھ پڑھاوے

اول ظاہر شام عراقوں دعوی کرے نبوت
فر اصفہان یہود ہزاران رلکر دیوس قوت۔

دوئم فر دعوی کرے خدائی ملکیں پسر جاوے
اکثر زمین پھرے اوہ کافر ہر جا شور مچاوے

بہت خوارق وانگ کرامت استھیں ظاہر آوے
حکم الٰہی اینویں ہوسی بندیاں سب ازماوے

ہک ڈاڈا باغ عجائب رکھے اسنوں جنت کہسی
آکھے جو کوئی مینوں منے اسدے اندر رہسی

ہک آتش ڈاڈی ہوسی اسنوں آکھے دوزخ میرا
جو کوئی مینوں منے ناہیں اس وچہ اس داڈیرا

وچہ حقیقت جنت اسدا دوزخ قہر غضب دا
تے دوزخ اسدا وچہ حقیقت ایہی جنت ربدا

جنوں ملسی اسنوں کہسی میری من خدائی۔
جو اسنوں منسی کافر ہوسی توبہ اس نہ کائی۔

کھانہ دانہ پانی ہوسی اسی دینال بہتیرا
جو کوئی اُس خدائی منے دیوے اُس ڈھیرا

حکم کریسی بدل تائیں پانی مینہ اُتارے
اینویں حکم زمین نوں کرسی کھینتی گھاہ اُگارے

کرسی حکم درختاں تائیں میوے ترت لیاون
کہے حیواناں موٹے ہوون وافر دودھ پیاون

تے جو اس لوگ مخالف ہوسن بارش بند کریسی
کھانہ دانہ گھاہ زراعت میوے ہون نہ دیسی

قحط ہوسی دو سال جگ اندر پیش ظہور دجالوں
تریجے سال ہوسی اوہ ظاہر ڈھنڈورا کاروالوں

حکم کریسی تلے زمین دے جو مدفون خزانے
نکل باہر آپے ہوسی اس دینال رولے۔

فرلوکاں کہسی جنساں گندے پا پیو بھینا بھائی
زندے ہو کر دیہن گواہی منسو سچ خدائی۔

فر کرسی حکم شیطانا نتائیں صوت اوہناں نالوں
جیونکر اوہ ملعون کہاوے اوہ نویں آکھ سناون

پانی دانیوں ڈاڈھی تنگی ہوسی اہل ایماناں
تے اسدے لشکر بہت ارزانی کری خراب جہاناں

بہت ولایت ملکیں پھرسی عرب یمن بھی جاسی
پاس مکیدے ڈیرا کرسی لکھاں لشکر لیاسی

بھیجے سب فرشتے مکے کرسن اوہ نگہبانی
رد ہوسی فر طرب مدینے قصد کرے شیطانی

شہر مدینے اس زمانے ست دروازے ہوسن
ہر دروچہ فرشتے دو دو تیغاں پکڑ کھلوسن

شہر مدینے وچہ نہ وڑسی یا ہر ڈیرا کرسی
امن ہوسی وچہ شہر مدینے لوگ نہ ہرگز ڈرسی

پوی بھو جال مدینے اندر بھوئیں کنبے تریواری — اہل نفاق تبے رے عقیدی ڈرسن دیکھ خواری
ڈھ دے شہروں نکل جاسن پوسن ہتھ کفاراں — نال دجال مخالف ہوسن رلسن فوج اشراراں
بک بزرگ وچہ مدینے ہوسی عمر کمال جوانی — نال دجالے جھگڑن کارن دیکھے فوج شیطانے
جا دیکھے دجال جو کتھے کافر بڑا منادن — اسدا سخن بے ادبی سمجھن قتل کرنوں آون
تے بعض اوہناں تھیں منع کرن بن سمجھے مول نہ مارو — خبر کرن دجالے تائیں آکھے پیش گزارو
جاں حاضر ہو کر دیکھے اسنوں پتیاں نال سنجانے — جو کجھ وچہ حدیثاں آیا لگس پتے ڈکانے۔
آکھے تو ملعون لعینی جو سنہ تینا فرماوے — غصے ہو دجال اسنوں پھر آری نال چراوے
دو ٹکڑے کر دچوں سٹسے بولے کر وڈیائی — جے میں مسنوں فیر جواداں کر و یقین خدائی
اس تابعدار کہن انسان اگے خوب یقین عقیدہ — ہن اسنوں دیکھ زیادہ ہوسی صدق یقین مزیدہ
جمع کر یسی دوہیں ٹکڑے کہسی جیب ہو زندہ — قدرت نال اللہ دی ہوسی ترت زندہ اوہ بندہ
اوہ زندہ ہو کر کہسی ہن میں خوب یقین صفائی — تو او ہو ہیں ملعون بہوڑی دعویٰ کوڑ خدائی۔
فرد دجال غصہ تھیں کہسی لشکر اپنے تائیں — ذبح کرو اس ڈال زمیں تے کر ہو مارا زائیں
ذبح کرن نوں وال لاون ڈال نہ کٹیا جاوے — کٹیا ہو شرمندہ اسنوں دونخ ول وگاوے
اوہ آتش ٹھنڈ مسلمات نھیوی وانگ خلیل الٰہی — فرد دجال نہ رہسی قوت زندیاں کرن جو آہی
یعنی اس تھیں بعد نہ سکے مردہ بک جواوے — فر شام ولایت قصد کریسی ہاں دمشق سدھاوی
وچہ دمشق محمد مہدی کرن سمیمان لڑائی — بانگ عصر دی کہو مؤذن قصد نماز ادائی

بیان نزول عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام وقتل کردن او دجال را

سلسلہ حاشیہ صفحہ ۹۲

۹۲ غالب رہیں گے فرمایا ہم
عیسیٰ بن مریم نازل ہوں گے مسلمانوں
کا امیر ان سے کہیگا آیئے ہمیں نماز
پڑھایئے وہ کہیں گے نہیں ہو گا تم
میں ہی بعض بعضوں کے پیشوا ہیں
یہ شرف اللہ تعالیٰ نے اسی امت
امت تجھ کو بخشا ۱۲ منہ

۳۰ مشکوٰۃ میں فواس بن سمعان کی حدیث
میں ہے کہ دجال کی تین مدت
کے دن ہیں ایک سال کے برابر ایک مہینے کے برابر اور باقی دن معمولی
دن کی طرح ہونگے صحابہ نے عرض کیا یا
رسول اللہ جو دن ایک سال کے برابر ہوگا
اس میں ہمیں ایک ہی دن کی نماز کافی
ہوگی آپ نے فرمایا نہیں بلکہ اندازہ
کر کے سال بھر کی نمازیں پڑھنا ۱۲ منہ

اسمانال تھیں حضرت عیسیٰ موڈھے ملکان آوے
اُپر منارے شرقی مسجد جامع آن بلاوے

کرے آواز جو پوہڑی لیا ہو لوگ لیا دن پوہری
اترے ملے محمد مہدی رلی عجائب جوڑی

مہدی کرے تواضع آکھے کر ہو آپ امامت
عیسےٰ کہے محمدؐ امت ایہ انعام کرامت

یعنی پنج نماز جماعت خاص محمدؐ یاں نوں
ہک دجینوں کرن امامت لایق شان تساں نوں

حضرت مہدی کرسی امامت عیسیٰ مگر گذارے
بعد سلام محمد مہدی کہسی نبی سہارے

سبہ لشکر سمیمان لڑائی تسیں نبو مختاری
جیونکر چاہو کر تدبیراں کر ہو جنگ تیاری

عیسیٰ کہسی ہتھ تساڈے سب تدبیر لڑائی
ہک قتل دجال الٰہی ہتھ میرے جو تقدیر خدائی

جد فجر ہوسی تد مہدی کرسی لشکر جنگ تیاری
عیسیٰ کہسی گھوڑا نیزہ مینوں دیہو کاری

حضرت عیسیٰ حملہ کرسی اوپر فوج کفاری
سبہ لشکر اسلامی کرسن حملہ دھندو کاری۔

جنگ عظیم ہوسی تد عیسیٰ جس کا فر تے جاسی
ترت فنا ہوسی اوہ کافر ذرہ ڈھل نہ لاسی

دیکھ دجال عیسیٰ نوں نسے عیسیٰ پچھے دھاوے
باب لد ہک جاگہ ایہی اوتھے مل کر پاوے

نیزے نال مریسی انہوں لوکاں خون دکھاوے
جے حضرت عیسیٰ ماریں نا ہیں آپے ہی گلجاوے

اہل ایمان یہوداں تائیں قتل کریں سارے
تس بھجن جائے نہ کائی سبہ کجھ دتہاں مارے

جیکوئی چھپے یہودی نسے کتے پناہ نہ پاوے
جے باس درخت یا پتھر لکے اوہ بھی دس مراوے

شر دجال دھارے چالی رہسی اوپر زمینے
ہک دھاڑ اسال برابر دجا دا نانگ مہینے

تر بجا ہفتے وانگوں ہوسی باقی دینہ معتادی
ایہ دیہاں وڑی استدراجوں اس ملعون فسادی

یاراں آل نبی نوں کیتا کیا کجھ حکم نمازاں
پڑھن نمازاں ہکی دینہ یاں وچ انہاں دیہاں وڑاناں

نبی کیہا اندازہ کر کے پڑہن نمازاں بھائی
سال مہینے ہفتے گن کے کرن نماز ادائی

حضرت مہدی عیسیٰ کر کے قتل یہود تمامی
وچہ ولایت جاری کرسن سب احکام اسلامی

جو مومن فوج دجال نجانے اونہاں نسلی ویسن
تے جو نقصان انہا نداہویا پورا فیر کریسن

حضرت عیسیٰ حکم کریسی قتل کرو خنزیراں
ہو صلیب نصاریاں توڑو کرو خراب شیرزاں

جزیہ کرے قبول نہ ہرگز سب اسلام لیاون
مسلم ہوون تاسب چھٹن نہیں تاں قتل ہو جاون

سب زمین اسلاموں بھرسی کافر رہے نہ کوئی۔
عدل انصافوں امن امانوں دنیا روشن ہوئی

ظلم فساد نہ رہسی کوئی رونق بہت آبادی
لوک عبادت ربدی کرسن نال خوشی لکھ شادی

بادشاہی مہدیدی مدت وچہ حدیثاں آئی
ست ورھے یا اٹھ روایت یا نو سال ایہائی

ظاہر وچہ تطابق لکھیا ست فراغوں ہوسی
اٹھویں سال دجال لڑائی فتنہ اٹھ کھلوسی،

نانواں سال محمد مہدی عیسے نال وہاوے
جان سال انجو نجہ عمر تمامی مہدی لدسدہاوے

حضرت عیسیٰ کرے جنازہ کفن دفن اس تائیں
استھیں پچھے حضرت عیسیٰ حکم کرے ہر جائیں

بیان برآمدن یاجوج ماجوج و شرح ماہیت آن

خلقت شکر الٰہی کرسی نال اسایش وسے
حکم الٰہی عیسیٰ تائیں وحی سنیہاوے

جو جہن ہک سخت پیدائش میری جاہر باہر آئی
کوئی شخص نہ رکھے قوت جو انہاں کرے لڑائی

بندیاں نیکاں میریانتوں توں وچہ پناہے جائیں
تاوچہ کوہ طور بیجاوے عیسیٰ نیکاں بندیاں تائیں

جنگ اسباب تیار کرن سبھیاں لڑائی جوڑن
قوم یاجوج ماجوج اچانک ستر سکندر توڑن

باہر آون کیڑیانوانگوں انت شمار نہ کوئی
قتل کرن ہو لٹین کھوہن جال انہاندی ہوئی

اوہ یافث دی اولاد اہن جو بیٹا نوح نبی دا
اوہ سبھے کافر ظالم اہن رکھن کفر عقیدہ

ہفت اقلیموں باہر اہن جانب قطب شمالی
طرف شمال سمندر انہاں سردی سخت کمالی

اوہ پانی گاہڑہ سردی کارن ناں نہوں کشتی
مشرق مغرب طرف انہاں دو سخت پہاڑ سرشتی

بہت بلند پہاڑ دوہیں اوہ چڑھنے راہ نہ کوئی
لیک ریاؤں پیدا ہوندے تھے بہوں وچہ ہوئی

طرف جنوبوں ملدی آہے فرق رہیا وچہ سوڑا
ذوالقرنین لوہیدا اوتھے سد بنایا چوڑا

سد سکندر ستھ گز چوڑا اچا نال پہاڑاں
اس جاگہ وچہ قابو رکھیا۔ پا انہاں بگھاڑاں

اوہ نت خبیث لوہے نوں چٹن بھن توڑن سارے
راتیں نت خداوند اسنوں ثابت کری سوارے

قدر دو انگل رخنہ اس وچہ حضرت وقت کیتونے
آدمیاں نے لنگھن لائق اج لگ نہ ہویونے

جس دن حکم الٰہی ہوسی سارا سد توڑیسن
لکڑیاں ہو کیڑیاں وانگن نکل خوار کریسن

طبرستان اندر اک چشمہ دس کوہ لمیاں چوڑا
ڈونگھا پانی بہت ہے نت کدی نہ ہوندا تھوڑا

پہلے فوج انہاندی پیوے پانی چھوڑن ناہیں
پچھلے کہسن اس وچہ پانی شاید ہویا کڈائیں

گوناگون اوہ ظلم کریسن آدمیانتوں کھاسن
قتل کرن ہر لکھن ڑارن فتنہ شور مچاسن

شام ولایت جا کر کہسن زمین تے رہیا نہ کوئی
طرف اسماناں تیر چلاون جہل نہایت ہوئی

خون آلودہ تیر آون فر حکمت نال الٰہی۔
وچہ اسمان بھی کجھ نہ چھوڑیا کہسن اوہ گمراہی

ہن ساڈے باجھ نہیں کوئی ہر گز وچہ زمین اسماناں
حضرت عیسیٰ سن اصحابان بہت ہوون پریشاناں

بھکھ تریہ تھیں عاجز ہوسن منگسن اٹھ دعائیں
یا آمین کہن رب سنسی کر سی دفع بلائیں

قوم یاجوج ماجوج اتنے رب حکم دیانوں کرسی
اک پہوسن تک یا گردان اسے نہ ہن ہوسی ہرسی

اکی رات مرن سب موذی ترکن ہوون گئے — فریدبو تھیں عاجز آون نیک اللہ دے بندے
فر حضرت عیسیٰ کرے دعائیں یا رآمین آلا دن — رب جانور اندی ڈاراوتارے جوسمجھ غرسداون
وڈے قدتے لمی گردن کھان انہاں تائیں — کجھ کھاون کجھ چک لے جاون وینج سٹن دریائیں
فر پون ہوسی رداج باقی اوہ بھی رب اٹھاوے — رحمت مینہ سراسر برکت چالی روز وساوے
گھاہ زراعت فر برکت بھی وچہ شیر چیوانان — بکری ہک رجاوے شیروں ٹبر زن مردانان
نال آرام اسائش وسے خلقت مومن ساری — حسد عداوت رہے نہ کینہ نہ کائی ہو خواری
سپ اٹھویں شیر ورندے لوکاں دکھ نہ دیسن — لوک احسان مرت طاعت نیکی بہت کریسن
ست ورہے ایہ حالت کامل گذرے امن امانے — اس تھیں پچھے کجھ کجھ ظاہر ہوسن کم نفسانی
حضرت عیسیٰ دنیا اتے سال رہے پنجتالی — خلقت اندر رونق برکت بہت رہے خوشحالی
عورت کرسی بیٹے ہوسن موت کریسی فیرا — بنی صاحبدے روضے اندر قبر کریسن ڈیرا
پچھے انہاں خلیفہ میموں شخص ہوسی قحطانی — اس نام ہوسی جیہا خلیفہ عادل نیک حقانی
فر اتھیں پچھے پیدا ہوسن کتنے شاہ زمانے — جہل کفر دیاں رسماں ظاہر ہوسن وچہ جہانے
علم شریعت کجھ نہ رہسی جہل فساد گھنیرا — کجھ مشرق کجھ مغرب جاگ ہوسی خسف گھنیرا

بیان خسف یعنی فرو رفتن زمین و ظہور دخان یعنے دود

وچہ زمین دے نگھر جاسن قدریہ دو جائیں — فرقہ اوہ تقدیروں منکر بدعت اہل ہوائیں
فر دھوں ہوسی اسمانوں ظاہر ت زمین پر آوے — خلقت تنگ ہوسی اس دھوں نہ دیں خوف دلانوں دہاوے
مومن بندے داغ آوازہ حالت جوین زکامی — سخت بیہوش منافق سارے ہور کفار تمامی

۳۳

۱۲ صحیح مسلم کی روایت میں ہے اور بعض
۱۲ کی عمر ساٹھ سال کہی ہے اور بعض
۱۲ سے پہلے دنیا میں ان کی عمر تینتیس سال
۱۲ ہی اور آسمان سے اترنے کے بعد تین
۱۲ میں سات سال اور رہیں گے تو کل
۱۲ عمران کی چالیس سال ہوگی۔ واللہ اعلم
۱۲ اور مولانا شاہ رفیع الدین صاحب نے
۱۲ سال کہی ہے۔ موافق حدیث عبداللہ
۱۲ بن عمر کے مضمون مشکوٰۃ میں مروی ہے
۱۲ بن عمر فرماتے ہیں ابوہریرہ
۱۲ صحیحین میں ابوہریرہ سے مروی ہے
۱۲ صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم نے فرمایا
۱۲ قیامت قائم نہ ہوگی یہاں تک
۱۲ قحطان کا ایک شخص لوگوں
۱۲ حکم دے گا۔ قحطان میں سے

۱۲ لوگوں کے باپ کا نام ہے یہ
۱۲ مضمون بھی ابوہریرہ
۱۲ رضی اللہ عنہ کی حدیث میں ہے جو
۱۲ مسلم کی روایت سے مشکوٰۃ کے
۱۲ باب الملاحم کے فصل اول میں
۱۲ مذکور ہے
۱۲ میں خلیفہ بن آدیہ غفاری کی
۱۲ روایت میں تین جگہ کے دھنسنے
۱۲ جانے کا ذکر ہے ایک دھنسنا
۱۲ دوسرا مغرب میں تیسرا جزیرہ
۱۲ عرب میں (مشکوٰۃ باب الملاحم
۱۲ میں یہی)

۱۲ ۱۲ ۱۲

دوجے روز گناہاں تربے ہوش ٹکانے آوے
چالی روز رہے ہوں باقی فرآسمان دسیاوے

بیان درازی شب و برآمدن آفتاب از جانب مغرب و بند شدن در توبہ

نو و الجح مہینے عیدوں پچھے رات لمی ہک پوسی
چھٹے وٹے جاگن دیکھن صبح نہ ہر گز ہوسی
لڑکے ڈنگر ترے لیسن تنگ مسافر ہوسن
شور خلایق اندر پوسی توبہ کر کر روسن
ترے چونہ رانیں قدر درازی خلقت عاجز آوے
ٹکی سورج مغرب جہتوں اچا چیت دسیاوے
اندک تو ر جو وقت گرہن دے سورج تیویں دسیوے
ڈردے لوک خدا ہک منن سہ کوئی تائب تھیوے
توبہ کسے قبول نہ ہوسی بند ہوسی دروازہ
ہن ہے اوہ دروازہ کھلانت توبہ کر تازہ
اوہ دروازہ ستر سالاں راہ فراخ ابہائی
مغرب طرف کشادہ دائم توبہ کر ہو بھائی
اس دن بند ہوسی دروازہ توبہ نفع نہ کرسی
تنے نامقبول ایمان جو کافر دیکھ علامت ڈرسی
سولہ ہر لگ اچا آوے سورج مغرب داؤں
فرہٹ کرہ انگ ہمیشہ لہسی مغرب حکم خداؤں
فراتہیں پچھے جویں ہمیشہ سورج جویں نورانی
فرہٹ دا بہ ظاہر ہوسی صورت ہفت جیوانی

بیان خروج دابۃ الارض و کیفیت آن

صفا پہاڑی پاس مکیدے پاٹ بھونچالوں جاوے
اوہ نادر شکل اچنبا صورت زمینوں باہر آوے
ہکواری اس اوّل چرچہ اندر یمن سنیوے
تنے ہکواری دچہ نجدے ظاہر ہو کر غائب تھیوی
فرزبجی وار صفا تھیں نکلے کامل صورت ساری
آدمیانہ چہرہ ہووس بولی مٹھی پیاری
گردن جیداں گھوڑیوانگوں پوچھل جیونکر گائیں
اٹھاں پیرتے ہرناں ٹپھا گوئن سنگ اساہیں
باندر وانگوں ہتھ ہوون اس سبھ ملکیں پھر جاوے
اتھیں نس نسکے کوئی ناپچھوں مل پاوے

ہک ہتھ وچہ انگوٹھی ہووس شاہ سلیمان والی
مل کافرنوں نک یا گردن مُہر کرے اوہ کالی

مُنہ کالا تے شرمندہ کافر اس مہر دُں ہو جاوے
سبہ کوئی اُسنوں کافر جانے مُنہ کالا دسیاوے

تے دوجے ہتھ کلیم اللہ دا پکڑیا ہو یا عاصا
اس دینال کرے خط متھے مومن ملے جو خاصا

منہ روشن پر برکت اُستھیں ہر کے نظری آوے
مومن کافر ظاہر دسن کوئی شک نہ پاوے

فارغ ہو کر غائب ہوسی دابہ فیر کتھائیں
اُستھیں پچھے سال چھ پہاں تا قیامت تائیں

بہت حیوان کرسن گلاں خبر دیون انساناں
اینویں کرن جاد بھی گلاں جنہا نوچہ نہ جاناں

بیان مردن جملہ اہل ایمان و خراب تھیون جبشہ کعبہ را و برداشتہ شدن قرآن

فردا میوں پچھے داد کھلے ہک خوب جنوبی داؤں
ہر مومن نوں تلے بغلدی درد اُٹھے اس داؤں

جیون جیوں نیک تیویں جھب مرسن افضل من اگیرے
وت فاصلوت ناقص مرسن وت ناقص نوں گھیرے

جد اہل ایمان نہ رہسی کوئی ہرگز وچہ جہاناں
تا حبشی غلبہ کرن زمین وچہ ہوسن شاہ زماناں

کعبہ شاہ خراب کرسین حج موقوف ہو جاوے
دلاں بانا ں ورقاں انوں اُٹھ قرآن سد ہاوے

حق پرستی حق شناسی لوکاں تھیں اُٹھ جاسی
خوف قیامت کجھ نہ رہسی خلقت شرم و نجاسی

راہا نوچہ جماع کرسین اُنگوں سگاں حماراں
ظلم تعدی جہل زیادہ ہوسی وچہ اشراراں

ہک دوجے تے ظلم تعدی کرسن شہر گرائیں
غارت لٹ بے اوڑک ہوسی جھب جھب قحط وبائیں

اجڑ شہر ہون جو قصبے قصبے وانگ دیہاتاں
پند گرانو ویران تمامی ہوسن نال آفاتاں

لوک جماع کرسین بہتا ہوسن گھٹ اولاداں
اللہ اللہ کہے نہ کوئی شامت جہل فساداں

وچہ شام لایت امن زیادہ بہت ہوسی ارزانی
خلقت کوچ اسی ول کرسی سن اسباب روانی

دو جیں ملکیں سختی ہوسی شام آرام زیادہ | اہر ہر ملکوں خلقت نسے کرکے شام ارادہ

بیان آمدن آتش از جانب جنوب

فر کجھ مدت تھیں تجھے آتش طرف جنوبوں آوے | سخت عذاب ہوسی اوہ آتش خلقت مارجھاوے
خلقت ڈردی اگے دوڑے پچھے آتش دھاوے | وقت دوپہراں تھکن ڈگن آتش بھی تھم جاوے
پچھلے پہر کری فرحملہ نسن لوگ اگیرے | رات پوے تاں آتش ٹہری لوک بھی کرسن ڈیرے
فجری مڑاٹھ اگے دوڑن آتش پچھے دوڑے | انیویں پنجیں شام ولایت نافرمگر اچھوڑے
آتش ہٹ کر غائب ہوے لوک سمھالن گھرنوں | ملک آباد ہووے فرجاون اپنے ملک شہرنوں
اس تھیں پچھے خلقت رہسی سال تریا چارے | بارش بہت تے نعمت وافر غفلت نال گذارے

بیان نفخہ صور بار اول و احوال قیامت ؏

اچا چیت صبح دیویلے سسن نفخہ صوری، | روز جمعہ دا ہوسی نالے ہوال کروز عاشورے
آپو آپنیاں کماں اندر شاغل ہوسن سارے | کوئی ویچے کوئی لیوی سودا بھی کوئی ڈنگر چارے
کوئی پائی کوئی طعام پکاون لگا کرن تیاری | ہک ہا ریک دا نازہ سنسی خلقت ساری
ہر جا ہکو جیہا سنیوے ہوسی خلق حیرانی | ہر دم سخت ہووے فرکڑکے جون بجلی آسمانی
ہول عظیم پوے وچ خلقت ہر جا شہر گراہیں | چھوڑن شہر جنگل نون دوڑن سنکر دھم کہاہیں
وحشی جنگل شہر ہیں آون دہشت دے برلائے | ہیبت ہولوں خلقت مرسی زمین بھونچال ہلاوے
دھرتی انبر پاٹن لگن جھڑ جھڑ پون تارے | کنڈھیاں ڈھ ولین دریاوان پانی ٹھاٹھاں مارے
پربت ہوسن ٹکڑے ٹکڑے ریت غبار ہوجاون | قہر انہیرا وہی گھلن ریت غبار راہ ڈاون

---

۱۲ اسرافیل نے خبردار کیا ہے کہ ثانیہم نفخۃ قیام ہم قیام ینظرون۔ سورۃ زمر پ ۲۳ ایک اور جگہ قیامت ان کے پاس اچانک۔ قرآن کو حیران و سرگردان کردیگی۔ پس طاقت رکھنے والے جلدی کریں۔ اور نہ ان کو مہلت دی جاوے گی ۱۲ منہ

۱۲ جامع ترمذی عبداللہ بن عمرو رضی اللہ عنہ سے روایت کی ہے اور سند درجہ حسن ہے۔ آنحضرت صلعم نے فرمایا کہ صور ایک سینگ ہے جس میں پھونکا جاوے گا۔ مؤلف

میں ابوسعید خدری رضی اللہ عنہ سے آیا ہے کہ میں نے رسول خدا صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم سے سنا آپ فرماتے تھے کہ صور سینگ ہے جس میں پھونکا جاوے گا۔ مؤلف

۳۷

۱۲ صاحب انتخاب فی الصور فضل دوم مشکوۃ ۱۲ منہ

۱۲ مولانا شاہ رفیع الدین صاحب مرحوم ۱۲ منہ

۱۲ سال میں ہے۔ مؤلف

۱۲ فضل کے تمام سال مولانا شاہ رفیع الدین صاحب کے سال سے منقول ہیں ۱۲

بدل اوچو فیروں چلن دھندہ کارا نہیرا
جو دم گذرے سختی پکڑے اوہ آواز دو دھیرا

پھوک پکی دی قوت رہسی جھیاں نہیناں تائیں
جو اسرافیل فرشتہ ویسی پھوک اندر کرنائیں

دھرتی انبر کجھ نہ رہسی سورج چن ستارے
نہ دریا نہ پربت رہسن فانی ہوسن سارے

آدم حوا فرشتے ڈنگر کجھ نہ رہسی بھائی
ملک الموت ابلیس ڈیو ہوندی نسے جان بچائی

آتش گزاں پگڑ فرشتے مارن اس لٹاون
سخت عذاب تزع دا کرسن گزاں مار وجاون

جتنا درد تزع دا ہو یا ساریاں آدمیانوں
اتنا درد ابلیس ہکلے حکم ہوسی ملکانوں

فر ملک الموت بھی فانی ہوسی بہ ملائک نالے
اسرافیل بھی فانی ہوسی کرنا عرش حوالے

جنت دوزخ لوح قلم ہور صوار واح جو سارے
کرسی عرش بھی کل نہ فانی ہوسن اس دے ہاڑے

بعضے کہن ہک لحظہ فانی ہو کر تھیسن سارے
ہک آکھن کجھ اثر فنا دا ظاہر ہوسی پیارے

لِمَنِ الْمُلْکُ الْیَوْمَ کہے رب اج کس دی بادشاہی
کتھے گئے دعویانوالے چاڈر کوڑی آہی

آپے فیر جواب کہے رب اہی ملک اللہ دا
جیہڑا واحد بہ غلب ملک اس شاہنشاہ دا

کتنی مدت اللہ باجھوں ہور نہ ہوسی کوئی
وت فرنویں سرں پیدائش خواہش بدی ہوئی

بیان اعادہ زمین و آسمان و خلایق و آغاز روز محشر

فر آسمان ملائک پیدا زمین بھی ہوسی پوری
زمین میدان نہ اثر علامت ناکجھ گھاہ انگوری

پربت کوہ دریا نہ ہوسن حد حدود نہ کائی
ٹباٹو یا کجھ نہ دسے ہوسی صاف صفائی

عجب الذنب ہک ہڈی چھوٹی ہنر دیک کر دے
اوہ بھورے نہ ہرگز ثابت رہسی بدیناں امر دے

روز قیامت نال اسیدے جڑسن جان تمامی
ہر بندیدی ثابت رہسی ہڈی اوہ گرامی

جان بندیاں جوڑ مرتب کرسن حکمی نال فرشتے
مینہہ رحمت دے عرشوں آون واتگوں منی سرشتے

بحر حیات جو تلے عرشدی اتھیں پانی آوے
چالی روز برابر دسے بارہ گز چڑھ جاوے

تا گوشت پوست رگ ریشہ بہ قالب ہوسن پورے
اسرافیل ارواح تمامی داخل کرسی صورے

حکم ہوسی پھر پھوکے اس وچہ قوت نال تمامی
اوڈار ارواح ہوسن سب داخل آپو آپ اندامی

جتنے روح سوراخ بھی اتنے ایہن اس فرماؤں
ہر سوراخوں روح اک نکل اوڈن سبہ ہواؤں

نور ایماں روحاں پر چمکے روح جو اہل ایماناں
روح کفاراں کالے ہوسن چلسن طرف ابد انالاں

ڈہونڈہ جیانوں داخل ہوسن زندے تھیسن سارے
دھرتی پاٹے نکل دوڑن دہشت نفخے مارے

فرق دوہاں نفخیاں وچہ ہوسی لکھیا سالاں چالی
جیونکر شکم ماؤں تھیں جمیں اٹھسن اسی حالی،

پچھے عیب جو دنیا ہویا اٹھسی ہو کر پورا
اندھا کانا کوئی نہ ہوسی ناکوئی لنگ ادھورا

ختنے باجھوں ہوسن سارے داڑھی مچھ نکائی
وال سر تیے ہوسن سبنہاں ندبھی ہوسن بھائی،

سر پیروں سبہ ننگے ہوسن جسے کفن نکوئی
اول کفن ہوسی فرپھر سی ہک روایت ہوئی

نال شہیداں جامے ہوسن ننگی ہور لوکائی
بعض روایت جامے ملسن عمل موافق بھائی

جس عمراں کوئی مویا ہوسی اوسے عمر اوٹھیسی
جوان جوان تے بڈھا بڈھا لڑکا لڑکا تھیسی،

سبہ تھیں اول قبروں اوٹھسی حضرت خیتم نبیاں
فر حضرت عیسیٰ فیر نبی سب فر صدیق ولیاں

فیر شہید تے صالح بندے مومن فیر جو عامی
بعد انہاں تھیں کافر فاسق اٹھسن جیب تمامی

چارے قبراں روضے اندر حضرت نبی سہارے
ابوبکر ہور عمر تے عیسیٰ رل کر اٹھسن چارے

اٹھسن مومن حمد ثنائیں کردے شکر الٰہی
نہ پر خوف ہوسی دل سبنہاں بدی بے پرواہی

---

۱ صحیحین میں ابوہریرہ رضی اللہ عنہ سے روایت ہے کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے فرمایا دو نفخوں کے درمیان چالیس کا فرق ہے۔ لوگوں نے ابوہریرہ سے پوچھا چالیس دن؟ کہا میں کچھ نہیں کہہ سکتا۔ پھر لوگوں نے پوچھا چالیس مہینے؟ کہا میں کچھ نہیں کہہ سکتا۔ پھر لوگوں نے پوچھا چالیس سال؟ کہا میں کچھ نہیں کہہ سکتا۔ پھر حضرت نے فرمایا اس کے بعد خدا آسمان سے پانی برسائیگا اس سے لوگ سبزی کی طرح اگ پڑیں گے اور فرمایا انسان کا کوئی چیز ایسی نہیں جو بوسیدہ ہو جائے مگر ایک ہڈی جس کا نام عجب الذنب ہے اسی ہڈی سے انسان کا بدن قیامت کے دن مرکب ہو جاویگا (مشکوٰۃ باب الایمان فی القبور ۲۱ منہ)

۲ صحیحین میں ابن عباس رضی اللہ عنہما سے روایت ہے کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے فرمایا قیامت کے دن

قَالَ اللّٰهُ ثُمَّ وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَإِذَا هُمْ مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ۝ قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ۝

کافر کہن گے وے ہے سانوں کس اٹھایا — کہن فرشتے وعدہ ربدا نبیاں سچ فرمایا
جس حالت وچہ مردا کوئی اسے حال اُٹھیوے — جاری خون شہیداں مہکے مشک معطر تھیوے
حاجی پڑھ لبیک اٹھیسن موئے جو حج کریندے — علم قرآن جو پڑھ مرے اوٹھسن اوہ پڑھیندے
وچہ نماز مرے جیکوئی اوٹھسی پوری کردا — مار و مار کریندا اوٹھسی جو وچہ جنگاں مردا
عورت دینا نوالی اوٹھسی رو رو وین کریندی — منہ گتے دا ہوسی اوسدا رو رو ندی دوزخ ویندی

بیان روانہ شدن خلائق از جانب حشرگاہ

سبھ قبراں تھیں نکل ہوسن محشر طرف روانہ — ہو اسوار برانے چلسی سر ڑدے ہان جہاناں
حسنؓ حسینؓ اُٹھاں تے ہوسن زینت نال کاری — مومن نیک سدا رہوسن سہ زین مہار سنہری ،
عاصی پیر پیادے چلسن زینت زیب نہ کوئی — ننگوں پکڑ گھسیسن کافر سخت خواری ہوئی
نیک صورت نیک قبرتے حاضر ہوسے ویکاں تائیں — اکھے ندھ بچھاتا مینوں مومن آکھے ناہیں
آکھے میں ہاں عمل تیرا اٹھیں پر کر اسواری — کندھے چاہڑ لیجاسے اسنوں جتھے خلقت ساری
تے ہک بدصورت دیو بیڈا اوسے کافر تائیں — آکھے ندھ بچھاتا مینوں کافر آکھے ناہیں
اوہ آکھے میں بدعمل تیرا ہاں چڑھ کافر دے اوتے — محشر طرف لیجاسے چڑھکے بھاروں کافر ٹٹے

قَالَ اللّٰهُ ثُمَّ إِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَأَبْشِرُوْا بِالْجَنَّةِ الَّتِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ۝ نَحْنُ أَوْلِيٰٓؤُكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَشْتَهِيْٓ أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيْهَا مَا تَدَّعُوْنَ ۝ نُزُلًا مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ۝

ہر بندیدی نال فرشتے عملاں لکھن والے
جد محشر نوں خلقت جاسی اوہ بھی جلسن نالے

اہل ایمان دیہن تسلی آکھن تیں نہ ڈر ہو
ایسیں گواہ ایمان تساڈے ہرگز خوف نہ کر ہو

خوشخبری تسان جنت ملسی وعدے سچ الٰہی
اوہ سبھے وعدے پورے کرسی ہوسی بے پرواہی

جیہرے مومن پڑھن نمازاں بہت ہوسی خوشبوئی
جیونکر زخم شہیداں خوشبو مشک معطر ہوئی۔

وضو عضوے جتھوں تائیں بندہ مومن دھووے
اتھوں تائیں ہر ہر عضو انوراں روشن ہووے

فرق ویسی نور ہوسی اوہ ہکناں وانگ ستارے
ہکناں چن یا سورج وانگوں فر ویسے چمکارے

ایہ فرق موافق ایماں قوت ہوسی دون سوایا
جیوں جیوں صدق یقین زیادہ تیوں تیوں نور ودھایا۔

روز دیداراں منہ خوشبوئی ہوسی مشکوں فائق
رب کیہا ہیں اجر روز دیدا لیسان جیونکر لائق

جو صدقہ ذکر خدا دیکارن دتا باجھ ریاؤں
ڈھال چوفیروں دیون والی کرسی امن بلاؤں

حفظ قرآن جو کرد امومن اس دا باپ نے مائی
ملسی تاج جڑاؤ سر پر سورج ودھ روشنائی

حافظ نوں خوشان جو ملسی وچہ بیان نہ آوے
شان قرآن بیان نہ ہووے شرط جو عمل کماوے۔

جے عمل قرآن تاں نال نبیاں اعلیٰ درجہ پاوے
جے عمل خلاف قرآنوں اسنوں دوزخ دھک لیجاوے

جس کلمہ تمجید جو پڑھیاں لسن ڈال چوفیروں ہوسی
سبحان اللہ دا اجر سنجے دل کیہے حمد کھلوسی

الا اللہ دا اجر اگوں تے اکبر پچھلے داؤں
اجر لاحول اتوں کج لیسی ہوسی امن بلاؤں

صورت شکل عمل غالب تے ہوسی روز حشر دے
غالب عمل جو چنگا مندا شکل اجہی کر دے

اہل نمازاں ہوسی علامت سنجیاں ہور نشانی
غازیاں ہوسے جلیباں وچی ذاکر ہوسی نورانی

اینویں بد عملاں دی صورت زانی ہور شرابی
چغلاں ہور ظالم دوجی ٹھگاں جد اخرابی

خوکاں شکل ہوسن جو ظالم منن نہ قرآنے
چھل نمیت والے جیہڑے بلذ شکل ہوسانے

جیہاں یتیماں کھادن ظلماں آتش کھلن انگیارے
آندا وچہ تے منہ سنگھ اونہاں آتش دوزخ ساڑے

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ اِنَّ الَّذِیْنَ یَاْکُلُوْنَ اَمْوَالَ الْیَتٰمٰی ظُلْمًا اِنَّمَا یَاْکُلُوْنَ فِیْ بُطُوْنِھِمْ نَارًا ط وَسَیَصْلَوْنَ سَعِیْرًا ۝ (سورۃ النساء س ۴ پ ۴)

جو کھان ہیاج اوہ بنور حشر وے اٹھسن گندگ پوسن
سر اونہاں ہیٹھ تے پیر اوتاہاں الٹے کیتے ہوسن

قَالَ اللّٰہُ تعالیٰ اَلَّذِیْنَ یَاْکُلُوْنَ الرِّبٰوا لَا یَقُوْمُوْنَ اِلَّا کَمَا یَقُوْمُ الَّذِیْ یَتَخَبَّطُہُ الشَّیْطٰنُ مِنَ الْمَسِّ (سورۃ البقرہ س ۳ پ ۱)

پیسے بیاج پہاڑ دو ہوسن ٹکڑا وس لیرسن
پوست گوشت چوی ہوسی ثابت نیر کرسن

جو کران اکبر قداوہنا ندے کیڑیانو انگ کچیسن
وچہ حشر دے خوارتے عاجز پیاں ہیٹھ ملیسن

حاجت باجہ سوال جو کردے منن کسب بناون
اہناں گوشت منہ تے کجھ نہوسی ہڈ رہنے سیاون

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَمَنْ یَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُہٗ جَھَنَّمُ خَالِدًا فِیْھَا وَ غَضِبَ اللّٰہُ عَلَیْہِ وَلَعَنَہٗ وَاَعَدَّ لَہٗ عَذَابًا عَظِیْمًا ۝ (سورہ النساء س ۴ پ ۵)

جو بندے خون کران بن حقوں تنہاں غضب خدائی
لعنت وسے دوزخ دائم خبر قرآنوں آئی

تے جیہڑے دین صلاح انہاں نوں اوہا تھ الاہا
نا امید ایہ رحمت کولوں تھے اوس لکھایا

تھک سٹے کوئی منہ کر قبلے آیا وچہ خبر دے
تھک اوہا منہ اسدے اوپر ہوسی روز حشر دے

جو وچہ نکاح دوراں رکھے عدل کریندا نائیں
اودھا بدن ہوسی ثابت ایدھا گلسی جائیں

جو شخص وگلا منہ نے ہوندے وچھے ہوسناوے
آتش دیاں لوجیہاں ملسن منہ نوں اگ جلاوے

جو زمیں پرائی کھوہے بھاویں ہک گٹھ دباوے
ایہ اتناں قدر زمیناں ستے گردن اپر چاوے

جو دُنیا لئے لوٹیا گھوڑا بکری کسی چوراوے
روز حشر دے گردن اتے او حیوان اٹھاوے

گھوڑا ہنسکے اُٹھ ارڑاوے بکری بھیندا وے
مالک تائیں فریاد علیندا لے لے نام سناوے

جو جاور نال محل یا ہاڑی حاجت وسنا وے
تاں او محل حشر دے ویلے گردن اپر چاوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَالَّذِیْنَ یَکْنِزُوْنَ الذَّھَبَ وَالْفِضَّۃَ وَلَا یُنْفِقُوْنَھَا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰہِ فَبَشِّرْھُمْ بِعَذَابٍ اَلِیْمٍ یَّوْمَ یُحْمٰی عَلَیْھَا فِیْ نَارِ جَھَنَّمَ فَتُکْوٰی بِھَا جِبَاھُھُمْ وَجُنُوْبُھُمْ وَظُھُوْرُھُمْ ھٰذَا مَا کَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِکُمْ فَذُوْقُوْا مَا کُنْتُمْ تَکْنِزُوْنَ ۝ سورۂ توبہ رکوع ۱۰ پ ۳

جو دُنیا اندر سونے چاندی فرض کرکے مدیدے
اوہ سونا روپا روز حشر دے سنجاں ملک کریندے

دوزخ جیہ کریں تتی سُرخ ہوسی جداوں
منتے وچہ سیں اوہناں کڈھ سن کیا ڈاڈی لوں

جو دیکھے سوالی عاجز تائیں ٹٹ منتے نے پایا
سونا روپا پیارا کیتوا اس دا بدلہ آیا

نو جیہا سخی مرسی دیکھی کڈھ سن پاوے بھالیا
دیکھ غریباں پاسا کردا لوچہ مال پیارا

نیچی سخی مرسی کڈھ وچہ ہاردے سلطانی
دیکھ غریباں کنڈا کریندا مارا نیویں نے کھاسی

ٹرٹر سنجاں گرم کریسن مڑ مڑ تاؤ لاسین
سال ہزاراں اوہ دن ایہو حال کریسن

جو دُنیا فرض زکوٰۃ نہ کیتی اٹھ مجیسی ہو گائیں
بکریاں ہو بھیڑاں دُنبے اسدا حال سنائیں

پچھے سکے دُنیا دے سارے ہو کریسن
سائیں بیٹھے انہاں دے سنسن اتے کلال چڑہیسن

کھریاں سنگ نہ لاون دیسن گابھن جیویں کھوا
ایہو حال ہے اس دا یم اندر حشر دیہاڑے

دُنیا اندر دُنبیاں اجوڑ ہندا وے
گردن لتے ہتھ بنہاں کر حاضر کیتا جاوے

جیکر عدل چھوڑاوے او سنوں تاں اسدا کجھ نہ چلسی
جے ظالم تاہیں سزا ملسی بدلہ اپنے معاصی

عن ابی هریرة وانس رض قال قال رسول الله ص من سئل عن علم علمه ثم کتمه الجم بلجام من نار

جو عالم مسئلہ جان سے لوگ پچھیں اس تائیں — اگتش دا کڑیا لیہ ہنڈل لیسن ملک سزائیں
جو اپنوں علم قرآنے منے انگل نال کریدے — اگتش دا کڑیا لہ دیکدوزخ ملک چلیندے
قدر سچا ہزار درہیدا ہوسی روز محشر دا — نیکاں انگ معلم جیونکر پیٹی سنہ معمر دا
تے بعضیاں استحیں ہی گمت علم ہی در مخلص — بتنے چوچہ بندا مومن اوارہ گمانہ کردا
ہلرمت پنجمبر سنی دا لکر پاس کھلوسی — جدا جدا ہرامت صورت شکل عیندہ ہوسی
ہر ہر عمل دا لیاندے نمے نے فرق ہوسی انسان — جیونکر لشکر مہر لوے ہوندا فرق لباساں
بعلے برے سبھ ناظر ہوسن کچن دل آسمانی — تنگ اوگھاڑ نہ کئی دیہا ہوسی نظر دھیانی
بجلی کڑک اسمانوں سنسن دہشتناک آوازے — سمج نیڑے سڑکا ہوسی قدرے کو ہیا نیوے
گرسی دھپ پنگھاڑ جیسی ہر اک قدر عمالاں — لف پیراں تر ہوسی نیاں دے من نیک خیالاں
عاماں لڑیاں گٹیاں تائیں بکنارق نیاں انوں — انہاں لکھیا سینے تائیں پہنچے بعض گلانوں
کفارانوں نہ دیتائیں پہنچے دانگ لگاماں — بعضیاں کناں تائیں ہوسی بعضیاں ونگ تماماں
بھکھ تریہ تنیں عاجز ہوسی خلقت حشر دیہاڑے — کفاراں نوں کجھ نہ لبھسی بھکھ تریہ تن ساڑے
اہل ایمان زمین دیو چوں کھاسن میٹھ نٹھا — نے پسین حوض نبیدا پانی دنیا وچہ نہ ڈٹھا

بیان حوض کوثر در عرصہ محشر گاہ

عن عبد الله بن عمرو رض قال قال رسول الله ص حوضی مسیرة شهر وزوایاه سواء وماؤه ابیض من اللبن وریحه طیب من المسک وکاسه کنجوم السماء من یشرب منه فلا یظمأ ابدا

میرا حوض نبی فرمایا جہت فراخ ایبانی — اماں چوڑ بکو جیہا پندھ مہینے ہجائی

پانی اُسدا شہدوں مٹھا برفوں سرد گھنیرا
دودھوں چٹا مشکوں عطر و خوشبو ناک وہیلا

سونے پیالے جھاندے اسپر جیوں تارے آسمانا
دو نہراں اس طرف بہشتوں ہن ہمیش روانہ

حضرت آپ پیاوان استھیں امت اپنی تائیں
بی اصحاب تے نیک بندے سبہ پیاوں جا بجائیں

میں غیر امتدے لوک نہ ٹیساں خود حضرت فرمایا
جیونکر چھیڑو پانی آپنیوں چلکے اٹھ پرایا

یاران پچھیا امت اپنی کیونکر تسین پچھانوں
لاکھ کروڑاں خلقت اندر اپنا کیونکر جانوں

حضرت آکھیا امت میری ہوسی اینشانی
انہاں منہ ہتھ پیر وضو دے اثروں تکھن بہت تجلی

جیونکر مشکیاں گھوڑیاں نوچوں پنج کلیان سجیاں
اینویں مومن امت میری وجیاں اندر جانی

جو اصحابانوں گالیں دیون کوثر ملے نہ پانی
جو پیون خمر پیاونوالے سبہ محروم پچھانی

جو کڈھن خمر جو تولن اسنوں جیہڑے چکے لیجاون
جو پچن ہوسن خریدن اوسنوں کوثر میں نہ پاون

وچہ بخاری مسلم لکھیا خود حضرت فرمایا
ہکواری جو پیوے حوضوں کدی نہ مڑ ترسایا

عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ رض قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اِنِّيْ فَرَطُكُمْ عَلَى
الْحَوْضِ مَنْ مَّرَّ عَلَيَّ شَرِبَ وَمَنْ شَرِبَ لَمْ يَظْمَأْ اَبَدًا لَيَرِدَنَّ عَلَيَّ اَقْوَامٌ اَعْرِفُهُمْ وَ
يَعْرِفُوْنَنِيْ ثُمَّ يُحَالُ بَيْنِيْ وَبَيْنَهُمْ فَاَقُوْلُ اِنَّهُمْ مِنِّيْ فَيُقَالُ اِنَّكَ لَا تَدْرِيْ
مَا اَحْدَثُوْا بَعْدَكَ فَاَقُوْلُ سُحْقًا لِّمَنْ غَيَّرَ بَعْدِيْ متفق علیہ مشکوٰۃ

حوض سیرے تے جو میاں آن کھلوسن
اوہ مینوں جان میں اینہاں جاناں فرغاب ہوسن

میں کیہساں اوہ میرے آہے اگوں کہن فرمائے
تانہ خبر جو پچھے تیرے پکرے اینہاں سرشتے

میں کیہساں ایہ منکار اینہانوں دین جنہاں بدلایا
رحمت تھیں اوہ ڈاہے ہوئے غضب الہی آیا

یعنی جنہاں دین اندر کیہو بدعت راہ نکالی
حوض لے آوناں ملے نہ ڈہوئی جو بدعت والے

جویں دو فیض بور نوں اج معتزلے گمراہاں — جبری قدری مُرجی بھی بدعت دے ہمراہاں
اینویں ہر ہر بدعت مذہب کافر مشرک سارے — اسدن سجھ ترے ہے مرسن توبہ باجھ بیچارے
جو اہل کبائر دوزخ مرسن توبہ جنہاں کیتی — جد دوزخ تھیں جنت ویسن جاسن حضوں ہیتے
ہر پیغمبر جو وض ہوسی ہک وجہ میدان عشر دے — ہر خود ہمت تائیں پیاون تُل نہیں کوئی دے
وقت حشر دے ماندیو انگوں گرمی مغز ابالے — کجھ نہ سجھے لوکاں تائیں ہیبت دہشت گالے
شکلاں ہیبناک دسیون دہشتناک آوازے — سال ہزار کھلوتیاں گذرن یا چل سال اندازے

بیان شفاعت کبریٰ ختم المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم

مومن نیک کیتے ہوسن اہل مصلحت کرسن — کہسن کوئی شفیع بنایئے اس ایہا لوڑ وہسن
حضرت آدم آگے جاکے کرسن عرض بیچارے — جو سبھناندا توں دادا حضرت تیرے سبہ پیارے
تینوں رب خلیفہ کیتا قدرت نال اوپایا — ملکاں تھیں کرایا سجدہ جنت وچہ وسایا
چلو شفاعت کرو ساڈی آس تیری کرآئے — اس سختی تھیں اللہ کڈھے ہیبت ہول وبائے
حضرت آدم اگوں کہسی میں اج طاقت ناہیں — غضب الٰہی جو اج ظاہر ڈٹھا ناہ کدائیں
میتھوں ہک تقصیر جو ہوئی نہیں شفاعت کردا — بن حکموں ہک دانہ کھادا اس خونوں دل ڈردا
کہسن اسیں جواہیں کتوں دادا اچھو مرتساواں — کہسی نوح نبی دل جاہو کرو سوال انبیاتوں
کہسن نوح نبی نوں جاکے توں ہیں عبد شکورا — پہلا رسل ہیں تیل حضرت آدم ثانی پورا
کرو شفاعت خلقت سبھا تھوں عذاب آوے — نوح کہسی اج غضب الٰہی اوہ ہک صدکائی
میں ہک سوال ہیمرضی کیتا حق اندر کنعانی — ایہ بیٹا اہل میری تھیں یا رب غرق نکر طوفانی

حکم ہوا یہ دشمن میرا اب نہیں ایہ تیرا
جبلوں سوال نہ کرتوں ہرگز ہن دل کہنے میرا

جا ہو طرف خلیل اللہ دی سوال کرو تاثیر
جا کر کہن دوست بدے توں کر عرض دعائیں

تینوں رب خلیل کہیا ہاں آتش تھنڈ ہو جانی
کر شفاعت ہیبت نکلوں خلقت جز آنی

حضرت ابراہیم کہے اج ڈاڈھا غضب الٰہی
میتھوں جھوٹھ ہوئے تسے ظاہر ردا پر دی

اوہ ترے جھوٹھ صریح نا آہدے کہدے کچھ تاویلاں
اندر کہ فصیلاں ناواں سنتوں سمجھ دلیلاں

قوم اپنا ندی بت پوجے سبہ اینہ منع کریندے
خویشاں یاراں نال بیگانیاں جھگڑ جھانت مہندے

بلکہ عید کفاراں آئی مٹھا لغوب پکائے
بھی مٹھیایاں بہتان گئے نیا کر ڈھیر لگائے

بنجارہ قافل لگا کر جنگل چلے سارے
ابراہیم توں آکھیا اہناں توں بھی چل ہمارے

ویکھ ستایاں حضرت آکھیا میں ہاں اج بیماری
اوہناں جانا ویکھ نجومیں دینداں خبر ہماری

حضرت ستارے ویکھن مجبوراً کہیا میں بیمار
کہوں قافل توں تسلیا ہتھ آکھیا سخن انہاں دا

جو نعمت بہت ستاوے اگے کیوں تیں کہاندا ہیں
کیوں تیں سخن جواب نہ دیندا مارے تیر ترنداں

سارے بن خراب کیتو نے ڈاہک چھوڑ دیونے
ٹک تے کن کیہو نے اسدے موڈھے تیر رکھیونے

فر باہر آئے قفل لگایا بیٹھے اپنے گھر وچ
کافر ویکھ حوال بتانا غصے چڑھے قہر دے

آکھن ابراہیم ہناں ایہ کون کرے بیدادی
سد پھیرو نے حضرت تائیں حضرت گل بنائی

اوس لوڈے مارا بھجا پچھو اہنا تائیں
اوس قصے دچہ جھوٹھ آہے کو تیرے آکھ سنائیں

جد حضرت ابراہیم دتے تیں ہجرت کر کے جایا
پاپے پاس گیا اس بیبی صدمہ عقد پڑھایا

اتھوں بھی پھر ہجرت کیتی پہنچے مصر کناریں
مصر اندر بک ظالم حاکم ظلم کریندا بھاری

عورت خوب شکل جس کو دیکھے کیند اکس دھنگا سے
جے نال اس خصم تا قتل کریند امدعی اسنوں جاوے

تے جیکوئی وارث ہووے اوس دا مال دنوے ستاویں
حضرت بہت حیران ہوئے جو ہے ظالم کہا ہیں

اچا چیت سپاہی اسدے پہیے حضرت آگے
اگیا عورت نال جتھے سے ایہ کیا تیری لگے

حضرت آکھیا بھین میری ایہ ہوندی ہے بھائی
چاچے بیٹی بھین ایہی ہوندیاں ہیسان کھائی

غرضہ کوتاہ سارہ وں اوہ لگے لگ سپاہی
حضرت ابراہیم خدا تھیں مدد اسدی چاہی

اللہ دور دیکھے سبہ پردے سارا حال دیکھایا
بندہ ہویا سیاہ اس ظالم دا سارا پاس جاں آیا

موت قریب ہویا اوہ ظالم مارے فنگاں باہاں
تائب ہویا کرے دعا نیں بچیا گیا بچا ہاں

تریواری اس قصد کیتا بڑوا ری اپنیوں مہنی
اکھیں نیر نچا ہوا اس تھیں ہے جادو گر کوئی

اسدن ابراہیم پیغامبر ترے جھوٹ لیاوے
بہتر موسیٰ دیول جاہو لوکاں لوں فراوے

حضرت موسیٰ تائیں جا کر کیے خلافت ساری
جو ہیر پیاں کام کیتی اہ بھی تورات اوتاری

کرو شفاعت لوکاں حضرت اگی اوہ فرماوے
میں قتل کیتا بن حکم قبطی اک تھیں ہو خطاوے

مبتھوں اج سوال نہ ہووے قہر ہیں سیوے
جا ہر صرف عیسیٰ روح اللہ اسنوں عرض کیہوے

جا کر کہیں عیسیٰ تائیں تینوں رب سوا دیایا
واجبہ ہیوں تنہ پیدا کیتس روح اللہ فرمایا

معجزے بہت دتے رب میں ہی اہل نہ کھائی
کرو شفاعت خلقت سختی ہولوں عاجز آئی

ملے کہی غضب الٰہی وڑک امت کوئی
سختی غضب نہ کدی جیہی لگے پچھے ہوئی

است میرو اہیوں تے میرا رب بنایا
بھی میوں لئے ماں میرو نوں نہاں رب ٹھیرایا

اس گلوں دل ٹھردا ہویا تسبیں جا ہو طرف حبیب محمد جنوں عرض کرے

جا کر کہن محمد حضرت پاک حبیب الٰہی
تُوں محبوب خدا تدھ بخشے کل تقصیر جو آہی

سب خلقت نوں قہر جے گھیرے تینوں فیر نہ کوئی
توں ختم رسولاں تیرے آتے ختم نبوت ہوئی

ہن تیرے باجھ شفیع نہ کوئی جسول اسیں جو آہیں
کر شفاعت سختی اندر سب اسیں عاجز آہیں

آکھے کسی پاک محمد! ایہ کم لایق مینوں
ایہ کُل خلقت دیکھن کہن شفاعت کیوں جینوں

حضرت نبی ہوسی متوجہ طرف جناب الٰہی
اللہ پاک براق گھلے اس جبرائیل ہمراہی

اگلی پچھلی کل خلائق دیکھے کرن سواری
یک دچہ اسمان مکان نورانی دیکھے خلقت ساری

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَمِنَ الَّیْلِ فَتَہَجَّدْ بِہٖ نَافِلَۃً لَّکَ عَسٰٓی اَنْ یَّبْعَثَکَ رَبُّکَ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا (الاسراء)

اس نوں مقام محمود آہی جو وعدہ ہویا قرآنوں
حضرت دے اہل موسیٰ اوچہ لوگ تعجب شانوں

بہت کرن تعریف نبی دی اگلے پچھلے سارے
وہ وہ شان جلال محمد دھن حبیب سہارے

وچہ اس مقام تجلی رب دا حضرت نظری آوے
اوپر عرش جمال الٰہی دیکھے سجدے جاوے

ست ہزار سجدے اندر کہسی حمد ثنائیں
فر حکم کرے رب سوہنے میرے مکھیں چا پئیں

توں جو کہسیں میں ناں پیارے جو منگیں سو دیساں
جو کجھ کریں شفاعت توں میں اوہ قبول کر سیاں

سر سجدیوں فر چا کر حضرت کرسی صفت ادا ہی
کسے اگلے پچھلے رسول نہ کیتی صفت ثنا ایہی

فر حکم کسی یا رب سوہنے تیرا جبرائیل لیایا
وَلَسَوْفَ یُعْطِیْکَ رَبُّکَ فَتَرْضٰی بچہ قرآن سنایا

لینے جھب ولیسی رب منیوں فر توں ہو میرا راضی
لہدہ وعدہ پورا کریا رب ہن ہے ایہ وقت فیاضی

حکم ہوسی جبرئیل بھی سچا وعدہ بھی سچ تیرے
میں راج تینوں راضی کرساں عرض منا سب تیری

توں چل زمیں دل جھبدے میں بھی زمیں دے کراں مجلے
اول حساب بندیاں تھیں اوتھے تیری کراں نبیڑے

فرا دے پر زمین دی حضرت آوے پچھن لوگ تمامی
کیا کجھ حکم ہویا در گاہوں کہ توں نبی گرامی

حضرت کہسی زمین نے ہن رب تجلی کردا۔
سب حساب خلایق لیسی بدلہ دیسی ہر دا

بیان آمدن عرشی از عرشہائی خدا تعالیٰ بر زمین و تجلی الٰہی بران و ما یتعلق بذلک

اچا چیت اسمان فرشاں پاک نور عظیم دیساوے
تاں آواز اوں بہتناکاں طرف زمین دی آوے

تسبیح ملائک سنی خلائق بھی سمجھی اس نوروں
ہے اس نور نہ رب ساڈا بھیسی خلقت دروں

کہن ملائک پاکی رب دی اسیں فرشتے آہیں
پہلے وچہ اسمان اساڈے جاگ جتھ رہائیں

گرد خلق دے اوہ صف کرسن اپر زمین کنارے
فر اس تھیں ڈاڈھا نور آوازہ ویکھن سنن سہارے

نازل ہوسن اُپر زمین دے ملک دوجھے آسمانی
پچھسن لوگ تجلی اس وچ ہے خالق رحمانی

کہن ملائک پاکی رب دی اسیں فرشتے
آون ملک بتاں آسماناں انیویں طور سر شتے

ہکدوجی تھیں نور زیادہ سخت آوازہ ہووے
اگلی صف دا پاس صفاں کر ہر صف جدا کہلووے

فر کرسی عرش فرشتے آون انیویں شوکت شاناں
اگلیاں پاس کھلووے اوہ بھی حکم ہوسی رحماں

اس ویلے فیل کرے فر نفخہ خلق بے ہوش ہو جاسی
ہک جبرئیل موسی ہوش رہے وچہ نیا نور ڈٹھاسی

فر اللہ پاک تجلی کرسی اُپر عرش نورانی
چار پائے اوس ہر پاوا دچاون ملک ریانے

اوپر زمین جو بیت مقدس عرش منور لیاون
اگلا پاوا پتھر اُتے وچ ہوا ٹکاون

اس عرشدی آون دی کیفیت اللہ مالک جانے
بندیاں سمجھ نہ اندر میویں ناکوئی خوب بچھانے

ہتاں فرقیاں جاگ ملسی تلے عرشدی سائے
پہلا فرقہ شاہ جو مادل وچہ حدیثاں آئے

دوجا اوہ جو عمر جوانی طاعت وچہ گذارے
تریجا جو دل حب میتاں ذکر نماز پیارے

چوتھا خوف خدا ہو سو شوق میں بیٹھ ہر کلا روئے
پنجواں دھن پونیدہ صدقہ لوکاں خبر نہ ہوئے

چھیواں دمومن کرن محبت خاصہ جہت خدائی
حاضر غائب ہکو جیہے دنیا غرض نہ کائی

ستواں مرد جو عورت اسنوں صاحب حسن بلاوے
کار نہ تاوہ رب تھیں ڈردا نیڑے اس نہ جاوے

اٹھاں باجھوں ہو بھی بعضے وچہ حدیثاں آئے
جو اس سختی گرمی دیوچہ بہسن تلے عرشے سائے

جو رحمت کنوں غریب نتیاں ہر رجب تہیں دے
جو پڑھسن قرآن ہمیش پڑھاون فکر خدائے کردے

جو خوشخبیدی عادت رکھن خویشاں کرن پوندی
سبھناں تلے عرشے جاگ اندر حشر بلندی

وچہ مشکوۃ رسول کیہا جس تنگ ہووے قرضائی
جے مہلت کری مہینہ پختے سایہ ملسی بھائی

فر تینوں پردے عرش دوالے طور جو شاہنشاہی
سب اسباب تب ہوسی عزت شان الٰہی

حکم ہوسی فر اسرافیلے نفخہ صور دجاوے
اس نفخے تھیں سب خلقت نوں ہوش نکانی آوے

چیزاں غائب دسن لگن حاضر لوکاں تائیں
جن ملائک صحیفے رت عملاں قول فعل سبہ جائیں

جنت دوزخ عرش وسیوے ریدا نور تجلے
چند سورج دا نور نہ کوئی ماند کریسی اللہ

قال اللہ تعالیٰ واشرقت الارض بنور ربہا ووضع الکتب وجیء بالنبیین والشہداء وقضی بینہم بالحق وہم لا یظلمون (سورہ زمر پ ۲۴)

نور الٰہی روشن کریسی کل زمین آسمانے
ظاہر باطن روشن کریسی حلم ہوسی رحمانی

اول حکم فرشتیاں ہوسی لوکاں چپ کراؤ
جاں چپ کرسن سب فریسی ہتھ سنوں لاؤ

میں اللہ ظلم نہ کردا ہرگز ہک کس دیتائیں
میں عمل تساڈے لکھ رکھے سبہ دیکھو لہو جزائیں

جو نیکی دیکھے شکر کرے سب جیں دتی یاری
جو بدی دیکھے کسے برا نہ آکھے بن خود نفس نکاری

بیان حاضر کردن جنت و دوزخ در حشرگاہ و شور کردن آتش و ما یتعلق بہا

حکم ہوئی ذوالمکانیا ئیں دوزخ جنت لیا ہو
دوہاں حقیقت لوکانیا ئیں حاضر آن دکھاؤ

فر جنت زینت زیب کمالوں نعمت نال ہزاراں
سجی طرف عرشدے رکھن وسن باغ بہاران

فر دوزخ نال ہزاراں ہیبت دہشتناک البنے۔
کبھی طرف عرشدے رکھن خلقت تھر تھر کنبے

سنگل گھت فرشتے لیاون دوزخ ستر ہزاراں
ہر ہر سنگل نال فرشتے ستر ہزار شماراں

جھڑکاں مار فرشتے آتش کرکے تیز لیاون
گجے کڑکے لاٹاں مارے شعلے بہت ڈراون

قال اللہ تعالیٰ یَوْمَ یُنْفَخُ فِی الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَکَانَتْ اَبْوَابًا وَّسُیِّرَتِ الْجِبَالُ فَکَانَتْ سَرَابًا اِنَّ جَهَنَّمَ کَانَتْ مِرْصَادًا لِّلطّٰغِیْنَ مَاٰبًا لٰبِثِیْنَ فِیْهَآ اَحْقَابًا لَّا یَذُوْقُوْنَ فِیْهَا بَرْدًا وَّلَا شَرَابًا اِلَّا حَمِیْمًا وَّغَسَّاقًا جَزَآءً وِّفَاقًا اِنَّهُمْ کَانُوْا لَا یَرْجُوْنَ حِسَابًا وَّکَذَّبُوْا بِاٰیٰتِنَا کِذَّابًا وَکُلَّ شَیْءٍ اَحْصَیْنٰهُ کِتٰبًا فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِیْدَکُمْ اِلَّا عَذَابًا

بہت اڑانے اتورتی وڈے وانگ محلاں
چلن جوین قطاراں اگھاں دیکھ ابلیس بہ کلاں

چلے کرکے آتش اوے طعنے جھڑکاں مارے
آکھے کتھے جہان نمنیا حکم خدا جیاے

کتھے جہان زکوٰۃ نہ دتی ترک نمازاں کردے
فرق حلال حرام نہ کیتا کنوں نصیحت ڈردے

کتھے کافر ہور منافق ظالم بدعت والے
سب بدکار خوراک جو اسدی لے نے نام سمھالے

سے برسانے راہ کتوں اس کڑک آواز مہینوی
بھی تسبیح الٰہی اس آوازوں ظاہر تھیوے

دہشت ہیبت دیکھ قہاری خلقت تھر تھر کنبے
سبہ کوئی گوڈیاں پیسنے ڈگے ہوواں دیکھ البنے

جے ستر نبیاں عمل کیتے تد دھر نہ کجھ بیڑا سا
جانے عمل نہیں کجھ ہرگز دوزخ آیا واسا۔

ستاں نبیاں بیٹھ جہنم اوپر آن رکھیسی۔
تے ست اسماناں اتے جنت اس دن تلے انیسی

آتش جوش کریسی قہروں غضبوں لاٹاں مارے
کافر مشرک بدکاراں نوں لے نے نام پکارے

قال اللہ تعالیٰ اِلَّا الْمُصَلِّیْنَ ۙ الَّذِیْنَ هُمْ عَلٰی صَلَاتِهِمْ دَآئِمُوْنَ ۙ وَالَّذِیْنَ فِیْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُوْمٌ ۙ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ۙ وَالَّذِیْنَ یُصَدِّقُوْنَ بِیَوْمِ الدِّیْنِ ۙ

وَالَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُوْنَ ۝ اِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَاْمُوْنٍ ۝
وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۝ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ
غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۝ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ هُمْ
لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَآئِمُوْنَ ۝
وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ فِيْ جَنّٰتٍ مُّكْرَمُوْنَ ۝ سورہ معارج ع ۲ پ ۲۹

تو فرقیاں دا نام نہ لیسی آتش اوہ فہڑی
ہور جو دیہن زگوۃ ہمیشہ خفیہ بھی اظہاری
اینویں فرج نگاہ جو رکھن ترک حراموں کردے
امانت وچہ نہ کرن خیانت سچ گواہی بھردے
جو کوشش کرن نمازاں اندر ترک کرن کدائیں
دوزخیوں سرگردن اکھیں منہ بھی ہوسی پیارے
فرحکم ہوسی ہک دوزخیاں تھیں لیا ون شخص اویہا
جس عمر ساری وچہ غم دلگیری ڈٹھی موں نکمائی
جس فاقہ فقر بیماری سختی زنگار زنگ خواری
فرہوسی حکم بہشتی تائیں درجنت لے جاؤ
تے اس دوجے نوں ہک گھڑی کھلاؤ اگ کنارے
کہن بہشتی توں کجھ تنگی سختی یا اوکھیائی

ہک جو پڑہن نماز ہمیشہ موسم گرمی سردی
ہو جو روز قیامت منن بریاویں بیزاری
جو لین حلال حرام نہ لیون خوف خدا تھیں ڈردے
جو قول قرار بناہن پورا ول خلاف نہ کردے
انہاں فرقیاتوں دوزخ اسدن مول پچکارے نایں
ستر سالاں راہ جو فیروں گرمی بدبو مارے
جو وچہ آرام اسایش نعمت ہو نہیں اس جیہا
بھی ہک بہشتی لیاون جیں نے دکھیں عمر لنگھائی
وچہ غم دلگیری گوناگونی ساری عمر گذاری
ہک ساعت اوتھے کھلا کر وفر محشر وچہ لیاؤ
فر حشر اندر کھڑ دوہاں پچھن نال حکم جیارے
عمر اندر سب جو کجھ ڈٹھے دس اسانوں بھائی

۵۲

ہے ۱۲ منہ

اوہ آکھے سختی خیال تصور میرے وچ نہ آئے
ہر رگ ریشہ لذت بھر یا راحت خوشی ودھائے

فر دوزخ والے تائیں بخش کیا کجھ وچ عمر دے
لذت نعمت راحت ڈٹھی سچو سچ خبر دے

اوہ آکھے خوشی آرام نہ جاناں میرے وہم نہ آوے
ہر رگ ریشہ دردوں بھر یا سختی دکھ سماوے

فر صلوت عملاں حاضر ہوسی صوم صلوٰۃ جو آہی
حج زکوٰۃ جہاد تلاوت صدقہ ذکر الٰہی

حکم ہوسی تینوں نیک اعمالو شیر ہو خود جائیں
تقع کرو خود وقتو وقتی کرینو الیاں تائیں

فر صورت اسلام دی حاضر آکھے بار خدایا
تہ نام سلام تے نام میرا اسلام اسی تھیں آیا

حکم ہوسی ہو نیڑے حاضر تینوں عزت دیساں
اہل اسلام کریساں رحمت کفاراں پکڑیساں

بیان منتشر شدن نامہاء اعمال و دادن آنہا بدست راست یا چپ و از پشت

حکم ہوسی فرد اصحیفے نامے عمل اوڈاوے
عرش تلے سبہ جاتی رکھے اتھوں وچ لباوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَاِنَّ عَلَیْکُمْ لَحٰفِظِیْنَ کِرَامًا کَاتِبِیْنَ یَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ۵ سورہ انفطرت ۵ س ۳۰ پ ۱

ہر بندے نال فرشتے دو دو لکھن والے
دو رانیں دو دیہ ہمیشہ لکھدے رہندے نالے

حساب دینہ دے یگر جاون صاحب رات فجر نوں
نیکی بدی جو چھوٹی وڈی لکھ لیجاون ہر نوں

عرش معلے تے سبہ صحیفے رکھے اللہ سائیں
روز حشر دے ہتھ وچ ملسن نیکاں بریاں تائیں

نیکاں نوں ہتھ سجے ملسن کہیے ہتھ بدیاں توں
حکم ہوسی سبہ پڑھو چارہ کافی ایہ تسانوں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ کِتٰبَہٗ بِیَمِیْنِہٖ فَیَقُوْلُ ھَآؤُمُ اقْرَءُوْا کِتٰبِیَہْ ۝ اِنِّیْ ظَنَنْتُ اَنِّیْ مُلٰقٍ حِسَابِیَہْ ۝ فَھُوَ فِیْ عِیْشَۃٍ رَّاضِیَۃٍ فِیْ جَنَّۃٍ عَالِیَۃٍ قُطُوْفُھَا دَانِیَۃٌ کُلُوْا وَاشْرَبُوْا ھَنِیْٓئًا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِی الْاَیَّامِ الْخَالِیَۃِ ۝ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ کِتٰبَہٗ

بِشِمَالِهٖ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ۚ وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ۚ يٰلَيْتَهَا كَانَتِ
الْقَاضِيَةَ ۚ مَآ اَغْنٰى عَنِّيْ مَالِيَهْ ۚ هَلَكَ عَنِّيْ سُلْطَانِيَهْ ۚ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ثُمَّ الْجَحِيْمَ
صَلُّوْهُ ثُمَّ فِيْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ۚ اِنَّهٗ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ
الْعَظِيْمِ ۚ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۚ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ وَّلَا طَعَامٌ
اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ۚ لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخٰطِئُوْنَ ۚ سورۃ الحاقۃ س ۲۹ پ ۳

سچے ہتھ جہناں نی ملسی خوشی انہاناں ہوئی — کہسی پڑ ہوتا بے پیری ہن خطرہ مول نہ کوئی
اس لیکھے دا فکر ہیا دل میرے عمراں ساری — میں تاں ہیں صاف حساب کہیا دچہ فکراں عمر گذاری
اوہ عیش خوشی وچہ جنت عالی میوہ حد نکائی — ایہ کھاؤ پیو ہضم بارک بدلہ نیک کمائی ۔
تے کھتے ہتھ جہناتوں ملسی کہسی ہے ہے میتوں — ایہ کتاب ملدی میں ہتھ خیانت رکھدا جیتوں
ایہ لیکھا خواب خیال نہ میری دنیا اندر آیا ۔ — ہے ہے موت کیوں نہ میں مر گیا کیوں میں فیر اٹھایا
اوہ دولت مال تے قوت لشکر میرے کم نہ آئے — اس پکڑو گردن باہاں جکڑو ملکاں ب فرمائے
فر دوزخ وچہ وگاؤ اس فر سنگل وچہ پروو — اوہ ستر گز ملکاندے لماں سنگل وچہ اس ڈھووو
ایہ اللہ نال ایمان نہ لیایا نہ مسکین کھوایا — اج نہ اس خویش نہ یار نہ کھانا بن غسلینوں آیا

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ
لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّآ اَحْصٰهَا ۚ وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ۝ سورۃ الکہف س ۱۵ پ ۱۶

جد ہتھ کفراں نامے ملسن ویکھ عملاں دے سن — جیوں جیوں تھسن تیوں تیوں سن لکھ لکھ حسرت کرسن
کہسن ہے ہے ایہ کی نامہ کائی گل نہ چھوڑے — جو چھوٹے وڈے عمل عمر دے سارے اس وچ جوڑے

۵۱ غسلین سے مراد وہ چیز ہے جو دوزخیوں کے بدن سے نکلے گی مثلاً پیپ، زرداب وغیرہ ۱۲ منہ
۵۲ اللہ تعالیٰ نے فرمایا اور کہا جائے گا کہ یہ نامہ اعمال تو پڑھ لے گا تو گنہگاروں کو کوئی واسطہ اس چیز سے جو اس میں ہے
۵۳ اور کہیں گے وہ لوگ جن کو یہ نامہ اعمال دیا جائے گا کہ کاش ہمیں یہ نامہ اعمال نہ دیا جاتا اور ہم کو نہ معلوم ہوتا کہ حساب کیا ہے کاش موت ہی ہمارا کام تمام کر دیتی اور ہم دوبارہ زندہ نہ ہوتے

اوہ کمائی حاضر پاون ظالم نہیں کسی رائی | فِرِ کافر کھیتہ ہتھ نہ کرسن جد دیکھن رسوائی۔

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ کِتٰبَہٗ وَرَآءَ ظَھْرِہٖ فَسَوْفَ یَدْعُوْا ثُبُوْرًا ۝ وَّیَصْلٰی سَعِیْرًا
اِنَّہٗ کَانَ فِیْ اَھْلِہٖ مَسْرُوْرًا ۝ اِنَّہٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ یَّحُوْرَ ۝ بَلٰی ۝ اِنَّ رَبَّہٗ کَانَ بِہٖ بَصِیْرًا ۝ سورۃ انشقاق پ ۳۰

نامہ چیر فرشتے کڈھن کھبا ہتھ کفاراں | کنڈی طرف مروڑن گردن دہن صحیفے خواراں
واویلا افسوس پکارن کافر مارن آہیں۔ | ہے ہے موت ہلاکت اکھن روندے جاسن ہاہیں
اس دنیا وچ گھر اسنے فردے چاوڑ نال وڈیائی | دوچہ ظن رجوع نہ ہرگز طرف جناب الٰہی
اوہ ظن انہاندا کوڑا آہا آئے سب بلائے | اللہ مالک دانا بینا حاضر سب کرائے
بکسی نظرے عمر سارے دی نیکی بری دسیوے | اِنَّ اللّٰہَ سَرِیْعُ الْحِسَابِ جو وچہ قرآن پڑھیوے
نیشے ونک دسیوے جو سبہ نیکی ہور بریائی۔ | یَوْمَ یَتَذَکَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰی آوے یاد کمائی
ہر حکمت خاص الٰہی چاہے ظاہر حال کرایا | دیہن اختیار بندیا تون چیز نکر دنیا اندر آیا
اقوال سوال کفاراں ہسی شرکوں کفر ایمانوں | کافر صاف انکار شرک تھیں کرسن سب زبانوں
جہت الزام کفاراں اللہ زمین اسمان بلائے | نکرا زمین گواہی دیوے جتھے شرک کمائے۔
فرو اسی وقت گواہی جس وچہ کیتی شرک بریائی | دینہ ہور ست ہینے دسن سب کرتوت کمائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَجَآءَتْ کُلُّ نَفْسٍ مَّعَھَا سَآئِقٌ وَّشَھِیْدٌ ۝ سورہ ق س ۲۶ پ

جو لکھیں قول فعل بندے نیتے رات ستارے | اوہ بھی آکر دیہن گواہی دسن طور سارے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَیَوْمَ یُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰہِ اِلَی النَّارِ فَھُمْ یُوْزَعُوْنَ ۝ حَتّٰٓی اِذَا مَا جَآءُوْھَا
شَھِدَ عَلَیْھِمْ سَمْعُھُمْ وَاَبْصَارُھُمْ وَجُلُوْدُھُمْ بِمَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ۝ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِھِمْ

لَوْ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْ أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ

پہ کافر سخت کمال انکاروں کرین قول نکائے
بندزبان انہاندی ہوسی فتاوہ مہر لگائی

بولن ہتھ تے پیر انہاندی دسے بدن جو ہوسی
اکہیں کن بھی دین گواہی باقی عذر نہ کوئی

طعنے جہڑکاں پھٹکاں دیون کافر غصہ پائن تائیں
آکھن ساڈیاں کوڑیاں کرکے لیسو نسیں سزائیں

منکر ہویاں تمامی بجدے کیتی تساں تباہی
عضوے کہن ملایا سانوں قدرت نال الٰہی

رکھیا جس تساڈی تابع دنیا وچہ اسانوں
ہن اسے قدرتاں بلایا آکھیا سچ تسانوں

تسیں مالک نال مخالف ہوئی نعمت شکر بھلایا
ظلم کیتا تہاں اوپرے اپنے سانوں نال مرایا

تدکافر شرمندے ہوسن چلے واہ نہ کائی
سب اقرار کرین منن کفر شرک برائی

فرتر لین ہور کرین کوڑے عذر بہانے
کہن خبر نہ ہوئی اساں دنیا وچہ جہانے

تیرے حکم نہ پہنچے سانوں نہ کسے گل سنائی
رب کہسی میں بھیج پیغمبر خبر تساں پہنچائی

اونہاں پیغام تمام پہنچائے تسیں ایمان نہ لیائی
کافر کہن کسے پیغمبر نہیں پیغام پہنچائے

بیان مخاصمہ کردن کفار با بنیاد گواہی دون امت محمدؐیہ بصدق انبیا

حکم ہوسی فرنبیاں تائیں حاضر ہوسن سارے
اول نوح کریسی جھگڑا نال امت بدکاری

میں ساڈے نوے سال تساں دے حکم الٰہی
ظاہر باطن کوشش کرکے جتنی قوت آہی

بھی وچہ کچہریاں ہوکے دتے گوشے بہ سمجھایا
نال دلایل واضح کرکے ظاہر کر بتلایا

روز فلانے وقت فلانے مجلس وچہ فلانی
میں ایہ کیہا تساں ایہ کجھ کیہا دے ہتھ نشانی

کافر صاف انکار کرین توں کجھ نہ پہنچایا
تیری اساں صورت ڈٹھی نہ منہ کدی وکھایا

حکم ہوسی فر نوح نبی نوں شاہد تیرا کوئی | آکھے امت ختم نبیاں شاہد میری ہوئی۔

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَکَذٰلِکَ جَعَلْنٰکُمْ اُمَّۃً وَّسَطًا لِّتَکُوْنُوْا شُھَدَآءَ عَلَی النَّاسِ وَیَکُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَیْکُمْ شَھِیْدًا

فر اس امتے عالم فاضل شاہد رب بلاوے | ہے کجھ خبر تسانوں معلم سچ سچ فرماوے
آکھن یارب ہاں اسیں شاہد نوح پیغام پہنچائے | بہ احکام تیری اس دتے کافر صدق نہ لیائے
کافر کہن باہجھ دسنے تیں کیونکر شاہد ہوئے | تساں حال نہ ڈٹھا سخن نہ سنیا اسیں اگے بہ موئے
فر ختم نبیاں کہسی میری امت سچ گواہی | انہاں دنیا اندر خبر محقق پڑھی کلام الٰہی
ڈٹھیوں وڈہ یقین انہانوں حاصل ہے اتوں | تد شرمندے ہوسن کافر کرسن چپ زبانوں
فر امت ہود پیمبر صالح ابراہیم نبی دی۔ | بھی حضرت لوط شعیب موسیٰ دی ایویں کرن پلیدی
ایویں انگوں نال نبیاں جھگڑا کرسن سارے | امت احمد شاہد ہوسن کرسن رد انکاری
فر کافر عذر لیاون اکھن ساڈوں سمجھ نہ آئی | دنیا تے مڑ بھیج اسانوں کرئے نیک کمائی
بھل اساڈی بخش خدایا لوکاں اسیں بھلائی | مار انہانتوں ساڈے بدلے کریں عذاب سوائے
حکم ہوسی ہن عذر تساڈا ایتھیاں مول نہ جاوے | دنیا فیر نہ جاسی کوئی جو کیتا سو پاوے۔
مدت بہت تسانتوں فرصت دنیا اندر ہوئی | حق سمجھاون اداکینا ہیں فرق نہ رکھیا کوئی

بیان بربادرفتن جزائے اعمال کفار و رفتن ایشاں ہمراہ معبودان خود بدرکات نار

سب نابود کر بسی اللہ نیک اعمال کفاراں | جد غیر اللہ دیکار ن کیتے نیک عمل بدکاراں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَدِمْنَآ اِلٰی مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنٰہُ ھَبَآءً مَّنْثُوْرًا ۱۲ سورہ فرقان س ۱۹ پ

ترجمہ: اللہ کا رن کیتے دنیا بدلہ پاون | اگے کجھ ثواب نہ ملسی کافر چھوتا ون

اللھم اغفر لکاتبہ ومن یسمع فیہ آمین

فر آدم تائیں حکم کرے ب اہل النار نکالے
آدم عرض کریسی کتواں حصہ دوزخ والے

فر حکم کرے ب وہ سے وچوں ہک بہشتی ہووے
رہندے سب جہنم جاسن سن کر سب کوئی رووے

فر حکم ہوسی جس عمل کیتا کجھ غیر اللہ دیتا ئیں
اوہ اپنے معبودوں ڈھونڈھے بدلہ عمل جزائیں

ہر فرقہ معبوداں اپنیاں ڈھونڈن طلب کریسن
بت آکھیا دیو پری یا سورج چن بھلیسن

بعضے پوجن حضرت عیسیٰ بعضے ہور نبیاں
بعضے پوجا کرن فرشتے بعضے ہور ولیاں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ یَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰہِ مَنْ لَّا یَسْتَجِیْبُ لَہٗٓ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَۃِ وَھُمْ عَنْ دُعَآئِھِمْ غٰفِلُوْنَ ہ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ کَانُوْا لَھُمْ اَعْدَآءً وَّکَانُوْا بِعِبَادَتِھِمْ کٰفِرِیْنَ ہ سورہ حم احقاف ۲۶ پ

اوہ بندے نیک بیزار انہاں تھیں اندر وہاں جہاناں
ایہ وچہ حقیقت پوجا کردے بنیاد وچہ شیطاناں

انہاں دنیا وچہ شیطان وسیندا اندر خواب بیداری
گوناگون کرشمے ظاہر دسدا راہ بدکاری

کفر شرک دی رغبت دیندا کوڑی بھلوی پاوے
جے ترک شرک دا قصد کری کوئی اندر خواب ڈراوے

تعزیہ پوجن والیاں تائیں نبی حسین دسیاوے
تے پیر پرستاں گور پرستان بن کر پیر ڈراوے

ہک سلطان سخی دی چوکی رکھن ترک نہ کردے
جے ترک کرن تاں جکڑی جاون دکھ ہزاراں جردے

بعضے رکھ پیر انداپوجن بہت آداب کریندی
جے اوتھوں لکڑ کٹے کوئی شیطوں دکھ دیندے

جے تابع خاص شریعت ہوون ثابت صدق ایمانوں
تاہر گز خواب خیال نہ آوے ناہ خطرہ شیطانوں

انیویں ہو شیطانی بھلوی اوڑک حد نہ کوئی
دسواسا ندیناں شیطاناں خلق بہت پھسائی

سمجھن اوک کرامت ولیاں پوجا کرن وڈیرے
جے نیا وچہ نہ تائب ہوون کرسن دوزخ ڈیرے

نبی ولی بیزار انہاں تھیں بندے نیک جو سارے
ایہ وچہ حقیقت شیطوں پوجن انہاں منن پیارے

تا اسدن تنہاں شیطاناں صورت انہاں حاضر تھیسی
ایہ معبود تساڈے ایہن اونہاں کنوں پچھیسی

کہسن ایہ معبود اساڈے سب اقرار کریسن
جاہو نال انہاندے ایہ تساں اجر اعمالاں دیسن

مشرک مگر انہاندے لگن تریہ انہاں غالب آوے
اوہ معبوداں تھیں پانی منگن دوون بھکھ ستاوے

بھکھ سراب جو رکڑ چکے پانی بھلوا پاوے
اُس دل جلن جا کر ویکھن آتش سخت جلاوے

اوہ آتش لاٹاں نال انہاتوں جھلک پوسہ کھاوے
بعضیاں کارن دوزخ تھیں ہک گردن باہر آوے

جیویں جناور والے چگے جگسی اوہ کفاراں
تے بعضے پہنچ کنارے دوزخ روسن زار زاراں

واویلا کرتے لیسن روون کھلے کنارے
ملک عذاب پکڑ سُٹسن آتش اندر سارے

کسے دہر وہن منہ دے پرے آتش وچہ گاون
تے ہکناں وال متھے ہوسن پیراں جکڑن پیر چلاون

بیان احوال صالحین مؤمنین در حشرگاہ و جزائے اعمال صالح ایشان در آنجا

ایہ حال کفار بیان ہویا ہن اگے اہل ایمان
اہل ایمان حشر وچہ ہوسن بہت مراتب شاناں

جو دنیا وچہ محبت کردے ہک دوجے ملاقاتاں
صرف اللہ دیکارن ملدے غرض نہ دنیا باتاں

اوہ کارن رب ملاپ کرن بھی کارن رب جدائی
اوہ سجی طرف عرش دے ہوسن منبر نوری بھائی

جو کرن کمال توکل رب تے ہر کم دنیا دینوں
سہ کمانو چہ نظر خدا دل رکھن صدق یقینوں

چودھویں چنوں منہ انہاں روشن ناکجھ خبر عذابوں
سہ تھیں اول جنت دیول جاسن باجھ حسابوں

جو راتیں کرن قیام نوافل نال آداب حضوری
اوہ باجھ حسابوں جنت جاسن عزت ملسی پوری

جو ہر دم طاعت وچہ عبادت غافل کدی نہ رہندے
بھی ہر حالت وچہ سختی زمی شکر الٰہی کہندے

اشرف ناس خطاب انہاتوں ملسی بہت وڈیائی
ایہ سبھے فرقے جنت لایق جُدا کھلوسن بھائی

بھی نیکاں اہل ایماناں کرن فرقے رنگ برنگی ۔ | بھی اہل نفاق جو باطن گندے ظاہر سن چنگے
فرقہ دکھ نمازاں والے دوجا روزیانوالے | تریجا صدقے والے چوتھا حاجی عمرے والے
پنجواں فرقہ غازیانوالہ چھیواں خدمتگاراں | ستواں اہل تواضع اٹھواں خوش خونیکوکاراں
نانواں ذاکر دردانوالے دسواں خوف جو کردے | بھی اہل عدل انصاف شہیداں لولے ہوسن ہردے
بھی جیہڑے سچے قول قراراں بولن سچ زبانوں | اینویں عالم فاضل زاہد فرقے جدا بیانوں
جاہل عام علیحدہ فرقہ حال اینویں بدکاراں | ظالم جداتے خونی زانی چور جدا کڑیاراں
جدا لوٹیری عاق علیحدہ پاپیاں جور نجیندی | بھی جیہڑی خویشاں زن فرزنداں حق اداکریندی
خمری دکھ تے جدا بیاجی لولے رشوت خواراں | جو مال یتیماں کھاون ظلموں جدا بخیل مکاراں
بے نمازاں علیحدہ فرقہ تارک دکھ زکواتاں | جو کرن امانت وچہ خیانت توڑن عہد جو باتاں
ایویں وانگ ہزاراں فرقے ہوسن رنگ برنگی | ایہ سبھے اہل ایمان سداون کئی مثالے کئی چنگے
تے جہناں دیوچہ دو دو صفتاں اوہ دکھ فرقی ہوسن | ایویں جو تری صفتاں والے فرقے جدا کھلوسن
نیکاں حال حشر وچہ چنگا بریاں نوں او کھیایاں | اندر حشر سزائیں لیسن تو یہ باجھ بریایاں

عَنْ اَبِیْ سَعِیْدٍ رضہ عَنِ النَّبِیِّ ﷺ قَالَ لِکُلِّ غَادٍ رَایَۃٌ عِنْدَ اِسْتِہٖ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ رواہ مسلم

وچہ مشکوٰۃ نبی فرمایا ہوسی روز حشر دے | ہر ہر ٹھگ فریبی کارن جھنڈا پاس دبر دے
اس جھنڈے نال سنجھاپے دوں ہوسی بہت خواری | مکر فریبوں تائب ہو وچھڑو راہ بدکاری
جو صاحبزادے پیر سداون دنیا وچہ مکاراں | ایہ لٹن کھوہن کارن لوکاں کرن فریب نراں
گدھاں گرگ کدیں پیر نہ بندے لٹن ہر ہر حیلے | ایہ ٹھگن کارن ویس وٹاون ہک سادے بکسپیلے

جے زور چلے تاں بدتر گروں مار مریداں کھلدے
کن مروڑن گھنڈ چواوں لیتے باجھ نہ ہلدی

جے زور نہ چلے بکریاں جیں میں کرن نمانے
تاں بھی لیتے باجھ نہ چھوڑن لیندے مل دھگانے

گھر گھر مسلے دوں بنانوں شرع خلاف قرآنوں
جاہل سنکر لوچہ لاوں آکھیا پیر زبانوں

اکثر پڑھن نماز نہ روزہ پیون بھنگ شراباں
نال محبت جو انہاں دیون لائق ہون عذاباں

دنیاں خوش ہو کہن مرید جھنڈی بیڑھ کھلو سو
نادنیاں ہو غصے آکھن جھنڈی کدے ہو سو

ایہ اوے جھنڈی شان کرن جو حضرت آکھنا یا
جوہر ہر ٹھگ فریبی جھنڈا پاس ودے آیا

اوس جھنڈی کنوں پناہ الٰہی منگو اہل ایماناں
بھی پڑھو اعوذ او نہاندے شر شیطانوں

اینویں پیر مشائخ ہور سدان وڈے گھرانے
بدعت شرک سکھاون لوکاں صورت نیک سیانے

ہک سازاں نال سڑو سکھاون بچن نال لیاون
تے انسوں دا عبادت جانن لاکھاں لوک پھساون

تے بعضے وردو ظیفہ دسن الٹ حدیث قرآنوں
بدعت شرکیں لوکاں پاون رغبت دین نہ بانوں

جاہل ویکھ انہاندی شوکت شیخی پیر مریدی
سُنن قرآن حدیث نہ ہرگز کرن قبول پلیدی

جانن لوک جو کم بُرا ایہ کیوں فرماون دانے
پر ایہ نہ جانن چٹیاں قبراں مردے باجھ ایمانے

پیراں غرض کماون دنیا لٹن نذر نیازاں
دین ایمان اونہاں ہور انی غرض نہیں ٹھگبازاں

ایہ سارے ٹھگ فریبی اسدن ہوسن جھنڈیا نوالے
جھنڈا پاس در دے ٹھلاں بدصورت منہ کالے

بیان رفتن اہل ایمان سوئے صراط ہمراہ نور ایمان و محرومی اہل نفاق ازاں و حیرانی آں

جو کافر دوزخ تھیں جاسن محشر ہوسی خالی
اہل اسلام بکٹھے ہوسن جا بگ محشر والی

اللہ پاک تجلی کرسی اہل ایماناں تائیں
کہسی لوگ گئے خود جائیں تسیں کیوں رہے اتھائیں

مومن کہن لوگ گئے خود معبوداں ہمراہی
سانوں جد معبود لیجا سی تداں ہو سائیں راہی

کہسی ہیں معبود تساڈا نال میرے نئیں آہو
مومن سب انکار کرین کہسی ہور کی چاہو

تساں ڈٹھا معبود کدا ہیں مومن کہن نا ہائیں
ایہہ اسیں پچھان کوں ہیں جداوہ ملی تدایہں

فرباجھوں مثل مانند تجلی کرسی ربانہاتوں
جیونکر اہل ایماناں منیاں دنیا وچہ خدانوں

ساق رہنہ دیکھ پچھانن سبہ اقرار کرین
توں معبود اساڈا سچا مومن سجدے پین

اہل نفاق نصیب نہ ہوسی توت سجدہ کرنے
کنڈا نہانہ ندی آکڑ جاسی ڈگن کنڈی پرنے

فر اہل ایماں اگے پچھے ہوسی نور روانہ
ہوسی حکم بہشت لیا ہو دوزخ دھرو میانہ

ملک آہی حاضر کرین جنت اہل ایماناں
جنت محشر سنہ وچالے دوزخ دھرن میانہ

اہل ایمان شتابی چلسن جنت طرف روانہ
ہر امت خود نال نبیدے چلسن عالیشانان

راہ وچہ ہک اندھیر املسی ڈاڈا دھند کاری
جنوں نور ملے سو دیکھے باجھوں نور خواری

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یَوْمَ تَرَی الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ یَسْعٰی نُوْرُھُمْ بَیْنَ اَیْدِیْھِمْ وَبِاَیْمَانِھِمْ بُشْرٰکُمُ الْیَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِھَا الْاَنْھٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْھَا ذٰلِکَ ھُوَ الْفَوْزُ الْعَظِیْمُ سورہ حدید

ہر مومن دو مشعل نوروں دیسی پاک آہی
ہک اگے ہک سجے پاسے چلسن اوہ ہمراہی

تے جیہڑے گھٹ انہاں تھیں ہوسن ہک مشعل اگے
جو انہاں تھیں گھٹ اوہ ہک مشعل ہتھ اپنی پھڑ گے

جو مومن ناقص نور انگوٹھے ناخن ملسی بھائی
اس ایہو نور کری روشنائی مشعل ملے نکائی

جو اس تہیں ناقص نور انگوٹھی انہاں بھی دسیاوے
وانگ ٹٹانے رہسی نہ ثابت چمکے تے بجھ جاوے

اہل نفاقاں نور نہ ہرگز رہسی وچ اندھیرے
جانن پوسی اہل ایماناں ہوسن چل اگیرے

ان کی چڑھ آوے گی اون کو ذلت اور
بیشک سجدہ کیطرف بلائے جاتے تھے
غ (رجعہ فتح) اور یہ ساق
ہم پر ایمان لاتے ہیں۔ پس
کی گفتگو میں مشغول نہیں ہو
رہے۔ بلکہ (اس کو) نہ تند ذات
الٰہی کے) بے مثل و بے مانند اور
بے چون اور بے چگون اعتقاد
کرتے ہیں۔ ۱۲ منہ
یعنی اللہ تعالیٰ نے فرمایا۔ اس دن
کو یاد کرو جس دن تو مسلمان مرد و
اور مسلمان عورتوں کو اس صفت
میں دیکھے گا۔ کہ ان کا نور ایمان
ان کے آگے کے اور داہنی طرف
روشنی ہو رہی ہے اور کہا جائے گا
تمہارے لئے بہشتیں ہیں
جن کے نیچے نہریں بہتی ہیں
باغ جن میں ہمیشہ رہو گے یہی
ہے بڑی کامیابی ۔ ۱۲ منہ
تفسیر معالم التنزیل میں
ایک حدیث سے روایت کی ہے
بعض مومنوں کا نور اتنا ہوگا
کہ مدینہ شریف سے عدن تک
اور بعضوں کا اس سے کم ہوگا
کوہ روشن کا اس کے
اور بعضوں کا اتنا ہوگا کہ ان کے
پاؤں کا انگوٹھا روشن کریگا
اور بعض کی جگہ کوہ روشن کریگا
نوروں کی ۔ ۱۲ منہ
ابن مسعود رضہ سے روایت ہے کہ
نور اعمال کا بعض مسلمانوں کو
بعض کے حق میں ہوگا۔ اور
بعض کو کسی آدمی کے قدموں پر ہوگا
اور سب سے ادنے وہ ہوگا جس کے
جس کا نور اسکے انگوٹھے پر کبھی
جاوے گا کبھی بجھ

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یَوْمَ یَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِکُمْ قِیْلَ ارْجِعُوْا وَرَآءَکُمْ فَالْتَمِسُوْا نُوْرًا ط فَضُرِبَ بَیْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ بَابٌ ط بَاطِنُهٗ فِیْهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ط یُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَکُنْ مَّعَکُمْ قَالُوْا بَلٰی ط وَلٰکِنَّکُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَکُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْکُمُ الْاَمَانِیُّ حَتّٰی جَآءَ اَمْرُ اللّٰہِ وَغَرَّکُمْ بِاللّٰہِ الْغَرُوْرُ ط فَالْیَوْمَ لَا یُؤْخَذُ مِنْکُمْ فِدْیَةٌ وَّلَا مِنَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا ط مَاْوٰکُمُ النَّارُ ط هِیَ مَوْلٰکُمْ وَبِئْسَ الْمَصِیْرُ ۝ سورہ حدید س ۲۷ پ ۲۷

بعض منافق نور ہوسی کجھ کجھسی نور اتھائیں
کہن پکار منافق سارے اہل ایماناں تائیں

ایسیں بھی نال تساڈے آہے دنیا اندر سارے
صوم صلوٰۃ جہاد بھی کردے ہکدو جنیوں پیارے

جے تیسیں نال لیجاؤ اسانوں پل تہیں لنگھ چلائیں
تیسیں نباہتوں ایسیں بھیدے نہیں تا ناہ نبھاہیں

مومن کہن نور دو جیدا ایتھے کم نہ آوے
جا ہو پچھاں لیا ہوا دتھوں نور جتھے تہ آوے

یعنی نور ایہ نیک اعمال جو کر اخلاص کمائے
ایتھے منگیاں تساں نہ ملدا جیدا دتھوں نال نہ لیائے

جدایہ بات منافق سنسن جاسن پچھاں بھلیندے
دیکھ ہنیر امڑھٹ آون ہکدو جنیوں کہندے

جو ایہ سب لوک اسانوں ٹالن چلو مگر انہاندی
غیبوں کندہ ہوسی ہک پیدا فرقیانو چدو ہاندے

ہک دروازہ ہوسی اس وچ مومن داخل ہوسن
اہل نفاق نہ ورسکن وچہ ہو حیران کھلوسن

اندر اس دیواروں رحمت طرف بہشت ابھائی
باہر اسدے سخت عذابوں دوزخ دی گرمائی

کہن منافق اہل ایماناں ساڈوں چھوڑ نجاؤ
ایسیں بھی نال تساڈے آہے دنیا وچہ بھراؤ

مومن کہن نال آہے پر تساں نفاق کمایا
خالص دلوں ایمان نہ آندا شک شبہ وچہ پایا

مصنف علیہ الرحمۃ

بے عقیدے دلوچہ رکھے بد اعمال کمائے
حکم خدا پر صدق نہ دہریا مگر شیطان بھلائے

وچہ ساڈے حق بریایاں کردے طلب فتح کفاراں
تسیں اج انہاندے ساتھی رہو طلب کرو وچ یاراں

بد اعمال نفاق نہ چھوڑیا ہرگز مردیاں تائیں
ہن پچھتایاں کجھ نہ حاصل جکھو وچ سزائیں

دلوچہ صدق ایمان جو ہوندا کردا اوہ روشنائی
منہ دی گل نسادی اتلی اتھے کم نہ آئی

تاں آتش لاناں ہاہر آون انہاں پکڑ لیجاون
نھلے دوزخ اہل نفاقاں اوہ لاٹاں پہنچاون

جو وچہ منیرے مسجد جاون طلب جماعت کردے
اسدن نور انہاں توں ملسی وچہ میدان حشر دے

جے مومن نیک نابینا ہویا دنیا اندر کوئی
نور ملے اس روز قیامت جس روشنائی ہوئی۔

جو اللہ کارن نیر جلاون جنگ کرن کفاراں
جو سورہ کہف جمعہ دن پڑھدے ملسی نور بیاراں

ہر مومن توحید جو کلمہ پڑھدا وچہ بازاراں
تے ظلموں کری پرہیز جو مومن نور ملن گلزاراں

جو سختی دور کری مومن تھیں دنیا اندر کائی۔
اس مشعل نور قیامت ملسی خلقت کری روشنائی

صفت پلصراط و گذشتن خلائق برآن و تفاوت حال مومنین در وقت تجاوز آن

جد پہنچن لوگ کنارے دوزخ ہر کوئی دہشت کھاوے
کھلا نہ رہسی ہرگز کوئی آتش سخت ڈراوے

نفسی نفسی نبی پکارن ہیبت سخت اوہی
ہک پاک محمدؐ امتی کہسی سختی وچ جیہی

پلصراط دوزخ تے چھکی تار ذانگوں ویساوے
والوں نکی تیغوں ترکھی ویکھدیاں جی جاوے

دہ سے سالاں راہ چڑھائی وچہ روایت آئی
دہ سے سالاں راہ برابر دہ سے سال اتھائی

حکم ہوسی چڑھ لنگھو اس پر طرف بہشت سدھاؤ
کہن فرشتے اکھیں میٹو اپنے مکھ بھواؤ

فاطمہ بنت محمدؐ لنگھن اہل البیت پیارے
اتھیں پچھے مومن لنگھن عمل موافق سارے

تے بعضؔ روایت اندر آیا لیکھا پل تے ہوسی
ست جایئں پل اُتے جنگل جتھے خلق کہلوسی

بہت فراخ ہوسی ہر جنگل خلقت سبھ سمائے
ہر ہر جنگل وچہ ترازو نیکی بدی تلائے

بعضے کہن ترازو ہکو پل بھی ہک ایہائی
سب خلقت ہک پل نہیں لنگھے ون بھی ہو جائے

تے بعضے کہن ترازو بہتے جو اللہ فرمایا
وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لفظ جمع دا آیا

ہر فرقے دا جدا ترازو پل بھی جدا ایہائی
یا ہر ہر شخص ترازو تے پل ہوسی جدا جدائی

نال ترازو ملک تلیسن سب نیکی بریائی
وچہ سچے پلڑے نیکی ہوسی کیتے بدی پچھائی

قال اللہ تعالیٰ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ
فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝ سورہ مومنون ع ۱۰ پ ۱۸

جس نیکی پلڑہ بھاریا ہوسی اسنوں خوف نہ کوئی
تے جدا پلڑہ بدیاں بھاریا اسنوں خواری ہوئی

تے جسدی ہک نیکی گھٹ ہوسی اس حکم ہمایوں
تے جدی ہک نیکی بدی برابر اوہ بھی بخشی غدا لیوں

اوں جے ہک نیکی ہولیا دیں تاں وچہ جنت جاسیں
نہیں تاں قدر گناہاں شر سیں بچ یا ہر آسیں

اوہ خوشنصیباں دا شاواں نہیں ہک نیکی طلب کرلیسی
نا امید ہوسی ہر طرفوں نیکی کوئی نہ دیسی

جے فضل کرے ربّ یاں بخشی تاں ہ بخشیا جاسے
جے عدل کرے تاں قدر گناہاں دوزخ وچہ جاوے سی

بعضے مومن اہل دیدے بھی رکھسن ہمت عالی
عملاں اُتے نظر نہ دیسن اسن رکھن رب نوالی

محتاجاں نیکی دیسن بدلہ لین نہ کوئی
فضل الٰہی فرماں ملسی رحمت ایدی ہوئی

دو شخص ملندے عمل نلیسن ہک ہدایت ہوئی
ہک دی ہک نیکی گھٹ ہوسی دیسی ہک بریائی

تے اس دو جیہے ہکا نیکی ہوسے بھایاں
اوہ پہلا طلب کرلیسی نیکی اس خواہاں بھایاں

نیکی بک دیوس کوئی خالی مڑے نراسا
دلوچہ آکھے واہ نگائی دوزخ آیا داسا

اوہ وہ جا شخص ملس فرگوں اسنوں حال سناوے
اوہ آکھے بک نیکی میری منیوں نہ بخشاوے

اوہ نیکی ہے تینوں بخشی منیوں سونپ خدانوں
فضل الٰہی شامل ہووے بخشے رب دو ہتوں

درجہ دواں برابر ملسی جنت اندر پایہ
بخش کرم ولود ہیں جہانیں رتبہ دون سوایا

وچہ ترازہ وزن کھلیسن دفتر عملاں والے
تے جو کچھ وچہ عبادت خرچیا وہ بھی تلسی نالے

جیویں قربانی کوہانی غسل وضو دا خون شہیداں بھارا
بھی قربانی گوشت پوست خون تلیسی سارا

بھی گوہاں تے گاہ پانی اس نیکیاں وچہ تلیسن
بھی گھوڑیاں خاریاں ایہہ کچھ نیکیاں نوچہ پاسن

بھی تسبیح تکبیر جو کجھ سب تعریف الٰہی
وزن انہاندا حد زیادہ ردی بے پرواہی

جو ہے صدق تلیں زیادہ نیت خاص حضوروں
بیتوں تیویں عملاں وزن زیادہ برکت پون نوروں

اک دفتر ہے بہت درازی نظر جتھوں لگ پوسی
ہر ہر دفتر وچہ ہزاراں دیکھ دفتر ہاں ہوسی

دیکھ طومار گناہاں ڈوسی نیکی یاد نہ کائی
دیکھ طومار گناہاں ڈوسی نیکی یاد نہ کائی

حکم ہوسی اس حاضر کرو دفتر نیکی سندا
اک چھوٹی جیہی نیکی یاد آوے عرض کریندا

جیہا جیہا چنگا کیتا سبھ اوہناں طوماراں
جیہوں خوار نہ کرئی رب تینوں لائق یاراں

جتھے جاہیں بھیج اتھائیں توں مالک میں بندہ
رب فرشتے پاک تینوں ظلم نہیں میں کردا

جیہی جا تیری حکم ہووے اوہ جاہ پر جاوے
کلمہ اک خاص حضوریاں سب تقصیراں دھووے

ایہہ ہے اک خاص بندہ مومن جنت لائق ہووے
سارا پانہ پڑھ کر دلیسی لفظ الحمد رشد

لا الٰہ الا اللہ ایہ بھی پلہ بھرسی — بھی صبر مصیبت پلہ بھر سی جے کسے بیٹا مرسی

جو بہت درود نبی پر بھیجے نیکی پلہ بھارا — وزن سیاہی اہل علم دے خون شہیداں تیارا

بعضے مومن نیکی تھوڑی ہوسی اس دے ہاڑے — اچا چیت آوے ہک بدل بھارا دانگ پیاڑے

اوہ پلے نیکیاں والے پوسی کرسی پلہ بھارا — دینی علم پڑھاون والا وہ اجر ہوسی اشکارا

اینویں اجر نماز جماعت شان عظیم دسیادے — جے وہ جمی طرف آسمان زمین تائیں بھی غلاب آوے

ایہ عملاں وزن جو ذکر ہویا سبہ قصہ اہل ایماناں — کافر تے منافق عملاں وزن نہ رائی دانہ

کفر تے شرک نفاق انہاندے نیکی سبہ گوائی — ہک پر مچھر دا قول نہ نیکی ثابت سبہ برسائی

اوہ شے جنگل جو پل اتے لیکھا ہر ہر جائیں — پہلے وچہ حساب نمازاں روزہ ذکر دعائیں

بھی بسے قسم عبادت والی جو وچہ عمر کمایا — جو کیا کجھ ادا کیتا وچہ دنیا کیا کر ضائع آیا

کجھ نمازاں قضا ہوسن بن صورت انسانی — تے کتنے نفل نمازاں روزے کیتے ذکر دعائیں

جو ذکر ادا ہاں بھی تسبیحاں نال درود دعائیں — جو کامل پڑھیاں من سلامت ثابت شکل نورانی

تے ناقص وچہ پڑھیاں ہوسن صورت بھی نقصانی — پڑھیاں ہوسن زینت زیور ہوسی انہاں تائیں

جے تقصیر ہوسی وچہ فرضاں نفلوں کرسن پورے — اینویں حال روز مرہ دا اینویں ہر طاعت والی

فرد وچے جنگل اندر ہوسی لیکھا مال زکوتاں — مسترنفل برابر ہوسن بھی تے فرض ضروری

بھی نفلی خیر خیرات خدمت جو وچہ دنیا ہوئی — صدقہ فطر نذر قربانی کل مالی طاعتاں

فرتر بھی وچہ رکب طاعت جو بدنوں ہو مالوں — ہر نی قسم حساب جو گذریا مالی اندر ہوئی

عمر دے جو جہاد جوبن بھی ہوسی انہاں سوالوں

فرق چھٹے جنگل حال دلانے نیکوں نیک خصالوں
زہد ریا اخلاص نیت بھی حرص قناعت حالوں

بھی کبر تواضع حال بچھی کینہ حسد عداوت
ہو عام جود دنیا دینی امنیوں بخل سخاوت

فرق پنجویں چھ خیانت لیکھا جو نقصان بدن دے
قتل جراحت ہکدر جید اسے حساب کریندے

فرق چھیویں جنگل نقصان جو مال کھویا کسے چرایا
مکر فریب خیانت ٹھگی فاسد عقدوں آیا

فرق ستویں چھ حقوق نبیاں مذہبیاں نیز نزداں
حق ہمسائے بھی استاداں خصماں نیز شاگرداں

بھی حق خواجے ہر غلاماں ہر حقوق حیواناں
ہر حقوق جو ہکدر جید اسے ریاں مسلماناں

ہر جنگو چھ لیکھا کرکے کاغذ ٹھیک بنیسن
داد و ہاگھا ٹاپو ارکے رخصت انگاں کریسن

ہر جنگو چھ لیکھا ہوسی ہر ہر جیسے تائیں
جس دا پاک حساب ہووے اٹھ پہلے دوجی نہائیں

تے جید لیکھا پاک ہوسی مدرجہ وگیسن
کوئی ہور کوئی دوجے تیجے خفہ قاصر تہہ دسن

جس تے فضل الٰہی ہوسی منوں پار تانگے
لیکھے نال نہ چھٹے کوئی باجھوں فضل غفاری

ہتھاں بہت جتھے کردیں جو اعمالاں دونے
جید آپنیں ضلع ہوون فتن جھوٹے

بکتاں عمل ہیگلے ملسن آپنے مول کمائے
جویں نیکی یا علم سکھایا اجر انہاں ہتھ آئے

یا کسے نیک دلالت کیتی یا دلیل پچھ دتائیں
اجر کریندیاں ملیا ملسی اسدے تائیں

یا احسان کیتا کسے اتے تاں اوس دعا دیسی
مال دعائیں اجر جدے احسان کریندے تیسی

پہلی گھاٹی سوال اعمالاں دوجی گھاٹی سوال
چوتھی گھاٹی سوال ہدایاں پنجویں گھاٹی مال

چھیویں زکوٰۃ بھی ستویں حجوں دے تعمیل

جے لیکھا پاک ہووے سبھ جائیں ہر دس پارا وتارا
جس نقصان ہووے کسے جاگ ڈگی تتھے وچارا

جو پہلی گھاٹی اندر گا اس امید دے کائی
تے بہندے قدر گناہاں سڑ کر پاون بہہ ہائی

اُتھے نیک اعمال کرسن یاری صوم صلوٰۃ زکوٰۃ
ہوسی درود خیرات کرسن پردہ آتش لاٹاں

دہشت ہول اوہا ہوسی کرم آواز نہ کوئی
ہولی گھس گھس گلاں کردے خبر قرآناں ہوئی

شب پیغمبر ہست دے حق کرسن کھلے دعائیں
یارب سلم سلم کہن ہست پار لنگھائیں

بیان حساب مظالم بندیاں از یکدیگر

جو بخشے تے ظلم تصدی رب انصاف کریسی
مظلوماں نوں حق بدلہ ظالم نیکی دیسی

جے ظالم پاس نہ رہسی نیکی مظلوماں دیر ہاں
قدر انداز حق انہاں تے ظلم دے سر آساں

اتنا قدر عذاب گناہاں ہوسی ظالم تائیں
مظلوماں نہیں ہونا کرسن اتنا قدر ستائیں

اجیں حکم جے قرض کسے دا تانہ قرضائی
دانگ نہ نیکی دیوے اوتھوں سو نیکی آئی

تو اوتھوں ٹلے دین نفل عبادت بھائی
پچھے فرض ہی ہسن جیکر نفل نہ ہوسی پائی

وانگ اجل حقداں بندے ملسن ہور کسے تھیں
بھیڑ ہسن ہاسی وچ نفسی نفل دسی نوں

بعضے عالی ہمت اپنا حق معاف کریسن
کئی حصے دیوے تھوں نفسوں اچ نہ پاسن

فرض فرورت کارن دنیا اندر چایا
فرض کرم کرلاوے سر اپنے نفسیں بھارا

فضل کرم کرلاوے نفسیں بھار
وچ ضروری کاں تے ہسن یا جنگ تیری
تھیں ہسن اس حق اساڈا کھا کیتی نہ ادائی

توں کیوں نہ دتا حق انہاندا بخشی پاک الٰہی
اوہ کہسی ربا معلم تینوں نیت دیوں آہی

ایہہ پرلی نہ فرصت مینوں سر کے ربیا تدا ہیں
ربا کہسی قرضایاں تائیں دس اسدے کجھ ناہیں

مینوں علم جو دیوں نیت اسدا سچی آہی
اوہ کہسن اساں صبر آئے حق دیوا الٰہی

حکم کرے رب نظر اٹھا ویخ جنت نظری آئے
ربا کہسی ہیں سنوں ویچاں مل لوی جس جاوے

کہسن یا رب قیمت اسدی ساڈی کتوں آنی
ربا کہسی ہیں ارزاں ویچاں قیمت بہت مکانی

جو اس مومن نے حق تساڈا بخش اسی لوں دیہو
اوئے بدلے جنت لیہو مل اس جنت ایہو

سب کہسن اساں بخشیا یا رب جنت کرسن ویرے
لہنے دینے والیاں سنوں رحمت ربدی گھیرے

تے جیکر لہنے والا کافر جنت اس نہ آوے
تے نیکی بھی اس تلسی ناہیں ایاں کھلا رجوآوے

بے فضل کری رب مومن تائیں سب بدیاں بخشیسی
جے عدل کرے تاں اسدیاں بدیاں بدلے دوزخ ویسی

حضرتؐ آکھیا اصحاباں تسی جانوں مفلس تائیں
یاراں آکھیا نقد جنہاں مال اسباب بھی ناہیں

حضرتؐ آکھیا ایہ مفلس مفلس اوہ ایہائی
جس بہت نمازاں روزے صدقے نیکی بہت کمائی

روز قیامت اس کرے وچ جنت لیسان جائیں
اجا چیتی حقاں والے گھیرن اسدے تائیں

کوئی آکھے اس مینوں لٹیا یا کجھ مال چورایا
کوئی آکھے اس مینوں کٹھا جانوں مار ویچایا

کوئی آکھے اس مینوں ریا کیتی بے ایمانی
کوئی آکھے اس مینوں گالیاں دیکر عزت کھوئی

حکم ہوسی جو نیکیاں اسدیاں حقدارانوں دیہو
جیونکر راضی ہووے اس پر راضی توں کریہو

جے نیکیاں سب لیچکیاں اس پھر لیاندیاں بدیاں
اوہناں دی پکو دوزخ ڈالن گالیاں سب کمایاں

فرمایا انہوں سچ آکھیا حضرت جانوں او تریا توں
یاراں آکھیا ٹھیک بیٹھا ناہیں مول جنہاتوں

حضرت کیا اور نہ ارادہ جن مالک مولیٰ نہ ہویا
اندر حشر وسیلہ گھر والکاران اوس نہ ہویا

تیتے نہ قسم گناہ بڑیاں پہلا شرک ایہائی
اسنوں بخشش ہوں نہیں ہن تو ہوت آئی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِنَّ اللّٰہَ لَا یَغْفِرُ اَنْ یُّشْرَکَ بِہٖ وَیَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِکَ لِمَنْ یَّشَآءُ (سورہ نساء پ ۶)

وہ باچھ نہ بیاہے اہن گن گو ناہ سارے
جان جان اوہ نہ راضی ہوسن تاں نہ چھٹکارے

تریجا قسم حقوق الٰہی ترک نماز جو ہوئی
سبھی اوہ گناہ جو حق نہ یاندا اس چھیڑ کرائی

جوں شراب باجھو ٹلیہی ایہ خواہش چھ الٰہی
چاہے بخشے چاہے پکڑے بندے اس تباہی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَاُولٰٓئِکَ یُبَدِّلُ اللّٰہُ سَیِّاٰتِہِمْ حَسَنٰتٍ وَکَانَ اللّٰہُ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا (سورہ فرقان ع ۷ پ ۱۹)

پیشہ مرمن کرن جو زبہ کرکے بہت بڑیاں
اوہ دن بہت گناہ تھے ہن تھوڑے کیہاں

سنیا ہاں وہ اللہ ٹلیاں انہاں ویسی
رب غفور رحیم اوہ بہادر فضل کریسی

پاک فرماوے کریں بار بہ شخص فلطے مینوں
پیتا تس گویا جانوں سبھ کجھ علم تینوں

اللہ پرسش کرسی اسنوں کیں تو ایں کردنجایا
اوہ کہسی بار بہ تیرگار نہیں ایں فرمایا

رب کہسی توں سچ لایا عمل کر جنت ڈیرا
منہ روشن چمکار تیرے سچ جن وہ ہیرا

پاک ہوا ذین فریاد کرے وہ شخص کوئی آہیں
توں کیں اسنوں وہ جہا کہتی جان نا ہیں

وہ کہسی اپنی رحمت کاراں اسنوں ڈر نجایا
حکم کیتے رب پکڑ نتے وہ زخ دوچہ وگایا

بیان حساب محشر حسب اختلاف روایات باعتبار اختلاف احوال
و مقامات و بعضے مسائل متعلقات

رحمت حال جہانہ شامل تہاں حساب سکھالا
بعضے مومن عرسوں نیڑے رسی رب تعالیٰ

فرسب خلقت تھیں پردہ کرسی دیکھے ہو نہ کوئی
حکم کرے پڑھ نامہ عملاں نیکی بدی جو ہوئی

نیکیاں نامہ جد پڑھ لیسی اللہ ایہ فرماوے
ہیں بہ قبولی نیکی تیری مومن سجدے جاوے

تے جد بد باندیواری آوی پرسش کرلیسی
توں اوہ کم کیتا ایہ کم کیتا بندہ سب منیسی

دیکھ گناہاں دا وچہ دسی کہسی تھاں نکائی
رب کہسی ہیں دنیا اندر کجی ستر بریائی

تے ہن بھی تاہیں پڑھ کیتا جانے ہو نہ کوئی
ناکر خوف ہیں بخشے تینوں کل تقصیر جو ہوئی

فرراضی ہو کر سجدہ کری شکر دا بیاوے
خلقت جانے تخصص دا ایہ عزت نال جو آوے

اسڑ نام حساب لیسیار رحمت فضل الٰہی
تے جنوں علموں لیکھا ہوسی اوہ سدا ناں تباہی

لیسے نال نہ چھٹے کوئی بنڑی سب ڈوبے
تے رحمت فضلوں پار اوتارے بہ امیداں کرسے

ہر ہر شے دی پرسش ہوسی اندر روز حشر دے
اکھیں کن بھی صحت نعمت اوں بھیسن ہر دے

جیہڑی کیہڑی خرچ کیتی ایہ نعمت ربی ساری
ایہیں علموں پرسش ہوسی دسی نعمت بھاری

جو عمل کیتا یاحق بتایا یا کجھ کیتی چوری
جہ نال خوشا یا حق نہ اکھیں حاسن دوزخ موری

ہو نال اسباب حساب ہوسی جو کیو نکرایہ کمایا
بھی کتھے خرچیا حق اس بھریا یا توں حق دبایا

ہو زن مرد غلاماں پرسش کیتی حق ادائی
بھی دینی علم پڑھایا یا نہ بھی نیکی سکھلائی

اول بھ نماز ال لیکھا بعد ایمانوں ہوسی
جے فرضاں وچہ قصور ہویا کجھ ڈنڈ نفل دی پوسی

ہکی فرض برابر ہوسن ستر نفل ثوابوں
جے سنت نفلاں نانہ ہوسی پورا فرض حسابوں

جیہڑے فضل کرے اوہ لائق فضلاں جیہڑا عدل کریسی
ہک نمازوں اتنی حقبے دوزخ وچہ سڑیسی

اول لیکھا اہو بھارا جے ایتھے ہوئی مخلصائی
تاں انشاء اللہ پچھلیاں لیکھیاں اندر عزت پائی

جو ایسے وچ خراب ہویا اس پچھلیاں حال نہ کوئی
مڑ مڑ بہت تاکید نمازاں ایسے کارن ہوئی

جو ہے امام نمازاں اندر کرے جو خوب ادائی
تا ساریاں پچھلیاں جتنا ایسی اجر اتے وڈیائی

جو کرے قصور امامت اندر غفلت جہلوں کوئی
تا بہتھاں بھار اسیدے سر پر کوشش لازم ہوئی

تریہہ چیز اندی پرسش ناہیں خود حضرت فرماوے
کھانا پینا قدر ضروری جو تریہہ چھکیہ وجاوے

اینویں جامہ قدر ضروری جس تھیں تن کجیوے
ہو مکان جو سردی گرمی کنوں خلاصی تھیوے

بھی ویر پیا رحساب ہوسی جو کس کس نال کیتوئی
جس پر پیا رلہہ دیکاراں اسنوں رحمت ہوئی

جو ر بدیاں پیا یاں نال عداوت دنیا اندر کیتے
تے دشمن رب دے دوست رکھے رحمت اپنہ چھکے

جو شرع تے حاکم قاضی اوتھاں عدل پچھیسی
بھی حال رعیت دی نگہبانی کنوں سوال کچھیسی

جتھاں عدل انصاف کمایا اتھاں کل نہ کوئی
تے جتھاں ظلم تعدی کیتی تتھاں خواری ہوئی

جو توبہ کرکے غیر نہ توڑے ایسی بخشش پاوے
جو نامہ تیں رب مکری اتے شاہد کل بھلاوے

مومن تائیں چھپے جو کنڈا خود حضرت فرماوے
اس ہک گناہ دا صاف ہوئے تے نیکی بھی بک جاوے

سختی غم دلگیری تنگی جو دنیا وچ ساری
جبڑن گناہ اتھاں تے بدلے اینویں رکھ پیاری

حضرت آکھیا ر ذ قیامت مینوں رب سکھاوے
سب نیاندی امت ہر ہر مینوں نظر کرائے

امت میری سب تھیں بہتی انت شمار نہ آوے
اوتھاں نال کتاریاں تائیں دہرتی پر ہو جاوے

ستر ہزار اوتھاں تھیں جنت باجھ حسابوں جاون
بھیہڑ پٹھن منتر چھاڑے شگن بھی نا پتراون

ناوہ داغ جبی تے لینڈے کرن توکل سائیں
حضرت آکھیا عرض کیتیا میں رب ہووے ہائیں

رب کہیا میں ستر واری کیتے ستر ہزاراں
نبی کہیا کچھ ہور آکھی کر توں ودھ شماراں

رب فرمایا ستر ہزاراں واری ستر ہزار آراں
نشے کر دتے چار رب ایہ ہوئی وچہ شماراں

اتنی امت جنت جائے باجھ حساب عذابوں
جیونکر راضی ہوسیں پیارے گر سارا تو ہیں حسابوں

یاراں عرض کیتا او ہوسن کیہڑیاں علامتاں والے
حضرت آکھیا کئی فرقے اوہ پاک شہید نرالے

بھی چہرہ ہتھ کھلا دوکھا نہ ہیوے وچہ شکر آکھی کرسے
تے چہرہ ہتھ دونوں نشتوں گن راتیں نال ذکر دے

جو ظالم ہور کریسن بخشدیوں بر یاراں
جھ کرن تحمل گاں تھیں جو نلحی کرن لڑایاں

جو دنیا دار ہوسن کرن محبت دنیا غرض نہ کائی
جو جاون حج یا عمرہ وچہ موت انہانوں آئی

بھی دل حاضر حرف اللہ دی سکھدے سبق صبا جیں
جو طلب علم دیا وچہ ہمیشہ فرقے دینی راہیں

جو عورت مرضی وچہ صحبتی گھر دی باہر نا ہیں
جو ما پیا تابیں راضی رکھن رنج نہ کرن کدا ہیں

جو مومن خوف اللہ دا رکھن دل کر زاری
جو دنیا نال نہ محبت رکھن تا دل کرن پیاری

نا کھانا پینا دو قسما نذر کھدے لذت کارن
نا دودھ جامے لہن پوشاکاں اندر فقر گذارن

انہاں علامتاں والے جنت باجھ حسابوں جاسن
گونگی نعمت خوشیاں جنت اندر پاسن

جو مومن صبر کرن وچہ سختی تنگی ہور بیماری
نہ کرن قصور نماز روزہ یو چہ ردہ وظیفہ جاری

راضی رہن اللہ تے ہر دم کرن بے ادبی ناہیں
تنگی فرحت یقین جانن شرک نہ کرن کدا ہیں

روز قیامت اوہناں نوں بخشے باجھ حساباں
نا انہاں عمل ترازو تولن کھولن نہ کتاباں

جاں صحت ہو عافیت والے دیکھن انہاں شاناں
نا چاہن دنیا وچہ ہزاراں دکھ ہوون ابداناں

فر حکم ہوسی دو فریقی ہوون فرقہ ہک کفاراں
دو جا فرقہ اہل ایماناں نیکاں تے بدکاراں

اہل ایمان ناں تھیں تری فرقے جنہاں خوف کوئی
ہک شہید جولہ خدا وچہ جان خرچ انہاندی ہوئی

دوجا فرقہ عالم انہاں خرچیا وچہ جہاناں
عقل حواس اللہ دتے ہ وچہ اکھیں کن زباناں

تیجے سخی جو خرچ کیتا انہاں مال اللہ دیکاں
ایہ آپ بچن ہونال شفاعت خلق ہنراں تاریں

تے جو انہاں نیت خاص تھ ربدی کھوٹی نیتاہی
تے سب تھیں سخت عذاب انہاتوں کچھ ناہ آلہی

وچہ صحیح مسلم دے لکھیا حضرت خود فرمایا
جو ایہ تری فرقے قصد تنہاں ال نام دیاوں آیا

اول حکم شہیداں ہسی جد حاضر ربے آوے
جو دنیا وچہ نعمت دتی سبھ اس یاد کرائے

رب کہسی اس نعمت اندر توں کیا عمل کمایا
او کہسی ہیں ہ تیرا بوچہ وتی جان خدایا

رب فرماوے راہ میرے بوچہ نہیں توں جان وڈائی
تیرا قصد جو اکھن شجاعت میری کرن وڈیائی

سو لوکاں وڈا بہادر آکھیا ہن تہ اجر نہ کوئی
اس پکڑ فرشتے دوزخ سٹن محنت ضائع ہوئی

حکم ہوسی فر سخی لیاون نعمت رب گنادی
توں کیا کجھ عمل کمایا اس وچہ اللہ دیا فرماوے

سخی کہے میں راہ تیرے وچہ مال اسباب لٹایا
جتنے راہ نیکی دے آہے ہر وچ خرچ کرایا

رب کہسی توں میرے کارن دام نہ دتا کوئی
سخی سدا دن کارن دتا لوکاں سدیا سوئی

ہن ایتھے اجر نہیں کجھ تینوں دنیا وچہ لیوئی
اس پکڑ فرشتے دوزخ سٹن محنت ضائع ہوئی

فر عالم قاری تائیں لیاون نعمت رب گنادی
اس نعمت وچہ توں کیا کجھ کیتا رب سچا فرماوے

عالم کہے میں علم پڑھایا لوکاں نوں سکھلایا
قاری کہے قرآن میں پڑھیا لوکاں فیر پڑھایا

تیرا کارن محنت کیتی دینہ تے رات خدایا
رب کہسی توں میرا کارن ناکجہ پڑھیا پڑھایا

تیرا قصد جو آکھن مینوں لوگ عالم یا قاری
سو لوکاں عالم قاری سدیا ناہیں اجر دو باری

پڑ گھسیٹ دنتے سٹ دوزخ چہ عذاباں
بدنیت دی بہت خرابی لکھیا وچہ کتاباں،

بدنیت جو علم پڑھانمیں بنا رخدا نے وچہا
مجلس وچہ برا رسدے بیٹھاں نیت ایہا،

اتنا پڑھاں جو دھمہ مالے کوئی آکے میرے
یا سب کرن جوع میرا لوں نیاد ارجنگیرے

ایہ بھی نیتاں بریاں ایہن اللہ اساں بچاوے
بدنیت دی محنت ضایع اللہ دوزخ جاوے

تے نیت نیک علم دے اندر طلب رضا رہانی
بھی عمل کراں خود لوکاں دستاں سدھا راہ حقانی

آتے مسلہ دنیی حق بتاواں باجھوں رو ریاواں
نال خوشامد دنیاداراں وہ گھٹ ناہ بناواں

بے ظالم کاں خوف کیسو تے میں حق سنایں
ایتھوں ظالم ہرل نچھوڑی کرسی جاں ازایں

جو اللہ حق تے مار یا جاوے تو حضرت فرمائے
ایہ افضل اکبر وچہ شہیداں اعلیٰ درجہ پاوے

یاراں عرض نبی نوں کیتی جے اس حق بتایا
ظالم قتل نہ کیتا اوسنوں بھی کجھ درجہ پایا

نبی کہیا اس اجر نہ گھٹدا جیون آکھیوں رہیا
دیکر اجر نہ فیر سے اللہ رب ذاکرم اوہیا

جد بے فرمانی لیے نمازاں حکم عذاباں آئے
چار ایہ فرقے عذر لیاون ہر یک عرض سناوے

حاکم قیدی بیوزاری چوتھا قول غلاماں
حاکم کہن ملی نہ فرصت اندر کم عواماں

اساں نیا نو تہاں رعیت دیو چہ فرصت علیحدہ ناہیں
لاچاری تھیں قضا نمازاں ہویا قصور تداہیں

سلیمان نبی نوں حاضر کرکے کہیسی رب انہاتوں
شغل حکومت اس دھ آہا یسی دھ تساتوں

اس کیوں قضا نماز نہ کیتی کوڑے عذر لیاوے
ایہ عذر قبول نہ مول تساڈا دوزخ اندر جاوے

ابویں قیدی عذر لیاوں اساں مصیبت جوئی
اندر قید نمازاں پڑھنی فرصت مول نہ پائی

یونس نوں رب جا حاضر کرکے انہاتوں فرمائے
ایہ پیٹ مچھی وچہ قید رہے سبہ حکم بجا لیائے

تساں نم ایسا عذر آ ناپر جان قصور کیتو ئے
عذر نہ مول قبول تساڈا دوزخ جا بھوئے

تیر آزاری عذر نہ ہاوی طاقت ہاسان نہ کوئی
لاچاری نہیں قضا نمازاں ہو تھوڑ نہ کوئی

اوتب صابر نوں حاضر کرکے آکھے پاک الٰہی
ساڈے بندے نے اس کیڑے سخت بیماری آہی

اس کیوں قضا نماز نہ کیتی ناکھے حکم عدولی
ایسا عذر تساں کتا کیتی جان فضولی

ہا عذر قبول نہ ہوسی تساڈا لایق دوزخ ہووی
فر عذر غلام لیاون کھن ایہیں مصیبت ہووی

ایں اساڈے کجھ ناہ آ ہاپیئے وس پر ائے
پڑھی نماز نہ مکمل ویوچہ نیک عمل کمائے

یوسف نوں سد حاضر کرکے انہاتوں فرماوے
اسنوں قید زلیخا کیتا مندا کم بتاوے

اس میرا حکم عدول نہ کیتا سختی سر پر جالی
اوسدی گل نہ بنیں ہرگز اوہ بر بادی والی

قضا نماز نہ کیتی کائی سبب بجا لیسایا
تساں نہ مالک ایسے آہے کیوں تساں فرض بجایا

تساں حکم میرا قدر نہ جاتا کوڑے عذر بناؤ
ایہ عذر قبول نہ مول تساڈا دوزخ اندر جاؤ

جو کری نصیحت لوکاں تائیں یا راہ بتاوے
جے منے نہیں نصیحت کوئی رہبر اوہی ہو جاوے

اوہ منبر نوری اپر ہسی اندر روز حشر دے
نبی شہید کران اس لیاں آیا وچہ خبر دے

جو دینی علم سکھاوے لوکاں ہسی منبر سونے
جو گنبد روپے دیوچہ دہرماجڑے جواہر پتے

سندس استبرق دا سوچہ پردے فرش وچھاے
ایہ دوویں قسم ہاریکائے گا ہڑا دیہ سندے آئے

ہک گردے دوزخ وچوں نکل مندی شکل ڈراوے
ترنیہ ٹولیا تاں ڈہونڈے اول جو تصویر بناوے

وہ جا اللہ باجھ جو پوجے مشرک شرک منا وے
تیہ بجا کرے جو ظلم غریباں نوں پکڑ لیجاوے

ہک ہو بھی گردن دوزخ وچوں نکلے کرے پکاراں
کتھے اوہ جو ناہ نصیحت سندے نال ہنکاراں

تے جیہڑے قول اقرار کریندے گردے بیوفائی۔ تے دین اندر جو طعنے کردے چاہڑ نال وڈیائی
جو کافر نال انکار تے جبر ناہ ایماں لیائے بھی غفلت وچ رہے جو کافر سبھناں پکڑ لیجائے
تے جنہاں اللہ ہک پچھاتا نبی نہ منیاں کوئی یا بعضے منے بعض نہ منے دوزخ جاگ ہوئی
جو بعضیاں منن بعض نہ منن حشر وچ سزا ترائی دوزخ بھکھ دیسی اونہاں پانی تھلو اپائے
اوہ پانی کارن ترلے لیسن نہ غدیو چہ ڈھسن اوہ ایمان اونہا نداد ہو کسا بدلہ بھکھ پائیسن
جنہے دنیا وچ سیندے لوکاں دیکھدیاں ہی مردے بابے بڈھی ہتھ کل کریسن حاضر وچ حشر دے
حکم ہوسی تسیں انہوں جانوں سارے کہن نالیں رب کہسی ایہ دنیا اوہا جس گھتے بدرائیں
جنہاں کارن تسیں اندوہے تے خاطر رنج کریندے بھی سدیسن کارن جنہاں بھیا یاں خویشیں تیں رہیندے
بھی غلامت گئی چوری سب اس کارن آہے دوزخ اندر ڈالو اونہوں ہوسی حکم الٰہی
دنیا غرض کریسی یارب دست کتھے میرے جنہاں نہیر ساتھ نہ چھوڑیا حکم چھوڑیو نہ تیرے
بھی خویشاں تاں سکات تاڑی منیں کرکے پیاری بیٹھو لیلہ نہ کریں اہناں ہن اوکھ یواری
حکم ہوسی جنہاں دست اسدے نال سیدے جاون جنہاں دنیا کارن دین وچیا اس پچھتاون
تے جنہاں دین پیارا کیتا دنیا پچھے لائی اوہ دنیا نال جو اس اوہناں تھیندا ائی
صفت اہناں دی آکھ سناوا ان دنیا پیار نہ کردے چھڈے دنیا ہو کرن نہ شادی جا دکھ نہ ہوسی ورے
کرن پہنچ حرام شہویں وایم طلب حلالی تے خویشاں نال نہ تورن خویشی رہلی کھاون نالے
تے حق آہی دے نہ رکھن نہ چاہڑ وڈیائی تے حق آہی دے نہ رکھن جبر دنیا پائی

بیان شفاعت انبیاء و اولیاء و صلحاء و اطفال

وذکر موجبات شفاعت و اسباب حرمان آن

ہے برحق شفاعت نبیاں ولیاں بھی علماء داں
اڑ کیا ہاں حافظ ہو شہیداں بھی مومن صلحاء داں

ہور شفاعت عملاں نیکاں وڈی ہو نمازاں
صدقہ ذکر تلاوت عمرہ حج جہاد دی سازاں

جنوں رب اجازت ولیسی کرسی اوہ شفاعت
باجھوں اذن شفاعت ناہیں مذہب سنت جماعت

پنجویں جائیں حق شفاعت اول دوجہ فیر وے
جو سورۂ ملک بھی آیت کرسی ہور اعمال بھی کردے

نبی ولی ہو صالح بندے کرن شفاعت عذاباں
نیکاں پاس پورے بیت اولی دوجہ کتاباں

دوجا دوجہ میدان حشر دے عام خلائق کاران
ختم نبیاں کرن شفاعت کسری جن لیکاران

جان سہ پیغمبر مرسل ڈرسن مارے دم نہ کائی
تا حضرت ختم نبیاں کرسی پچھے ذکر جو ہوئی

تیجا عام شفاعت ہوسی بعد حساب سزائیں
ہر ہر نبی شفاعت کرسی امت اپنی تائیں

شہ علماء اولیا کرسن آپنیاں تا بعداراں
بھی مومن نیک شفاعت کرسن ہمسایہ خویشاں کاراں

پاک عاصیاں نوں پکڑ فرشتے دوزخ طرف سدائے
راہ دوجہ اک بہشتی ملسی عاصی اوس پچھائے

اس دے پاس لیچلو مینوں کہے فرشتیاں تائیں
عاصی کہے نہ جاواں مینوں کہے بہشتی ناہیں

عاصی کہے میں وڈ فلانے تینوں طعام کھوایا
یا مسواک یا پانی دتا ما کوئی کم بنایا

جاں اوہ نیک پچھانے سنوں سنکر تہ نشانی
تیجے پلے کرے دعا ہیں رب کرے مہربانی

حکم ہووے میں بخشیا سنوں تدھ قبول دعائیں
چھٹ عذاباں جنت اندر بیٹھ لوے اوہ جائیں

چوتھا جاں دوجہ دوزخ ڈالن بدکاراں گنہگاراں
ختم نبیاں کرے شفاعت نال کئی ابراراں

پنجواں جاسی جو جنت داخل ہوون مومن سارے
نال شفاعت اعلیٰ درجے پاون خویش پیارے

لکھیا وچہ تکمیس شفاعت کتنی وجہیں ہووے
اول دیکھ قیامت ہیبت خلقت کنبے روڑے

نال شفاعت ختم نبیاں لوک آرام کرلین
دوجہاوقت حساب کسی نوں جے تنگ پکڑ کرلین

چھوٹی وڈی بات نہ کچھ دن ہوسی سخت حیرانی
کرے شفاعت شافع آکھے یارب کر آسانی

فضلوں کرن رعایت اسنوں کرن حساب سکھالا
تریجا جد اغالب ہوسی دفتر بدیاں والا

پکڑے علیں دوزخ دیول کرے شفاعت کوئی
رب قبولے بخشے اسنوں رحمت شامل ہوئی

حضرت کیہا شفاعت میری ہوسی یا نتائیں
نیک وبخن وچہ جنت علون یاں میں بخشائیں

ہین جہیاں بدکاراں نوں امید شفاعت والی
نیکاں آہن فضلدی ہوسی ساڈا حضر توالی

کرے پرہیز جو کفر شرک تہیں مومن گیا جہانوں
اوہ نت نہ دوزخ وچہ رہے جس کلمہ پڑھیا بجانوں

بھانویں لکھ گناہ کبیرہ ہاوے رک جنت جاوے
جے بریاں بدلے ساڑن جد کدیا ہر آوے

کافر مشرک دایم سڑسن کرے شفاعت نہ کوئی
جے سو کرن شفاعت اسدی بخشش مول نہوئی

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰہِ صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ لِکُلِّ نَبِیٍّ دَعْوَۃٌ مُسْتَجَابَۃٌ فَتَعَجَّلَ کُلُّ نَبِیٍّ دَعْوَتَہٗ وَاِنِّیْ اخْتَبَاْتُ دَعْوَتِیْ شَفَاعَۃً لِاُمَّتِیْ اِلٰی یَوْمِ الْقِیٰمَۃِ فَھِیَ نَائِلَۃٌ اِنْ شَاءَ اللّٰہُ تَعَالٰی لِمَنْ مَاتَ مِنْ اُمَّتِیْ لَا یُشْرِکُ بِاللّٰہِ شَیْئًا ۔ مشکوۃ ص ۱۸۶

شرکوں کر پرہیز بھراؤ نیڑے مول نہ جاؤ
تدیکں کرن شفاعت حضرت بخشش بدی پاؤ

ذکر اعمال موجب شفاعت ۱۲

حضرت کیہا جو کری زیارت میری وچہ حیاتی
یا کری زیارت قبر میری جیکوئی بعد مماتی

جو پڑہی دعا یہ بانگوں پیچھے جو مشہور ایہاتی
حق شفاعت انہاں کارن میرے اُپر آئی

اَللّٰھُمَّ رَبَّ ھٰذِہِ الدَّعْوَۃِ التَّامَّۃِ وَالصَّلٰوۃِ الْقَآئِمَۃِ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِیْلَۃَ وَالْفَضِیْلَۃَ وَابْعَثْہُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَنِ الَّذِیْ وَعَدْتَّہٗ اِنَّکَ لَا تُخْلِفُ الْمِیْعَادَ ۝

رَوَاہُ الْبَیْہَقِیُّ کَذَا فِی الْمِشْکٰوۃِ وَغَیْرِھَا ۝

جو پڑھے درود صبح ہو مغرب مومن دس دس واری	جو پنج نمازاں پچھے پڑھدا ایہ دعا کریا ری

اَللّٰھُمَّ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِیْلَۃَ وَجْعَلْہُ فِی الْمُصْطَفَیْنَ مَحَبَّۃً وَّفِی الْعٰلَمِیْنَ دَرَجَۃً وَّفِی الْمُقَرَّبِیْنَ دَارًا ۱

بھی دیچہ مدینے رہے جیکو ئی دکھے قضیئے جالے	بھی سبھے مومن دیچہ مدینے مکی رہنے والے
بھی جیہڑی پڑھن درود جمعہ لوں دینہ قی رات دیہر ی	حضرت آکھیا انہاں شفاعت ہوئی دنیہ ی

ذکر افعال موجبہ محرومی شفاعت

جو منکر ہوئے شفاعت تھیں مذہب بدعنوالے	اوہ سبہ محروم شفاعت کولوں ایہ سن نبی فرمالے
جو حاکم ظالم شرع موافق نیا نو نپاس نہ کردے	جو دلو چہ آوے نیاؤ نبیڑن شرع خیال نہ دیہ ے
تے غیر شریعت سخن جو بولن ہٹکیاں مول نہ رہندے	ایہ سبہ محروم شفاعت کولوں دیچہ کتاباں کہندے
ہک ہور روایت اول کرسن نبی شفاعت سارے	بعد انہاں تھیں عالم کرسن جیہڑے رہندے پیارے
فیر شہید شفاعت کرسن فیر مؤذن ہوئی	جو اللہ کارن بانگاں آکھن دنیا طمع نہ کوئی
جاں عالم عابد حاضر ہوسن دیچہ جناب الٰہی	عابد حکم ہوسی دیچہ جنت جو نہ حاجت آہی
حکم ہوسی علماواں تائیں ٹھیر لتیں انھائیں	کرو شفاعت تابعداراں بھی شاگرد انھائیں
عالم اوہ جو رہندے کارن دینی علم پڑھیندے	عابد اوہ جو سبہ کچھ چھوڑن رب نبوں یاد کریندے

عابد ہمت دنیا اندر اپنا آپ بچاوے — بدلہ اسدا ور محشر دے اول جنت جاوے
عالم ہمت آپ بچے ہو خلقت بہت بچاوے — سوئی بدلہ آپ بچے ہور بہتی خلق چھوڑاوے
کہسے شہید شفاعت خویشاں ستر دو بد کاراں — تے چونہہ جنیاندی حاجی کرسی جیہڑی لایق ناراں
جو دنیا اندر مومن کردا لعنت اہل ایماناں — اس ول شفاعت قبول نہ ہوسی کارن بیفرماناں
جس ول عام بہشتی جیہڑے کرسن بہ شفاعت — کوئی لکھ ہی کوئی چونہہ ہنجاندی کوئی ودھی جماعت
کوئی ہستی کوئی شہر محلے کوئی ووڈے قبیلے — بد کار اندی کرن شفاعت بنبن نیک وسیلے
جو اہل ایماناں طفل نبالغ دنیا اتے مردے — تلے عرش ڈھاپیاں تائیں بہ شفاعت کردے
جیہڑے کرن نبالغ لڑکے موئے دنیا اتے ہوسن — جنت دے دروازے اتے کارن عرض کھلوسن
حکم ہوسی جو جنت جا ہو لڑکے کہسن نائیں۔ — حد مانیاپ اساڈے جاسن جاسیں ایسی تائیں
فرمے حکم جنہیں ہی ہوسی ایہو عرض کریسن — رب رحیم کریسی رحمت پاپیاں نال نے ویسن
جنہاں روزے رکھے اسو چاہنا نوں بخشاوے — جنہاں روزے رکھے اینہاں نوں بخشاوے
اس دن کارن روزے رکھے اینہاں بخش خدایا — اس دن کارن پڑھیں منیوں اینہاں بخش خدایا
بھی کہسی جو شفاعت کرسی جو جو عمرے چاوے — بھی کہسی جو شفاعت کرسی جو جو عمرے چاوے
ایویں کلمہ پاک شفاعت دی چھ حدیثاں آئی — ایویں کلمہ پاک شفاعت دی چھ حدیثاں آئی

بیان شفاعت بعد از در آمدن در دوزخ و کیفیت آن بحسب احادیث صحیحہ معتبرہ

جو پل تھیں لنگھ سلامت جلسن وچہ میدان کھلوسن
پہلے پچھلیاں کھلے اوڈیکن سبہ مکھے ہوسن

امت احمد وچہ انہاندے ہوسی قدر چوتھائی ،
ہکدوجے نوں ظلم تعدی بخشش کرن صفائی

ہکدوجے تے راضی ہوسن کینہ بغض نکوئی ۔
وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ خبر قرآنوں ہوئی

فر حضرت احمد لے ہتھ کنجی در جنت دا کھولے ۔
امت نوں کر داخل جنت دوزخ پھر اگولے

حال امت دا کرن تلاش دیہن فرشتے ساراں
جو دوزخ دیدو وچہ امت تیری سٹردی لاکھ ہزاراں

سنکر خبر ہوسی دلگیری پاک نبی دے تائیں
سجدے پیکر ست دیہاڑے کہسی حمد ثنائیں ۔

فر حکم ہوسی سر چا پیارے تیری سوال قبولاں
کرسی عرض جو یارب امت میں ظلوم جہولاں

حکم ہوسی کڈھ دوزخ وچوں امت اپنی پیاری
جدیو وچہ ایمان ہووے ہک جو دانہ مقداری

نال نبی دے ہوسن پیغمبر کرن شفاعت سارے
ہر اک اپنی امت کارن کرسن عرض نیارے

نال فرشتے لیکر حضرت دوزخ جان کنارے
کہسی حضرت یارا نتائیں کر ہو یاد پیارے

آپو اپنے دوست پیارے دیہو پتہ نشانی
دوزخ وچوں کڈھ لیاون انہاں ملک نورانی

بھی ہر اک کرے شہید شفاعت ستر خصلتاں پائیں
وہ جنیاندی کری شفاعت جا فطاوہ نہیں جائیں

سبہ علماء ولیا شفاعت کرن موافق شاناں
لعضے سیاں ہزاراں کرسن لعضے لاکھ جواناں

لعضے سمار شہر چھوڑاون لعضے سب قبیلہ
تے چار سیاندی کرے شفاعت جا جی تہیں دیہاڑے

بھی مومن نیک شفاعت کرسن قدر موافق سارے
آپو اپنے یاراں خویشاں بھی اشنا پیارے

جد جو دا قدر ایمان والی سبہ خلقت باہر آئی
تاں امت احمد سبہ امتاں تھیں قدر رہوسی ترہائی

فر دوجی وار تلاش کرسی بدا خاص پیارا
جو سبہ امت ہن باہر آئی یا کوئی رہیا وچارا

---

۷ یعنی نکال لیئے ہم جو کینہ ان کے سینہ وغیرہ پہ ہونگے ۔ ۸ یعنی ہوگا وہ آپس میں بھائی بھائی ہونگے ۔ ۹ یعنی جو کچھ دنیا دی کینہ وغیرہ پہ ہونگے ۔ ۱۰ اس شفاعت نے ۔ ۱۱ یعنی ہوگا اسکو ہم وہاں ۔ ۱۲ اور ۔ ۱۳ اس شفاعت نے ۔ ۱۴ یعنی جو ۔ ۱۵ یعنی ہوگا ۔ ۱۶ اس شفاعت نے ۔ ۱۷ یعنی ہوگا ۔ ۱۸ اس شفاعت نے ۔ ۱۹ یعنی ہوگا ۔ ۲۰ اس شفاعت نے ۔ ۲۱ یعنی ہوگا ۔ ۲۲ اس شفاعت نے ۔

کہن ملک جو دوزخ اندر باقی اجے ہزاراں
فراونویں انگوں سجدیوں پچھے کرسن عرض نیکاراں

کڈھ دوزخ تھیں امت اپنی حکم ہوسی رحمانوں
جس دل اندر رہک رائی دا قدر ایہی ایمانوں

پھر حضرت کہسی نبیاں ولیاں صحاباں علماناں
یاد کرن سب تابعداراں خویشاں یار اشناواں

یاد کرن سب پنی پناون کڈھ کڈھ ملک لیاون
استھیں پچھے امت احمد سب تھیں نصف ہنوون جا

فر تریجی واری کرسے تلاویں پاک حبیب الٰہی
کہن ملک اجے وچہ دوزخ امت بہت تباہی

فر سجدیوں پچھے عرض کرلیسی اذن ہوسی رحمانوں
کڈھ جس تے ادنے ذرہ ہے دل وچہ ایمانوں

فر اگے دانگوں نال نبیاں یاراں تابعداراں
کڈھ دوزخ تھیں ہر لیاون خلقت لکھ ہزاراں

اس شفاعتوں پچھے امت احمد دے ترہایاں
ہک تہائی سہ نیاندی امت خبراں ناہیں

فر اہل ایماناں وچوں رہسی دوزخ وچہ نہ کوئی۔
اگراں قدر قلیل جنہاں نوں نبیاں خبر نہ ہوئی۔

اللہ پاک پچھاتا انہاں شرک نہ مول کیتونے
تابع کسے رسول نہ ہوئے خبر نہ مول ہویونے

حضرت طلب اذن دی کرسی انہاں شفاعت تائیں
حکم ہوسی ایہ صدق تیری ہیں انہاں آپ چھوڑایں

کافر مشرک طعنے کرسن دوزخ وچہ انہاناں
جو اس توحید تساڈی کیا کجھ کیتا نفع تسانوں

اوہ جھگڑا بحث ہوئی تساں ضایع وچہ توحید جو کردے
ہن ایہیں تے تیں برابر سارے دوزخ دیا وچہ سڑدے

جوش کرے فر غیرت بدی فیصلہ کرے فرماوے
جو مشرک نال برابر مومن ہول نہ کیتا جاوے

فر قدرت دی مٹھ دوزخ وچوں بھر کے باہر کڈھے
پا نہ چھوڑے دوزخ اندر روک ایا زانوالے

آخر روز حشر دے جوہے سال پنجاہ ہزاراں
اہل ایمان نہ رہسی کوئی دوزخ اندر ناراں

سب دوزخ تھیں نکل جسے سڑ بل ہوئے کوئلا
نہر حیات جو در جنت پر اسو چہ ڈالے مولے

ترت انہاندے جسے ثابت تازے باہر آون
اچن بدیجوں بدل وچول باہر ہو وسیاون

فرحبت اندر داخل کرسی غم اندوہ و بخادے
داغ سیاہ ہگ گردن اُتے مدت لگ دے سیادے

اہل بہشت انہاندیتائیں کہن جہنم والے
فرمدت پچھے عرض کرن رب نام تنے داغ بھی جاوے

ذکر شخصے کہ بعد از ہمہ مردمان از دوزخ رہائی یابد

جو بہ لوکاں تھیں دوزخوں پچھے باہر آوے
کڈھ دوزخ تہیں کنڈھے اتے مولے اس بٹھاوے

جد ساعت گذرے راحت پہنچے عقل ٹکانے آیا
آکھے دوزخ تہیں منہ میرا موڑیں یار خدایا

رب کہسی کجھ ہو نہ منگیں آکھی ہو نہ جاہاں
قول قرار کرلیسی محکم مڑ سی مکھ پچھاہاں

جنت کول درخت دیساوس سایہ خوب ہوئیں
وت فریاد کری یا اللہ منیوں اونھ پہنچائیں

جے ایہ ذاتوں ہو بھی منسیں اللہ اس فرماوے
آکھے یا رب ہو نہ منگساں قول قرار سناوے

فراوتھے دوزخ اگیرے دیکھے ہو عجائب جائیں
بھتے عہد کرے فریاد اں یارب اُتھ پہنچائیں

ایویں ہولی ہولی پہنچے جنت دے دروازے
دیکھے رنگ محل عجائب باغ بہاراں تازے

پہنے قول قرار تمامی بہت کرے فریاداں
جو یارب کر محروم نہ منیوں فضلوں بخش مراداں

جنت وچہ کر داخل منیوں رب رحیم کریماں
اذن کرے رب داخل ہو وچہ جنت دیکھ نعیماں

دلوچہ کہسی جنت لوکاں کیتی بہت آبادی
منگو ہگ کتھوں ملسی جنت وچ کشادی

رب فرماوے جا ہگ تینوں کسی نہ کائی
میں تیکوں سب دیتا تینیں جا ہگ تھا کھائی

دلوچہ بار نہ آوے سنوں آکھے رب سمانا
میرے نال کیتی تھا توں بہت رب بہانا

اس بھولے سخنوں راضی ہو نظر تبسم کھاوے
آکھے خواہش کر جو تیتھیں ہووے اوہ آوے

جو کجھ ہوس مراداں دا ہو سبھے آکھ سناوے
تے جد ہتھ اوں دلوچہ یاد نہ آوں فرمادر کراوے

جان خواہش سوال تمام ہووے اُس رب سچا فرماوے
ایہ سب کجھ لے تے دس حصے ہوون نعمت رب دے ہاوے

جو دنیا وچہ نہ ڈٹھا سنیاں نام نشان نہ جانے
ایہ ادنیٰ مومن نعمت قصہ اعلیٰ کون پچھانے

بیان رحمت حقتعالیٰ در دنیا و آخرت

سو حصہ رب رحمت کیتی حضرت خود فرمایا
ہک حصہ وچہ دنیا ورتیا آخر تیک ونڈایا

اس ہک حصے نہیں پیار محبت خلقت وچہ پسارا
ماواں پتراں بھینیاں بھائیاں سانجھ راسی تھیں سارا

انساناں حیواناں ہر وچہ مہر محبت پائی
بھلی یاری محبت ایہ اس ہک حصے تھیں آئی

ہک گھٹ سو حصے جو رحمت ایہ حصہ بھی نالے
پورا سو کر ورتیگا رب روز قیامت والے

ربدی رحمت نال کی نسبت رحمت بندیاں نائیں
ہک حصے وچہ سیر بندیاں اوہ سو حصے وا سائیں

ماپیاں تے فرزنداں رحمت کوئی قیاس نہ کیجے
آدم تھیں تا آخر تائیں حصہ ہک نہ ڈیوے

لکھ کروڑاں نیل ہزاراں خلقت امت نکوئی
اوس ہک حصے نہیں دریوں ذرہ ہر ہک حاصل ہوئی

اوہ ارحم کل رحیماں اللہ سو حصے وا سائیں
آس امیدی ہر دم رکھو منگو نت دعائیں۔

بندیاں کنوں مراد نہ منگو ربوں نت پکارو
بندہ جد آکھے یا اللہ حضرت آکھیا یارو

اے بندیو حاضر اللہ ہر واری فرماوے
جواب دیندا رب نگھی ناہیں بندہ ہی تھک جاوے

بعد گناہوں بندہ مومن توبہ کرے جیکوئی
شاہد کری وشیاں رب اسنوں بخشش ہوئی

جو اس بندے دل تھیں جاتا ہے رب میرا کوئی
نال گناہاں اوہ پکڑیندا بھی نہ بخشیندا سوئی

مسلم کری حدیث روایت اللہ ایہ فرمایا
نیں بندے سب بھکے تتے سبھناں راہ بھلایا

گمان جس جائیں میں پہنائیں راہ وکھائیں
ہر حاجت فر تسیں منگو گراں قبول دعائیں۔

تئیں دینہ تے رات کرو تقصیراں میں سبھے بخشہار ا
سبھے بخشش منیتیں منگو کرساں پار اوتارا

جائیں تریجا حصہ رات رہی نت حضرت خود فرمائے
تد پہلے اسمان اتے رب رحمت گھر اپاوے

آکھے ہے کوئی بخشش منگو میں بخشاں اہل تائیں
تے ہی کوئی منیتیں حاجت منگے کرا قبول عائیں

کتھوں تیکن بیان کرے کوئی رحمت فضل الٰہی
دنیا دچہ نہ اوڑک آوے ہک حصہ جتہ آہے

جد سو حصہ رل روز حشر دے رحمت ٹھاٹھاں مارے
تد ابلیس بھی آس کرے دل رحمت چہ پیارے

بیان خوشبوئی بہشت کہ در محشر اہل ایمان را بیابد و کسانیکہ ازان بوئی خوش محروم مانند

پنج سے سالاں پنڈی اتوں بو جنت دی آوے
مومن نیک نصیب حشر دچہ کافر مول نپاوے

کئی فرقے بدکاراں دچوں جنہاں بو نہ آوے
جو ذمی تائیں قتل کریں حقوں ماریں نجاوے

جو بڈھا ہو کر کرے زنا جو مائی باپ رنجانے
جو کوڑوں دعوی نسب کریں آکھے نسل فلانے

جو رعیت اتے ظلم کرے یا خویشاں خویشی توڑے
جو پیوے خمر یا مرد گئے نہیں نیویں جا در چھوڑے

جو کلف کریں کپڑیں کیرے کبوتر والاں رنگ بناوے
جو ظالم گماوے دم چابک رکھے یا غریب منجاوے

جو عورت زینت زیب منا کر مرد انو چہ سدھاوے
مرد بیگانے ویکھن اسنوں ریجھے آپ بجھاوے

جو بہت باریک پوشاک توزن دچوں من دیوے
جو دینی علم پڑھے دل نیت دنیا حاصل آوے

ایہ سبھی فرقے دچہ حشر دے جنت بو نہ پاون
قدر گناہاں جیکھ سزائیں اوڑک جنت جاون

بیان اعراف کہ نام جایہاست بلند و میان دوزخ و بہشت

کافر دوزخ سڑن ہمیشہ کدی نجات نہ پاون
تے اہل ایمان ہتوں تری فرقی ہک سلامت جاون

فر بعضے پُل نہیں دوزخ وگن سلامت نال گناہاں
تے بعضے وچہ اعراف کھلوسن سنوں بیان تنہاں

جنت دوزخ سنہ موضع نام اعراف ایہائی۔
نا اوتھے نعمت جنت کائی نا دوزخ بریائی ۔

اہل جنت ہوسو دوزخیاں ندا احال اوتھوں دسیاوے
بنجاہ ہزار وہیدا اوون اوتھے انہاں ویہاوے

دوزخیاں ندا احال جے ویکھن بہشت خوف سوکاوے
جنتیاں دا دل ویکھن ترسن صبر آرام نہ آوے

ایہہ پرایہ تسلی دل نوں دوزخ جاسن نائیں
پاک امید جو جنت جاسن اوڑک جدا کدائیں ۔

دوزخیاں ہو جنتیاں ندے نال کریسن باتاں
دوہاں فریقاں اوہ پچھانن ہر یک ذات صفتاں

کہسن سلام بہشتیاں توں ہو دیہن مبارکیاداں
دوزخیاں توں طعنے مارن کفر نفاق فساداں

جاں دوزخیاں تھوں ویکھ پچھانن کہن پکار انہاں توں
جو لشکر مال ہنکارنہ کیتا ہرگز نفع تساں توں

فر جنتیاں نوں کرن اشارت بہت غریب جو آہے
اوہ ویکھو تسیں جنہاں ندے قسماں کردے ساہے

جو انہاں رحمت کدی نہ ہوسی ہو یا حکم انہاں توں
وسنج بہشتیں نعمت لٹو نہ غم خوف تساں توں

جنہاں نیکیاں غالب ہوسن جنت جاسن سارے
تے جنہاں بدیاں غالب ہوسن دوزخ جان وچارے

نیکی بدی برابر جنہاں وچہ اعراف کھلوسن
تے جنہاں خبر نہ پہنچی نیاں اوہ بھی اوتھے ہوسن

نا اوہناں شرک نہ کفر کمایا نا نیکی بریائی
وانگ حیواناں کھاون پیون شہوت عمر وہائی

تے جنہاں ہوش تے عقل نہ آہا مستے دیوانے
باطل حق نہ کچھ پچھانا ہوسن اوس مکانے

بعض روایت اندر فرقے ہوتے بھی آئے
ہک ناپیاں تائیں غصے کر کے علم پڑھن جو جائے

یا نال کفاراں جنگ کری کو یا پیو یا جھڑ ضائیں
یا ہک وچہ خرابی چھوڑے موئے انہاں ترسائے

یا ہیو وچہ اعراف کھلوسن جنت وچہ نہ جاندے

برکت علم تے جج شہادت ۔ ز خوچہ نہ سڑسن ۔ ما پیاں باجھ رضاؤں ہرگز جنت وچہ نہ وڑسن
جو چھوٹے لڑکے مرن کفاراں وچہ اعراف کھلوسن ۔ فرمان شفاعت ختم نبیاں جنت داخل ہوسن
حضرت عرض کر لیسی یا رب برانہ انہاں کیا یا ۔ بریا ندی اولاد آہی ایہ مینوں بخش خدایا
عرض قبول خداوند کریسی جنت اندر جاون ۔ خادم اہل ایمانا ں ہوسن جو غلمان سداون
وچہ اعراف ہمیش نہ رہسی ہرگز فرقہ کوئی ۔ اوڑک جنت داخل ہوسن بدی بخشش ہوئی

بیان کسانیکہ بحد عقل دبلوغ نہ رسیدند و باخبر انبیا بایشان نرسید ہمچناں مردند

بعضے لوگ جو عاقل بالغ دنیا وچہ نہ ہووے ۔ حق باطل وچہ فرق نہ جاتا ہوشوں اگے موئی
یا ہوش آئی پر خبر نہ ہوئی نبیاں ہور رسولاں ۔ بھی معجز یا ندی خبر نہ پائی ہرگز انہاں جہولاں
نہ ڈٹھا نبی نہ سنیاں انہاں خبر کہی علماواں ۔ نہ اوہ انہاں حکم آہی پہنچے عقل ہو یا دنیاواں
ہک اگ کنارے جا ہگ اوتھے جمع کری رب سارے ۔ اگھے میں ہاں رب تساڈا اسیں آکھن آئے
تو ہیں خالق رازق ساڈا مالک دو ہیں جہانی ۔ میں امر کراں تسیں ہک قبر بو حکم ہوئے جہانی
سبھ کہن اسیں حاضر آہیں رب سچا فرماوے ۔ جو اس آتش وچہ ہر کوئی آپے ڈگے چھال لگاوے
ہر فرقہ سن حکم آہی ذرہ ڈھل نہ لاون ۔ اہل ماں والی آتش اندر چھال ننگ نگاون
اوہ آتش ٹھنڈھ آرام سلامت تھیوں باغ بہاری ۔ تے دوجا فرقہ کرن بہانے عذر زبانوں جاری
آکھن یا رب اسانوں طاقت آتش لاماں ماری ۔ رکھ معذور اسانوں کرموں عاجز اسیں ہیچاری
رب کہسی اوہ پہلا فرقہ ہے فرمانبرداراں ۔ جے حکم میرا وچہ دنیا سندے کردے شکر ہزاراں

میں اس تمہیں بہت اسان حکم دیچہ نیا بھیجے آہے
جو دحدانیت میری متوں شرک نہ مول کریا ہے

ایہ آتش پونہ مول نہ سگے ڈگے لوں بجانوں
اوہ حکم سکھا دنیا والے کردے صدق ایمانوں

تے دو جا فرقہ دنیا اندر جیکر حکم سنیدے
ایہ حکم قبول نہ کردے ہرگز کوڑے عذر بنیدے

نفس شیطان دی تابع ہوندے سہہ ہر دم بلائیں
لکھہ حاجت ہو شہوت آفت نیا نوالیا نتائیں

انہاں میرا حکم نہ حاضر ضیاں لیا عذر بہانے
تا دنیا اندر کیونکر منسے حکم میرا غائبانے

اوہ پہلا فرقہ مخلص بندے جنت جاون سارے
تے دو جا فرقہ بغیر ماناں داخل ہوون نارے

بیان حساب جنیاں پریاں تے حیوانات و کیفیت ثواب جنیاں اہل ایمان

جن پری بھی آدم والیں حیوانات ناہیں
بعضے مومن بعضے کافر بے فرمان گناہیں۔

دچہ ہوسی جن اللہ نے دچہ ثواب عذاباں
آدم جن برابر رکھے ساریاں دچہ خطاباں

جو کافر جن سو دچہ جہنم ہسن شک نہ کوئی
جو مومن جن ثواب انہاں نو چہ بہشت اماں ہوئی

بعضے کہن بہشت نہ پون مومن خاک ہو جاسن
بعضے کہن ثواب ہمیشہ لذت خوشیاں پاسن

پر ہر مالک قول نہ ہوسن جنت والیاں جائیں
ہو جنت بخشیا خاص اللہ نے حضرت آدم ناہیں

اوہ مومن جن سکونت کرسن جنت گردنواحی
آون جاون جنت اندر پکڑن نفع مباحی

واگنہ رہیت جو روشنایاں نعمتاں نیچ لیاون
کھاون پیون حوراں دیکھن لذت راحت پاون

بعضے آکھن مالک ہوسن جنت اندر جائیں
آدم والیں کھاسن پیسن تا کجھ فرق نہ جائیں

جو آدم جناں یا جھ خلائق جانوراں حیواناں
انہاں کجھ دتے ظلم جو کیتا یا کجھ ظلم انساناں

اوہ ہمدرد جو تھیسن دچہ روایت آیا
جو سنگ والی نے گھوڑی نوں دچہ دیا سنگ لگایا

گھونی نوں سنگ ملسن اتنا سنگ دانی نوں مارے
یاد اہڈی مار یا سے نوں وچہ دنیا سمجھ پیارے

اس نسی نوں قوت ملسی وُ اوہا رسہ تھیسی
اوہ رسا مار کر یسی اتنی ابویں عدل کیسی

تے جے انسان ناحق ہمیو دب کیتا ظلم حیواناں
تاں اوہ حیوان بھی لیسی بدلہ ظلم کنوں انساناں

جان بدلا لیکر فارغ ہوسن ڈنگر بنگھی سارے
جنت دوزخ حکم نہ انہاں ہوسن خاک دیبارے

جورا ہ خدا وچہ دنیا کیتے خاک جنت دی ہوسن
ہو کر خاک مراتب اعلیٰ جنت والے پاسن

جو آدمیاں نے کھاون کارن کیتے نام خدا ئوں
اوہ خاک جنت دیوچہ ملکر پوسن ادنیٰ درجہ والوں

خاک درخت بھی جنت والی خالی نہیں شعوروں
اوہ لذت نہیں محروم نہ ہوسی کیا قرب حضوروں

ہر بند خاک زمین وچہ ملکر ہوسن مومناں
زمین آسمان بھی ہوسن فانی آدھن ہلدی

بیان فنا شدن آسمان زمین و کیفیت فنا زمین و ختم روز محشر و شروع روز نخلود

جد پھر اطوں انگھسی خلقت کافر فاسق سارے
تے مومن پار صراطوں جا کر ہوسن جمع پیارے

اک میدان فراخ ہوسی اوتھے کرسن بہت صفائی
حق حقوق جو بندے دے واپسن ہر اک بھائی

خالی زمین رہی اس ویلے خاکوں میدہ تھیسی
اوہ جنیہا ں نے کھانے اندر میدہ خرچ کریسی

اک گاؤ مچھی اوتھے حاضر ہوسن لڑکر دو جنہاں دے
جگر کباب مچھی دا کر کے اول قسمت کرسن

تے گوشت سارا گاؤ مچھی دا کرن کباب تمامی
تنے میدیاں نال رلا کر کھاساں جنتیاں انعامی

اوہ خاک زمین ہو خاک حیواناں خرچ ہوسی اس لیکھے
کجھ چیز ایسی ہاسن باقی جنہاں نوں اللہ رکھے

اک تنبہ حضرت سہیلی ڈاچی صالح والی
اک تنبہ اصحاب کہف دا تے بجا جنت جاسن عالی

کعبہ تے کوہ طور بھی پتھر مسجد اقصیٰ والا
بھی حضرتؐ روضے منبر حضرت سنہ مکڑاں میں کمالا

بھی تھمان مسجد نبوی جس تے حضرت تکیہ کردے
صورت خوب جنت وچہ دائم ہوسی کاران ہردے

جاں روز حشر دا پورا ہوسی سال پنجاہ ہزاراں
تا روز خلودؔ دوام شروعہ ناتس عد شماراں

اس لکھ کروڑیں پیہیں نہیں مول مہار نکوئی
جنتیاں نوں نعمت ہر دم دون سوائی ہوئی

تے دوزخیاں نوں دکھ عذاباں ہر دم نت نویا
وچہ قرآن حدیثاں ایویں ہرگز شک نہ آیا

مناجات درجناب رب البریات

ایمان فضل تیرا ہی سائیں عمل آس نہ کائی
خالص عمل نہ پلے آوے ہوسی بیڑہ کی آئی

دیئے تے رات گناہاں اندر ساری عمر وہائی
ہو کسی نے عمل ہوسی کچھ نیوں اس سبھائی

توں واحد لاشریک اکھی منیم دلوں زبانوں
تے خیر رسول محمد جاتا سچے صدق ایمانوں

ایہ توں ہی فضل کرم نیں تائیں وچہ نبی نہ ہیں
بھی تیرا ہی فضل کرم تھیسی سنوں میر نیال نہ ہیں

بخش ہنوں ہو جا پیر ہمیشاں یار اکھنا تامی
بھی امت احمد بھی ہر مومن کل خواص عوامی

دوزخ کنوں امان کریں ہیں صورت ناہ دکھائیں
بھی نصیبوں گرمی ہدیہ اسدی نکھیں کی فضل کمائیں

بیان صفت دوزخ و نام طبقات آں و موجبات درکات آں

رَبَّنَآ اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً وَّ فِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّ قِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝

یارب بخش بھلائی نیکی سانوں دوہیں جہانی
تے رکھ پناہ عذاب آتش دوزخ تھیں امانی

بدیہہ اس نہ بدے آیا جبرئیل بشارت
رنگ تغیر خوفوں ہویا پچھیا ہی شدت

اکھیں حضرت دکھ آیا میں دوزخ فہر الٰہی
ہوئیں لگ ہویا متغیر اسدی دیکھ تباہی

حضرت آکھیا دس حقیقت سانوں اسدی ساری
آکھیس حضرت ہی اوہ جگہ رہ بری غضب تمہاری

سال ہزار فرشتیاں تا یاقوت ساری لائی
تا اس آتش غضب قہر دی رنگ سفید ہی آئی

دت فرسال ہزار تپایا سرخ ہو یا رنگ لالی
دت فرسال ہزار تپایا آتش ہوئی کالی

دوزخ وچہ نہ جانن ہرگز دھندو کار انہیرا
دینہ تے رات بلے نت آتش ہردم گرم دہیرا

اوتھ دوزخ لکھو کیتا وچہ درگاہ آہی
یارب آتش میری کیتا میرا حال تباہی

حکم ہو یا لے بکدم ٹھنڈا بکدم گرمی والا
گرموں ہاڑ ہو یا وچہ دنیا سئوں تمہیا سیالا

جے چپیک سے ہی دے جتنا رتہ زخم کھلیجے
خلق مرسب گرمی کولوں ذرہ ٹھل نہ لاوے

جو نک خیاں دوزخ اندر جے ہک مکھ دکھاوے
مشکل بری ندیا سی تھیں سب خلقت مر جاوے

دوزخ دیکھ فرشتے روندے اکھیں نیر سکاوے
جان آدم ہو یا فرشتیاں کیویں اللہ سیں بچاوے

دوزخ طبقے ست الہائی رب تیں منگ پناہیں
پہلے طبقے نام جہنم رب دے کھاتے ناہیں

اوتھے اپر دیگن اہی خلق کہن جس تائیں
بھی بلھیرا اوہی تے رکھن لنگھس لوک اتھائیں

عاصی امت احمد اس وچہ کرسن کجھ دہیرا
فرمان شفاعت فضل الٰہی جنت کرسن ڈہیرا

بھی مشرک جہناں نال شریک نبی کچھ رلائی
جویں نبی نوں ناں ری کہتی یا اس کہتی جنت سخائی

اوہ دوزخ لنگھا بہت عمیق اوہا جے کچھ چیرے
سے رہساندے چلیا جاوے اوتھ دے نام لبھیرے

اس دے ستے طبقے اک گوشہ چہ دوجہیدا دروازہ
اوہ دوجا طبقہ نام جہنم اس آتش سخت آوازہ

پہلے طبقیوں گرم زیادہ سخت عذاب چہ سارے
مشرک عرب سبھے وچہ ہوسن بھی کتے رفضارے

دوزخ پہلے کنوں زیادہ اوتھ کرامت ناہے
تھلا ستے ہے دروازہ ظلمت سخت ڈراونا

ایہ تریجا طبقہ دوجے کو ول سخت عذاب زیادہ
جو منکر نبیاں ہے یہوداں کا رن ہویا امادہ

تھلے اس دے ہے دروازہ نام سعیر ایہائی
جو مالی یتیماں کھادن ظلموں اونہاں جاگ آئی

بھی مشرک سارے اسو چہ رہن آتش قہر الٰہی
تھلے اسدے سقر ایہائی سخت عذاب تباہی

اسو چہ رہن گبر ہمیشہ آتش پوجن والے
ہکدوجے تھیں دوگھا ہر سخت عذاب نرالے

تھلے اسدے ہے دروازہ نام جحیم سداوے
جو کسی پیغمبر دین نہ منے جاگ اس وچ پاوے

اسدے تھلے وچ دروازہ ستویں طبقے ایہی
ہاویہ نام ایہائی اسدا آتش سخت اجیہی

اسو چہ رہن ہمیش منافق سخت عذاب الیماں
توں رکھ پناہ اساناں ایتھیں رب رحیم کریماں

جن انسان پائین آتش ہو پہاڑاں تائیں
ربّ فرمیسی دوزخ نوں پھیر اوں اجے یا ناہیں

دوزخ کہسی ہو بھی ہے کجھ قدم پیش الٰہی
کہسی وچھ کہو بس آتش ایہا خواہش آہی

اوتے ملک موکل ایہن دوزخ اوپر بھائی
جو سنبھالن وچ سزا الٰہی رب دا لک نام ایہائی

ایہ اتے سب سزا ایہن نے تا بعد ہزاراں
رب پیش دوزخ تھیں پیدا کیتے سال ہزار شماراں

ہر دم قوت بدن زیادہ ڈوہی قدا و نہانے
ہک موٹے تھیں دوجے تائیں پینڈے ہے رسانے

رحمت دلاں انہاندیاں اندر خالق موں نہ بانی
صورت ربی طبیعت کر دی مہر نہ دل وچ آئی

اوہ بیفرمانی کرن نہ ہرگز جو کجھ رب فرماوے
اوہ ذرہ فرق نہ ہرگز کردے حکم نہ جد آوے

جتنی خلقت دوزخ اندر بعض روایت کردے
اتنیاں ہین گنتاں مالک پیش الٰہی ہر دے

ویل الٰہی ہک دوزخ اندر جنگل قہر الٰہی
لوہاں گرز گراں اس وچ سر سن لوک تباہی

اس وچ ہون بیفرمان جو ترک نماز کریندے
جو قول اللہ دے سچ نہ جانن مال کوتہ نہ دیندے

(دیکھو صفحہ ۹۶)

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَیْلٌ لِّلْمُطَفِّفِیْنَ الَّذِیْنَ اِذَا اکْتَالُوْا عَلَی النَّاسِ یَسْتَوْفُوْنَ ۝ وَاِذَا کَالُوْھُمْ اَوْ وَّزَنُوْھُمْ یُخْسِرُوْنَ ۝ اَلَا یَظُنُّ اُولٰٓئِکَ اَنَّھُمْ مَّبْعُوْثُوْنَ لِیَوْمٍ عَظِیْمٍ یَّوْمَ یَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ سورۃ التطفیف س ۳۰ ر پ

جو دوہ گھٹ تولن سوئے اندر دیندے گھٹ تولیندے
لیندے پورا یا وہ تولن اندر ویل جلیندے

جو لوگ دوہ گلے منہ تے ہور تے بجھے ہکوالاون
بھی خلقوں اراں فرش ملک آہی اندر ویل وگاون

ڈونگھا ویل ایہائی ایڈا پتھر ڈالے کوئی۔
چالی سال ہٹھاں جاوے تھلے پہنچے سوئی۔

پون لہو زرد آب جو وگسی جُثاں کنوں کفاراں
تتا سخت نہایت گندہ چلسن ندیاں نہراں

ہکدا نام غساق ایہائی ہک غسلین سدیندا ہے
ہک آشام تے غیّ ہکیدا اللہ نام پیندا ہے

جے ہک پیالہ اس پانی تھیں دنیا اپر آوے
سبہ خلقت بدبو اسدی ہو گرمی تھیں مر جاوے

ہکو بہت تلاوے چشمے کھوہے دوزخ اندر ٹوے
جُبُّ الحزن ہی نام یکی والعنی کھوہ اندوہے

ہک طینۃ الخبال ایہی ہور نام حمیم ایہائی
آتش تھیں وہ پانی تتا خبر حدیثیں آئی

جاں ہو تھاں ہاس لیاون اہنوں کافر پیدے ساڑے
سڑیل ہوڑھ سبج وہدے ہوسن دسن وانگ پہاڑے

اوتلا ہوڑھ لوے کیجے آہیں تلواں دہنی سینہ
سُبج زبان کریں تنگ منہ نوں دسے بہت کمینہ

سگھوں ہیٹھ جاں ونجے پانی اندر اوجھ جلاوے
اوجھ اندر کر ٹکڑے ٹکڑے مخرج کنوں جلاوے

ہک عذاب پائین سر پر کافر دے اوہ پانی
گل کر اندر اوجھ جاوے نکلے مخرج تہائی

ہوز مہریر ایہی ہک جا ہک سڑی حذ نکائی
برفوں وہ ایہی اس سڑی سخت عذاب ایہائی

ہک دوزخ وچہ پہاڑ ایہی اوہ نام صعود سدائے
ستر سال چڑھے کوئی کافر تاں اُپر جائے

کفار انہوں ما نہ شتے اُپر اس چڑھاون — پھر وتھوں ہک لوڑھاون نیچے پہڑ دے آون
پھیر چڑھاون پھیر لوڑھاون ایہو حال وہاوے — اوہ تتا سخت جو ہتھ دتھے کوئی رکھ دا نہی گلجاوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی سَرَابِیْلُھُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ وَّتَغْشٰی وُجُوْھَھُمُ النَّارُ ۔ سورہ ابراہیم پ ۱۳

دوزخ دی پوشاک جنہاں دے استھیں تنگ بھلا ہووے — تے جیون تھیں لکھ واری بہتر مرنا ویکھ خواری
لسن دا بھوجن گلچہ گندھ رال منالے — بھڑکے اگ نہ بجھے کدائیں جد ساڑے گالے
فرش فروش اوہ آتش دی تس چھت بلاں — جے ہک پہاڑاں لتے رکھن گالے ترت پہاڑاں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی اَذٰلِکَ خَیْرٌ نُّزُلًا اَمْ شَجَرَۃُ الزَّقُّوْمِ ۝ اِنَّا جَعَلْنٰھَا فِتْنَۃً لِّلظّٰلِمِیْنَ ۝
اِنَّھَا شَجَرَۃٌ تَخْرُجُ فِیْٓ اَصْلِ الْجَحِیْمِ ۝ طَلْعُھَا کَاَنَّہٗ رُءُوْسُ الشَّیٰطِیْنِ ۝ فَاِنَّھُمْ
لَاٰکِلُوْنَ مِنْھَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْھَا الْبُطُوْنَ ۝ ثُمَّ اِنَّ لَھُمْ عَلَیْھَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِیْمٍ ۝
ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَھُمْ لَاِلَی الْجَحِیْمِ ۝ اِنَّھُمْ اَلْفَوْا اٰبَآءَھُمْ ضَآلِّیْنَ ۝
فَھُمْ عَلٰٓی اٰثَارِھِمْ یُھْرَعُوْنَ ۝ سورہ والصافات پ ۲۳ س ۲

دوزخ اندر کھانا تھوہر ہور ضریع بہالی — پیٹ اندر جس کھاوے اندر ہر گز رہے نکالی
دوزخ اندر اصل جحیم اندر رب سدائے نال وہائی — اس دیوے اندر سر انگوں جو نے خبر قرآنوں نائی
اوہ وڑی سخت زہر تھیں جس تن پوندے دریائیں — بہہ یا خراب ہوون اوہ کھانا کافر تائیں
سبھے مرے کھاسن انہوں بھر سن پیٹ منجاروں — دندر بان لبان جھڑ پوسن اندر اوجھ وساروں

قَالَ اللّٰہُ اِنَّ شَجَرَۃَ الزَّقُّوْمِ طَعَامُ الْاَثِیْمِ ۝ کَالْمُھْلِ یَغْلِیْ فِی الْبُطُوْنِ کَغَلْیِ
الْحَمِیْمِ ۝ خُذُوْہُ فَاعْتِلُوْہُ اِلٰی سَوَآءِ الْجَحِیْمِ ۝ ثُمَّ صُبُّوْا فَوْقَ رَاْسِہٖ

مِنْ عَذَابِ الْحَمِيْمِ ۝ ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْكَرِيْمُ ۝ سورۂ حم الدخان رس ۲۵ پ ۲۵

اوہ ترامے گالے وانگ چہ کرسی جوش قہر دا
اتوں پانی آتش تتا پیسن سخت زہر دا

جو کوڑا گھاہ ضریع سدا وے سخت کنڈے ہوخاراں
آتش تھیں اوہ گرم زیادہ گنداہے مزاراں

کوڑا ایلو کوں زیادہ بھکھے مردے کھاسن
حلقوں نہیں نگھے پھلنسے پانی اوں کوں لاسن

پانی منگسن کیں لہے اوہ ملک لیاون پانی
آتش سٹ دا پیسن سہ کجھ دیسی مخرج تہانی

کفر شرک جو دنیا کردے ہو شراب جو پیندے
ایہ عذاب قیامت دن دا چہ لدھن حدیث سیدے

ہک صغیٰ مقام غضب دا ہی اوتھے رہسن بیٹھے
ہو زنا ہ لواطت کرن تو بہ رہسن لسوچہ پاسی

جو پین شراب بیاج جو کھاون یوں کوڑ گواہی
ہو عاق بھی اوسوچہ پاسن سب کرن نہ ترک تباہی

جو رد ہے قول نہ سچے جانن کرن نہ فکر حساباں
پین جمیم غساق شراباں رہسن وچہ عذاباں

سپ اٹھ ویں بہت بلائیں دوزخ چہ خواری
بعضے گردن اوتھاں جیڈی بعضے جیون پہاڑی

ڈنگ اٹھ ویں بعضے ایڈا ڈکھ کھجر مثالاں
زہری سخت جو درد دکی شالی چالی شالاں

بعض کفاراں جیہے ڈے وانگوں احد پہاڑے
چمڑہ موٹا تریہ منزل تک آتش پلوچہ ساڑے

ظاہر باطن پلوچہ ساڑے تھیوی جیوں انگیارے
پلوچہ سڑ ول ہون انگیاری پلوچہ مڑ فر ساڑے

ایہو حال ہمیشہ گندے کدی نہ کمی عذاباں
ستر ہزاراں ڈاری بدلے ہکدینہ رات حساباں

جو مشرک سچ قرآن نہ منن شرکوں نہ آون
دیروں گھت زنجیر اوہناں دے منہ تیں باہر لیاون

ستر گز اں زنجیر ہوسی اوہ ہر گز بہت درازی
جے ہتکاڑی پہاڑاں رکھن گل کر ہون پازی

ہو کنڈے بہت زہر دے مارے تیز جیوں تلواراں
بھی کتے شیر درندے گدڑ دوزخ وچہ ہزاراں

کٹ کٹ ماس انہاں دا کھاسن تس نہ کائی　　منگی موت نہ ملسی ہرگز سخت ہوسی رسوائی

بیان سوال کردن کافراں ملائک زبانیہ را و مالک را و عرض کردن ایشان بدرگاہ پروردگار عزوجل

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَالَ الَّذِیْنَ فِی النَّارِ لِخَزَنَۃِ جَھَنَّمَ ادْعُوْا رَبَّکُمْ یُخَفِّفْ عَنَّا یَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَکُ تَاْتِیْکُمْ رُسُلُکُمْ بِالْبَیِّنٰتِ قَالُوْا بَلٰی قَالُوْا فَادْعُوْا وَمَا دُعٰٓؤُا الْکٰفِرِیْنَ اِلَّا فِیْ ضَلٰلٍ ۝ سورہ حم مومن س ۲۴ پ ۳

کافر وچہ عذاباں سڑسن سال ہزاراں　　عاجز ہو کر ملکاں تائیں کرسن عرض پکاراں
جو کردو دعا خداوند سانوں بلکہ نہ کیتے آسانی　　ہلکن کر تخفیف عذابوں فضل کرے رحمانی
ایس نہ سنے نبی تسانوں نیاوچہ نہ آئے　　انہاں کفر شرک تنہیں منع نہ کیتا خوف عذاب نہ ستائے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی کُلَّمَآ اُلْقِیَ فِیْھَا فَوْجٌ سَاَلَھُمْ خَزَنَتُھَآ اَلَمْ یَاْتِکُمْ نَذِیْرٌ ۝ قَالُوْا بَلٰی قَدْ جَآءَنَا نَذِیْرٌ ۝ فَکَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰہُ مِنْ شَیْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِیْ ضَلٰلٍ کَبِیْرٍ ۝ وَقَالُوْا لَوْ کُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا کُنَّا فِیْٓ اَصْحٰبِ السَّعِیْرِ ۝ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِھِمْ فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِیْرِ ۝ سورہ ملک س ۲۹ پ ۱

کافر ایس نبی آئے تنہوں بہت ڈرایا　　پر شامت نفسوں اساں منیاں جو کجھ انہاں سنایا
اساں کیہا کجھ رب نہ بھیجیا تساں طوفان بنایا　　دلوں بنا کر مسلے کوڑے ریدے ڈمے لایا
تیں آپ وڈے گمراہی اندر لایق سخت سزائیں　　بہ اقرار کفر دا کرسن بد اعمال ادائیں
جے اوتھے بات رسولاں سنکر سمجھ قبول کریندے　　جنگے بخت اساڈے ہوندے دوزخ اج نہ پوندے

کہن مکن نفع تساں ہن جے سو کر و لکھاراں | ہُرم سڑسو نفع نہ کرسی مول دعا کفاراں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَنَادَوْا یٰمٰلِکُ لِیَقْضِ عَلَیْنَا رَبُّکَ قَالَ اِنَّکُمْ مٰکِثُوْنَ ۝ سورہ زخرف پ

فرمانا امید انہاں تھیں ہوکر کہن مالک تائیں | کہہ ب موت اسانوں دیوے دس ڈور بلائیں
سال ہزار پکاراں کوکن کیجے جواب نہ آوے | اوڑک کہسی مول نہ مڑسو ایہا حال وہاوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَیْنِ وَاَحْیَیْتَنَا اثْنَتَیْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوْبِنَا فَھَلْ اِلٰی خُرُوْجٍ مِّنْ سَبِیْلٍ ۝ ذٰلِکُمْ بِاَنَّہٗ اِذَا دُعِیَ اللّٰہُ وَحْدَہٗ کَفَرْتُمْ وَاِنْ یُّشْرَکْ بِہٖ تُؤْمِنُوْا فَالْحُکْمُ لِلّٰہِ الْعَلِیِّ الْکَبِیْرِ ۝ سورہ مومن رکوع ۲ پ ۲۴

فرمیجو اریں دوچہ دوزخ کرسن سہ لگے فریاداں | اوّل کہن اقرار کیتا اسانڑ رب کفر فساداں
ہے کوئی راہ ہو نکلاں تھیں پاکے کریں رہائی | رب فرمیسی نت اتھائیں لہسو ہوض اسائی
دنیا وچہ جد ہک اللہ تسیں کردے لوک دعائیں | شرکوں تہ تساں نکہتی رکھیاں کفر ادائیں
جد مشرک غیر پکارن ہو جن تسیں امثال کردے | ہن دور خوچہ ہمیشہ رہسو بدلے اس کفر دے
فرمودی ہاریں کہسی یارب جو کیتا سو پایا | جو تیرے دلڑے تے آہے سو ہچ ساڈا سہایا
ہیں اگلے وڈیاں پچھے لگ سانوں نہاں ملایا | ہن تیرے حکم امثال کرے دنیا بھیج خدایا
رب کہسی نہیں دنیا اندر نہیاں تائیں کہندے | ہو سانوں ہن قبول تھائیں جنہیں اگلے رہندے
اوہ اگلے مشرک نال تسڈے دوزخ اندر سارے | ہن انہاں ساتھ کیوں چھٹون جا ہو ہا لو اوہ پیارے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوْقِنُوْنَ ۝ اِلٰی قَوْلِہٖ تَعَالٰی فَذُوْقُوْا بِمَا نَسِیْتُمْ لِقَآءَ یَوْمِکُمْ ھٰذَا اِنَّا نَسِیْنٰکُمْ

۱ یعنی انتقال نہ فرمایا اور (دوزخ) اپنا گھر لے گئے مالک جانے
۲ جواب دیا تم جہاں ہمیشہ رہنے کو ہو وہ
۳ یعنی اللہ تعالیٰ نے فرمایا اور دوبار

فریاد کی ہم نے بن جوائیں بھلے بار خدایا
بھل اساڈی بخش آلہی بھلیاں بخش خدایا

ہن دنیا وچ بھیج اسانوں کریئے نیک کمائی
اساں حشر نشر سبھ آلہیں ٹھاہ ٹھیک یقین صفائی

تیں وچ عذاب ہمیشہ رہسوں ایہناں فرماوے
جیہڑے کرایدن تساں بھلایا اوہو تیں بھلائے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي
كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ
فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ۝ سورہ فاطر س ۲۲ پ ۲

دوزخ وچوں کڈھ اسانوں دنیا بھیج بکھواراں
دوزخ وچوں کڈھ اسانوں دنیا بھیج بکھواراں

نیک عمل کماوے جیہڑا لائق تدھ رضائیں
نیک عمل جو اگے کیتے ہرگز کریئے ناہیں

رہ کہیں میں عمر تساں نوں دتی جیہڑی وائی
جیہڑیں نصیحت سُنے ہوں اوہ بات وہائی

بھیجے نبی تساں نوں اپنے نوح خوف ڈکھائے
چکھو ہُن عذاب اتھائیں جیہو کر ظلم کمائے

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ۝ رَبَّنَا
أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ۝ قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ۝ إِنَّهُ كَانَ
فَرِيقٌ مِنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ۝
فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُمْ ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ۝
إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝

سورہ مومنون س ۱۸ پ ۲

پنجویں وار پکارن کافر کر اقرار گناہاں
غالب اساں ہوئی بدبختی قوم رلے گمراہاں

یارب کڈھ اسانوں آیوں فیر نہ پُرا کرائیں
جے فریاد کرائیں انہیں ظالم ڈوے ہوائیں

سال ہزار کران فریاداں اوڑک جھڑکی آوے
دور ہووے چُپ ہو کر سڑ ہو بولیا اساں نہ بھاوے

فرانہاں امید ہوسی ہرگز ہوون سخت نراسے
رب کہسی ہک قرنڑ آہے بندے میرے خاصے

جو کہندے آہے بار خدایا اسیں ایمان لیائے
بخش گناہ اساں کر رحمت رحم تیڈی ذات آہے

تسیں انہاتوں ٹھٹھے کریئے میرا ذکر بھلایا
تسیں انہاتوں ہمیشہ آہے ہن انہاں کھل پایا

اج انہاتوں جنت ملیا بدلے اس صبر دے
سے مراداں حاصل ہویاں عیش بہشتیں کرے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی قَالَ کَمْ لَبِثْتُمْ فِی الْاَرْضِ عَدَدَ سِنِیْنَ ۝ قَالُوْا لَبِثْنَا یَوْمًا
اَوْ بَعْضَ یَوْمٍ فَسْئَلِ الْعَآدِّیْنَ ۝ قَالَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِیْلًا لَّوْ اَنَّکُمْ
کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰکُمْ عَبَثًا وَّ اَنَّکُمْ
اِلَیْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ الخ سورۂ مومنون پ ۱۸ ع ۲۔

رب کہسی تساں دنیا اندر کیڑک عمراں پائی
کہن کہیا نہ یا کم دینہ تہیں اندک مدت آہی

سالاں یاد نہیں کجھ پچھو جنہاں گنتی آوے
رب کہسی میں سہ کجھ معلوم مینوں کون بتاوے

مدت عمر نہایت اندک دنیا وچہ تساں آہی
ایہہ پر تساں تاندک جانی خوشی تھائیں جاہی

دوزخ وچہ نہ عمر نہایت اوڑک انت نہ کوئی
اسدی نسبت ساری دنیا اندک مدت ہوئی

سمجھے تسیں جو اساں ہیٹھو بازی نال اُپائے
روز قیامت حاضر ہوسو ڈاہ چہ ظن نہ لیائے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَ بَرَزُوْا لِلّٰہِ جَمِیْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِیْنَ اسْتَکْبَرُوْٓا
اِنَّا کُنَّا لَکُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰہِ مِنْ

شَيْءٍ ط قَالُوا لَوْ هَدٰنَا اللّٰهُ لَهَدَيْنٰكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا
مَا لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ ۝ سورہ ابراہیم پ ۱۳

فر آپس وچ کرسن جھگڑا تا بعدار جو سارے
منتبوعاں سرداراں گوراں طعنے کرن وچارے

جو ہیں تسانوں پچھے لگے دوہ وچ سمجھ سیانے
ہن کجھ حیلہ کرو مہاڈا فہر عذاب رہانے

اوہ کہسن اسیں آپ جو بھلے کیہا ہن دوسیاں سانوں
چلے سب ہدایت ساڈیاں کر دا کرے اسیں نساتوں

ہن سیں تسیں بہ دوزخ اندر سن جانکانی
جزع فزع یا صبر کریں نفع نہ ہرگز پائی

بیان نزاع اہل دوزخ با شیطان و گفتگوئے ایشان در دوزخ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ
وَوَعَدْتُّكُمْ فَاَخْلَفْتُكُمْ ط وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّآ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَا
سْتَجَبْتُمْ لِيْ فَلَا تَلُوْمُوْنِيْ وَلُوْمُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ط مَآ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ
اِنِّيْ كَفَرْتُ بِمَآ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ ط اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ط

جمع ہوسن دوزخ کافر انہاں شیطان بولاوے
اک اُتے بہتے آتش والے چڑھکر سدناوے

کافر ساتے اس دا آوے دوہ وچ ظن بھلیانی
جو ہے سردار اساڈا کرسی کجھ تدبیر رہائی

کہسن لوگ جو دنیا اندر ساتوں تدھ بھلایا
ہن کجھ حیلہ دس خلاصی سختی گھیرا پایا

کہے ابلیس جو اللہ کیتے وعدے سچ تمامی
وتے بھیجے قرآن کتاباں کل بیان احکامی

نبی رسول تساتوں بھیجے جنت راہ دکھایا
تے میں شیطان تساڈا دشمن ظاہر آکھ سنایا

میں نہ خطرہ جبھی گھلی نہ نہیبر کوئی
ناکسے اوپر غلبہ کیتا گل بھی کدی نہ ہوئی

ناکسے باہوں پکڑ میں کیہا کرتوں یہ برائی
ناکسے نیکی کردیاں ہُکیا ظاہر بات سنائی

میں وسواس دلانوں پچھا یا دتی آبد راہی
جواد ارتساں تھیں نہ ہوسکے مثل حکم الٰہی

پیو دادیدی رسم نہ چھوڑو سر دینال نباہو
جو کچھ حال انہاندا ہوسی تیں بھی اوسو چاہو

حال قیامت کنے ڈٹھا ناکوئی اوتھوں آیا
عالم مسلے دلون بناواں جاہ وساس [illegible]

ارتساں رسول قرآن نہ منیا صدق یقین نہ کیتا
تے میں دشمن دیاں رسوا راہ نوں اندا ہدایت

ہن منیوں نہ کجھ کرو ملامت کر ہو اپنے تائیں
میں بھی بھلا تیں بھی بھلا تیں سب بھلیائیں

ناں میں قوت ارتساں چھوڑاوں نہ لوچا آس رکھو
ناارتساں ور چھوڑاون میڈا جو کیتا سو چکھو

جدا ایہ سنن جواب شیطانوں ٹُر سب کفاراں
بکدڑ جیہوں کرن ملامت منت طعن ہزاراں

نابعدار کرین لعنت گردان تے شرماراں
بکدڑ جیہ دی ڈاڑھی لاون ہدا ہی جان

ہر اس جھگڑیوں نفع نہ کوئی ناکجہ راہ خلاصی
ہر بکتائیں ہلاک بجاون ہر اس جا مگ خاصی

دوزخ قہر عذاباں کوہوں منگو نت پناہاں
ہنہ تھوڑا روہتا توبہ کر وگن ناں

جواب تیہے خوف خدا دیوں روہ ویتھے خوف نہ کوئی
نادہ خوف نہ امن باری خبر حدیثوں ہوئی

یعنے دنیا وچ جوڈرے اوتھے ڈر سن ناہیں
تے جیہڑے نیا وچ نہ ڈرنے اُتھے سڑسن بھاہیں

روون انہاں نہایت ناہیں اکھیں نیر سکاون
سکے نیر تے لہو وہاون توں نہ ہی وہاون

گلہیں لون خمگاف اس نیڑوں جیونکر قطعاں گھاہیں
تو ہو للہ نہ ناں جیون وچ حدیثاں آہیں

فرانہاں ندیاں وچوں ہیسن کافر تربہ برلائے
جے ہک جیا نہ نیا آوے گنڈوں جگ مرجاوے

جے ہک پیالہ پانی اتھیں وچ دریا ملاوے
اوہ گندہ پھیئے قیامت تائیں پیتا کدی نجاوے

دوزخیاتوں کہن فرشتے ہن کیا روو بھائی
دنیا وچہ جے روندے تاہُن کیوں ہوندی رسوائی

ہن جو واہر کری تساڈی سدو دوست کوئی
کہن وچہ بہشتاں پہنچے دوست آہے سوئی

لے لے نام پکارن لگس خویشاں تے اشناواں
بعضے پیو دادیئوں سدن بعضی بھین بھراواں

بعضے دھی پتراں سدن کر کر گریہ زاری
تیں جنت پہنچے چھوڑ اسانوں وچہ عذاب خواری

جا لی برس پکارن کوکن اونہاں خبر نکائی
ہکدن اہل بہشتاں کرسن سبھ تھیں سوال عطائی

جو یار یا مائے خویش پیارا آہی شخص فلانے
جنت وچہ نہ اوہ دیسوں پہنچے رکت ٹکانے

اوہ جتھے ہیں ہلا اسانوں حکم الٰہی آوے
دوزخ وچہ اہن سبھ ہندے ویکھو دل بھاوی

ہک دروازہ جا فلانی وچ تماشہ کریو
ویکھو حال اونہاں دا جا کر جے دل خواہش ہریو

ویکھن حال خراب اونہاں دا گوناگون بلائیں
لے لے نام پکارن ہر ہر خویش آشناواں تائیں

سنن آواز پچھانن یاراں لوک جو دوزخ والے
چڑھن پہاڑاں اُپر سارے ویکھن کوبن سکھالے

گلیں زنجیر جہنم والے وچ ستھاں ہتھ کڑیاں
ہکدو جیہنوں گلاں پچھن پیر بیڑیاں جڑیاں

جو اسیں تسیں وچہ دنیا آہے رہندے ہک ٹکانے
کس گلوں تسیں دوزخ پہنچے جا ہک غضب بانی

اگوں کہن دوزخ والے رو رو کر زاری۔
جو اساں نمازاں موں نہ پڑھیاں جھلی تد خواری

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ۝ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۝ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ عَنِ الْمُجْرِمِينَ ۝
مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ۝ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۝ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ۝
وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ۝ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ۝ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ۝
فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۝ سورہ مدثر س ۲۹ پ ۳

ناساں طعام غریباں دتا ادا زکوٰۃ نہ کیتی	جے اساں لوک نصیحت دیندے دلوچہ کدی نہ لیتی
بات حقانی مول نہ منی باطل وہم ٹکائے	بعث قیامت جزا سزا تھیں بہ انکار لیائے
کفر شرک دیایاں کولوں تائب مول نہ ہوئی	ساری عمر انیویں ہی گذری ایسے حالت موئے
جوکرن نصیحت دیناتے اسیں انہاں تھیں نسدے	دشمن جانی دلوں بجانوں جیہڑی نیکی دسدے
تے جنہاتوں اسیں مندے آہے نال گمان بھلائی	دلوچہ ظن جو مشکل ویلے واہر کرسن کائی
کسے اساڈی ذات نہ پچھی ہرگز خبر نہ لیتی	ہن ہی عرض تساڈی اگے جے تساں شفقت کیتی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَنَادٰٓی اَصْحٰبُ النَّارِ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيْضُوْا عَلَيْنَا مِنَ الْمَآءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰہُ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰہَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّلَعِبًا وَّ غَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسٰىهُمْ كَمَا نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ سورہ اعراف ۸

بھکھ تریہ نے جگر جلایا مدت بہت وہائی	مونوں لعیدنہ کھادا پیتا طعام ملیا پانی
نعمت بہت تساں تے افر ہرگز کمی نکائی	پانی طعام اساں کجھ بھیجو شفقت کرہو بھائی
کہن بہشتی منع کیتا اساں دنیا وچہ بہتیرا	پر تساں نصیحت ہک نہ منی دوزخ کیتا ڈیرا
حکم اللہ دے تساں نہ منے انیویں عمر گذاری	ہن کی دوس کسی نوں آپی جھلی تساں خواری
طعام شراب بہشت تساں پر ہے حرام ٹھہرایا	دس اساڈے کجھ نہیں تساں جو کیتا سو پایا

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَنَادٰٓی اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوْا نَعَمْ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰہِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰہِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كٰفِرُوْنَ ۝ سورہ اعراف س ۸ پ ۸

فرکہن بہشتی دوزخیانتوں وعدے اللہ والے | ساڈے حق ہوئے سچے خبر دیہو تسیں حالے
اوہ تساں بھی وعدی حق پائے ہن یا کجھ فرق دسیایا | تارو رو کہن حق ہوئی سبہ ذرہ فرق نہ پایا
فرکر کے شور شرارت اتش اونہاں چھک لیجاوی | لوک بہشتی ویکھ تماشا ہر کوئی گھرنوں آوے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی یٰاَیُّھَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰکُمْ مِّنْ ذَکَرٍ وَّاُنْثٰی وَجَعَلْنٰکُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا اِنَّ اَکْرَمَکُمْ عِنْدَ اللّٰہِ اَتْقٰکُمْ اِنَّ اللّٰہَ عَلِیْمٌ خَبِیْرٌ سورہ حجرات، س ۲۶ پ ۴۔

حکم الٰہی ہوسی لوکاں میں تساں آکھ سنایا | جو میتھوں بہت ڈرے سو افضل وچہ قرآن بتایا
ایہ گل تساں قبول نہ کیتی اپنی ہور بنائی | جو قوم فلانی افضل اشرف دجی بری ٹہرائی
تساں شرافت لنبوں جاتی چاوڑ تے وڈیائی | لنب غروراں عمل نہ کیتی میری بات بھلائی
جو میں اکرم آپ بنائی انہاں اکرام کرلیساں | جے دنیا وچہ غریب نمانے اتھے جنت دیساں
جو دنیا وچہ عبادت میری کردے نالے ڈردے | ہن اعلیٰ درجہ وچہ بہشتاں عیشاں خوشیاں کردے
تے جنہاں میرا حکم نہ منیاں لنبیاں شان غروں | ہن وانگ سگاں در کار ے پھرے دوزخ وچہ شرروں
جسنوں کمی عذاب نہایت کفار انتھیں ہوسی | تس پیر انوچہ آتش جیتی سختی کولوں روسی
ہانڈیو انگ دماغ جو اسدا جوش کریں آشکارا | دوزخی آکھن ایس جیہا کوئی ہور نہیں سکھیارا
تے اوہ آکھے جو میرے جیہا دکھیا ہور نہ کوئی | جو کافر سختی یا دوست نبیاں اس ایہ حالت ہوئی
یاراں سوال نبی نوں کیتا ابوطالب جد مویا | تیری خدمت شفقت دا کجھ نفع بھی اسنوں ہویا
حضرت آکھیا گیٹیاں لگ اس ایہن دکھ سزائیں | نہیں تاں شامت کفری سڑدا ستا پیراں نائیں

بیان حال عاصیاں از اہل ایمان و ذکر بد اعمال موجبہ درکات دوزخ نعوذ باللہ

۱ اسد تعالیٰ نے فرمایا اے لوگو بیشک ہم نے تم کو ایک مرد اور ایک عورت سے پیدا کیا اور تمہیں قومیں اور قبیلے بنایا تاکہ ایک دوسرے کو پہچانو بیشک اللہ تعالیٰ کے نزدیک تم میں زیادہ عزت والا تمہارا زیادہ پرہیزگار ہے بیشک اللہ تعالیٰ جاننے والا خبر رکھنے والا ہے ۱۲ منہ

۱۰۷

۲ یہ حدیث نعمان بن بشیر کی صحیحین میں مروی ہے (مشکوٰۃ ۴۲۷ منہ)

۳ صحیح بخاری میں ابن عباس رضی اللہ عنہ سے مروی ہے کہ پیغمبر صلے اللہ علیہ وآلہ وسلم نے فرمایا ہے کہ سب سے ہلکا عذاب ابوطالب کا ہوگا اور اس کے دو جوتیاں پہنی ہوئی ہیں کہ ان کی وجہ سے اس کا دماغ جوش کھاتا ہے ۱۲ منہ

اہل ایمان جو دوزخ پیسن شامت نال گناہیں
بعضیاں گرمی دانگ حماماں ستھیں زیادہ ناہیں

بعضیاں گٹیاں تائیں آتش بعضیاں زانوکراں
بعضیاں سینیاں موڈھیاں تائیں گل تائیں خبراں

وضو والے لنگ نہ سڑسن جیہڑی لوک نمازی
بھی جیہڑے شہادت کلمہ والی ایہ بھی رہسی تازی

جو دوزخ وچہ منافق کافر ہوسن ٹول شریراں
منہ کالے بدصورت ہوسن گلوچہ طوق زنجیراں

جو عاصی امت نبی محمدؐ دوزخ اندر جاسن
منہ کالے انہاں مول نہ وسن گلوچہ طوق نہ پاسن

مالک سوآل انہاں نتوں کرسی کون تسیں ہو بھائی
جو دوزخ وچہ تساڈے جیہی صورت نظر نہ آئی۔

کہسن اسیں قرآن پڑھیندے دنیا اندر آہے
نال گناہاں دوزخ پہنچے کردا رب جو چاہے

حضرت علی کہیا جو مومن شرک نہ ہرگز کردے
بہت گناہاں کرن بریایاں تو بہ یاجھوں مردے

روز قیامت دوزخ جاسن منہ نہ وسن کالے
اکھ نہ نیلی گلیں نہ طوق نہ جامے گندرف والے

نہ ہک سنگل وچہ نال شیطانان ناہ جہیم پیاون
نہ دوزخ وچہ ہمیشہ رہسن اوڑک باہر آون۔

ایہ دنیا وچہ نمازاں پڑھدی تدے عایت ہوئی
تے جیہڑے مول نہ پڑھن نمازاں انہاں حال نہ کوئی

ہر ہک گناہاں لیسن پدلہ دوزخ وچ سزائیں
کوئی ساعت کوئی چار پہر کوئی ہفتہ ماہ چھمائیں

بعضے سو سو سال رہسن وچہ بعضے سال ہزاراں
بعضے دنیا سال برابر ست ہزار شماراں۔

جس رب نبی دے حکم تمامی منے دلوں بجانوں
تے کفروں شرکوں آپ بچایا مومن کیا بہانوں

اس بھاویں لکھ گناہ بریایاں دنیا وچہ کمایاں
اوہ چھٹ عذابوں جنت جاسی اوڑک خبراں آیاں

جس رب رسول نہ سچا جاتا شرکوں باز نہ آیا
اوہ دوزخ وچہ ہمیشہ سڑسی جے لکھ عمل کمایا۔

جو بدعت شرک بریایاں کرکے فرتائب ہو مویا
سبہ گناہ اس اللہ بخشے جنت لایق ہویا

بیان کسانیکہ دیگران را کفر و شرک و بدعت و بدکاری ے آموزند

جو مندا کم سکھاوے لوکاں جادو جوا چوری
چوپٹ نرد زنا لواطت ٹھگی رشوت خوری

یا بدعت یا شرک سکھاوے بھنگ شراب افیموں
یا کائی ہو بریائی یا کجھ بد اخلاق ذمیموں

جتنے سبہ شاگرد بریایاں کرسن آخر تائیں
اوہ سب شاگرد انہاں برابر استاد سزائیں

بھی اپنے عملے بدلے سڑسی بھی شاگرداں عاماں
ایویں کم جو نیک سکھاوے لے ثواب تماماں

جو کم برے اشراف کرن سلطان امیر وزیراں
یا پیر فقیر یا سید قاضی فاش کرن تقصیراں

انہاں ویکھ غریب مرید تے جاہل کردی سبہ بریائی
جے منع کری کوئی باز نہ آون سند بزرگاں پائی

اوہ دویں فرقے دوزخ سڑسن پچھے تاسن سارے
فرمانبردار اونہاں پھٹکاراں طعنے مارنہارے

اسیں رلیں تساڈی کر کے ڈبے لوچہ سمجھ جنگیرے
جے مندا ہوندا ایہ کیوں کردی دسن لوگ بھلیرے

جے معلم ہوندا دنیا اندر تسیں بھلے خود راہوں
کیوں اسیں مگر تساڈے لگدی کرن سوال الاہوں

جو دوناکریں عذاب انہاں نوں آتش وچہ خدایا
بدعت شرک نفاق برابر سانو انہاں سکھایا

حکم ہوسی تساں ہر ہر دو نا دوکھاں کمی نکائی
کیوں تسیں مگر انہاں دے لگے میری بات بھلائی

جو عالم ہاس امیراں مسئلے ناخ شامد کردے
سند ہارا تہ دسن اونہاں طمع دلا نوچہ ہردے

کہن اوہ امیر خدایا سانوں انہاں بھلایا
اسیں مندے کم کریندے جہلوں اونہاں ناحق تبایا

اسیں بھاویں کیہا بُرا کریندے سانوں شائستہ دیندے
بھلے بریوچہ فرق نہ دسدے برا بھی نیک نبیندے

انہاں تاں خوشامد سانوں دو بیا دونہاں جلائیں
رب فرمیسی سنہاں دونہاں گھٹ نے کسے نہ مزائیں

تسیں کیوں مگر انہاں دے لگے کم نہ منے میری
جے حکم شرع دے تابع چلدے جنت کردے ڈیرے

بد صحبت دی شامت کولوں قہر الٰہی آوے
اینجے اونجے دوہیں جہانیں بد صحبت پکڑاوے

حضرت حکم زناتوں کیتا صفہ دیو بھائی
میں بہت تساتوں دوزخ اندر ڈٹھا وچہ رسوائی

تاہک عورت نے عرض کیتی کی تہامت ہئی اسانوں
حضرت آکھیا گالیاں لعنت عادت بہت تساتوں

ساری عمر جو نال تساڈے کری کوئی بھلیائی
جے ہک بات تساڈی موڑے دہو سب چنگیائی

نعمت اندر شکر نہ کردیاں صبر نہ وچہ بلائیں۔
مال ولون جے سختی پہنچے صبر نہ تساں ادائیں

شخص ہوسی ہاک دوزخیو جو روڑے باہر ڈالے
فرسی گرد جو گدھا خاسی نرے خراس دوالے

دوزخی آکھن کون ایہی ایہ سخت ذلیل نماناں
جاکر یکمین سے پچھان جو ہے شخص فلاناں

جیہڑا اساں نصیحت کردا آکھن اسنوں ساری
اسیں گناہیں دوزخ ڈگے تہ کی بنی پیاری

کہسی جو میں کیہا تساتوں آپ نہ کیتا مولے
تے جس تہیں منع تساتوں کیتا اوہ کم آپ قبولے

علموں نفع جو عمل کجھو نہیں تاں نفع نکوئی
تے جیہڑے عالم عمل نہ کرسن دوزخ لہسن ڈہوئی

دینی علم نہ پڑہی جو جاہل پڑہنے قوت آہی
یا قاری ال غرور جو پڑہسن لہسن عذاب تباہی

مرد جو سونے زیور پہنن سو ناگرم کریسن۔
کر لال آتش وچہ سو ناداغ انہاں نوں دیسن

بھانڈی چاندی سونی دیوچہ جو کوئی کھاوے پیوے
مرہوے یا عورت اس دا پٹ انگار بھریوے

جو جہوٹھا خواب ہر گز ڈٹھا لوکاں آکھ سناوے
دوزخ اندر حکم ہوسی دو جوالیں گنڈہ لگاوی

جے چھپ کر گل دشخص کریندے تیجا سند اچوری
قلعی گال لویسن اسنوں کناند یوچہ زوری

جو جانور اندی صورت مورت دنیا وچہ بناون
دوزخ وچہ تکلیف اٹھاون جو جان انہاں نوچہ پاون

جے دنیا وچہ زناوں زانی توبہ کرسن ناہیں
اُلٹے پیر متھے پر جگڑی سڑسن دوزخ بھاہیں۔

پون لہو انہاں فرجوں وگسی گند خلایق مارے
سپ اٹھوئیں زہری ڈنگن زہر جنہاں جگ سارے

جو عالم مسئلہ حق نہ دسن نافع علم چھپاون
آتشدی کڑیا دمنہ وچہ ملک او نہانتوں پاون

جو دنیا وچہ دوگلا ہووے منہ تے ہور سناوے
پچھے ہووے آتش جیباں ملسن اگ جلاوی

جو اڈیاں خشک وضو وچہ رکھن اڈیاں آتش سارے
جو کرن خلال انگشت وضو وچہ چھٹسن اوس دے ہارے

جو جان کراہن دنیا اندر اپنی جان وبجاوی
اچی جاون ڈگ مری یا کھوہ وچہ چھال لگاوے

اس اوسی طرح عذاب ہمیشہ دوزخ وچہ کریسن
وچہ ڈونگھے چھپڑ سٹسن کرہن مڑھ دکے دیسن

جے مار ہتھیار مرے کوئی آپے اوہ ہتھیار مریسن
جے کھا کر زہر مری کوئی اوسنوں زہر ہمیش پویسن

اس مردیاں جیکر دکھ مشقت دنیا ساعت پایا
فرزنت ہمیش عذاب تویں ہی دیکھے دکھ سوایا

غیبت کرے جو مومن دی اوہ گوشت گندہ کھاسی
چیز حرام جو لذت چکھی یوں اس منہ تھیں جاسی

جسہ جامہ بول آلودہ باہیوں غدر جوار کھے
اس روو سنگوں ہر لنگن بہت خواری چکھے

جو مال غریباں کھاون ظلموں اوتھے لین ستراہیں
دوزخ وچہ صندوقاں اندر کہن ظالم تائیں

جو عالم ہو کر عمل نہ کرداید اعمال کماوے
اس گندی بو اوہی ہوسی خلقت عاجز آوے

جو مردے تے کرین الاہن دوزخ صفاں کھلوسن
کیتیا نوانگ آواز ہوسی انہاں منہ کیتیا ند ہوسن

حضرت آکھیا بہ خلقت تہیں سخت عذاب انہاں تولیں
جنہاں قتل نبی توں کیتیا یا نبی قتل انہانتوں

بھی جیہڑے گالیاں مینوں دیون ہلے میرا صحاباں
یا ناحق اہل ایماناں گالیں لین سخت عذاباں

جو ظالم سخت عذاب کرن وچہ دنیا لوکاں تائیں
بھی ظالم بادشاہاں توں اوتھے ملسن سخت سزائیں

جو دنیا اندر جانور اندی صورت لوک بناون
بھی خمریانشہ جو پیندے اوہناں طین خیال پاون

لوک جو وچہ مینے وستن ادب تنہا نداآیا
طین خیال اوہ پیسی جیں نے ظلموں انہاں دکھایا

جو جھوٹھ طوفان کسے تی چوڑے اسنوں ہوسی دُکھ اتے رسوائی
خون برابر اسنوں ہوسی دُکھ اتے رسوائی

جو پانی ودھ رلا کر دیچے حکم الٰہی ہوسی
دونوں نخ وچہ ہن دودھ جدا کر عاجز ہو کر روسی۔

ہکناں حکم جنت وچہ ہوسی ونج پہنچن جد نیڑے
باغ بہار بہشتاں ویکھن پیٹن دوزخ بھیڑے

واویلا کرڈاہیں روسن ڈاڈھی ترلے لیسن
ویکھاں بہشت جلیں دوزخ عرض جناب کریسن

ایہ کچھ تانہ ہوندا جے بن ڈیھاں دوزخ ویندی
حکم ہوسی تسیں ظاہر لوکاں نیکی کم دسیندے

گھر وچہ بہت گناہ بریایاں دنیا وچہ کمایاں
لوکاں کولوں ڈرے پئے تھیں تد سزائیں پایاں

جے نیک اعمال تے ترک بریایاں کردے کارن میرے
تاج عذابوں بچکر کردے جنت اندر ڈیرے

تساں لوکاں کارن نیکی کیتی بھی چھوڑی بریائی
ہن ونج اونہاں تھیں بدلہ منگو ہیں پرواہ نکائی

جو چاوڑ نال پوشاں کاہن ہین پاس غریباں
آتش جانے گندف رالوں ملسن سخت نصیباں

اوہ چمبڑ نال ہین دے ستر سن ہرگز بجھسن ناہیں
جو دنیا ہاتاں کرسن جہیڑاں لیسن سخت سزائیں

جو ہمسایاں نخ کریندے دیون بہت ایذائیں
اونہاں دوہیں ستھ تے پیر ہوسن ستر سن دوزخ بھائیں

حضرت آکھیا تریہ شخصاں نوں رب نہ مول بلاوے
رحمت نظر نہ ویکھے ہرگز سخت عذاب چکھاوے

ہک غریب جو کری تکبر جاوڑتے وڈیائی
ہوا میر جو جھوٹھ بولے ہور بڈھا زانی بھائی

جو کوڑی قسم کری وچہ سودے خرچے ویچے کائی
یا چیز لوے کوئی کوڑ قسم کر جو اس حق نہ آئی

جو خونیاں نال سکاوت توڑی ایہ بھی بری پلیدی
جو دنیا کارن لالچ کردے بیعت پیر مریدی

یا حاجت تھیں وچہ پانی جنگل لوک مرن تڑاہی
پانی اوہ نہ دیوی ہرگز شخص کوئی مر جائے۔

یا گنہگاں بخشنگی دا وچ اوتھاں فرقیاں تائیں
رحمت نظر کرام نہ ہوسی سخت عذاب سزائیں

جد حکم اگے چلی مارن کرن عذاب غریباں
اتھاں آتش والی ملک چڑھاون اگوں کرن جیباں

جو رشوت لیکر حکم قاضی جھوٹھی نیاؤ کریندے
روز قیامت تیتاں سیخاں اوپر ملک بہیندے

اوتھے اتھاں بھاکو بچھن کیونکر نیاؤ کیتوئی
گواہاں گون عذاب خواری بدلہ رشوت ہوئی

جو ظاہر بچھوڑھ بنا کر رکھے لوک یقین لیاون
دوزخ توچہ دے اچھاں اسیاں چھیر ماتال چراون

جنی طرف چیرن اس اول کھبی نیر جہر جیندے
الیسی طرح عذاب ملائک اسنوں نت کریندے

جو چڑ بخص قرآن بھلاوے سن اتھاں مصی
اس تتھے روڈا فرشتے سر پاون دوں روسی

اس زخموں سڑ کیڑے جوڑن فرقیہ سارا
فریاد ون فریاد کنندے اینویں حال گذارا

پیٹ روڈا اتھاں گندوا نگوں سب لعینیں کھسن
شامت اعمال اپنی اپنے کرتوت ہی ڈسن

جو ظالم ظلم کرن دوجے اتھاں جگر ہو ہاں
اوتھے اوہ ظالم ہوسی مظلوم ہوسی اوتھاں

جو ظالم ظلم کرن دوجے اتھاں جگر ہو ہاں
اوتھے اوہ ظالم ہوسی مظلوم ہوسی اوتھاں

جو ظالم ظلم کرن دوجے اتھاں جگر ہو ہاں
اوتھے اوہ ظالم ہوسی مظلوم ہوسی اوتھاں

قال اللہ تعالیٰ والذین یدعون مع اللہ الٰھا اٰخر ولا یقتلون النفس التی حرم
اللہ الا بالحق ولا یزنون ومن یفعل ذلک یلق اثاما

دوزخ جو چہ مکان مقرر نبی جنہاں فرمایا ۔ ۔ ۔

دوزخ کنوں پناہ منگوئنت حکم نبی فرمایا
اللّٰھم اجرنی من النار تے چھ صحیح حدیثاں آیا

ایہہ تاری ہر فجری پچھے پڑھنا پیش کلاموں
بھی ستاری نت پیش سخی تھیں بخشش چاہیا

جے چھاں نت یا اس دنیا اندر رہنے والا مردا
اس خلاصی دوزخ کولوں اللہ صاحب کردا

کیہا جا جہنم دوزخ گھتس ہوسن بعض گناہیں
آگ دوزخ دی کرے کنارا اسیں سبھے ہی ناہیں

ملک اٹھسی دوزخ تائیں اس کیوں نہیں جلیندا
کیہی دنیا وچ ایہہ رب تھیں نت پناہ منگیندا

ساڑن اس طاقت کیتوں بیڑ وگ نہ ڈیوے
ناں خلاصی تیں دوزخ دوجوں ہر ملک لیاوے

سورۃ ملک حاکم دعاواں پڑھکر حضرت سوہے
ست جملیاں ست معافی دوزخ بند ہوندے

ہر دوا دے پر عرض کریسی ہر جا میسم خدایا
توں سنیں بخشش منیوں جیں پڑھیا تیں ایمان لیایا

بیان دخول اہل ایمان در جنان و علو شان ایشان

یا رب فضل کرم کر ساڈاں دوزخ کنوں بچائیں
دیہہ فردوس تے تب بیہہ بجھل اسنوں جائیں

کوئی عمل نال رہنت جاوے خود حضرت فرماوے
تے نکلی ہیسے نال خلاصی دوزخ کنوں پاوے

لیک اعمال تیوں افضل ہے ایماں بخش مثالے
محض فضل تیں جنوں چاہ جنت دے بلجاوے

ہر جہات جو اہل جنت ہوسن بدن سیاہی
دوزخ تہیں لنگھ ہوسن کرسن سجدہ شکر الٰہی

سبھ نقصان ہن اٹھ جاسی نور اندا کمال
ننگا منڈا کوئی نہ ہوسی سن ہوسی من بھاں

حور ملے غلمان لبھاون گھنے خوب پوشاکاں
پکڑ براق بہشتی باغاں بیاون تیز چالاکاں

کر کے غسل ہتوں جد فارغ لیسن پوشاک دوالے
تیوں گھنے ہیسن بہشتی علی قیمت والے

بھر بھر جھولی گھنے زیور موتی لعل جواہر
تے پڑھ پڑھ مینہ وسے گی عقل فکر تھیں باہر

صفوت حسن و درک کوئی جنتے نور تو رانی
ستر تھان پوشاکاں وچوں چمکے نور ابدانی

چڑھ حسن مزہر قاں اتے تیری صدقے جانی
تے مومن نال سواری کرسن وچ دیاں اندر بھانی

زین بہار بساط نرانی بدن پوشاکاں نوری
رنگ برنگی حلے نوری نیکاں دی مزدوری

جدھر نگاہ کرین پوشاکاں زیور ہوا سوا رکھلوسن
ختم نبیاں چڑھ طرف تے پیش دا نہ ہوسن

سب تے پیر گرد بیری ہوسن صفوں آطراں
گرد انہاں تے مومن جلسن ہوسن قرباں ہزاراں

پیش نقیب نورانی چلسن بولی ہیبت ہماری
سر پر ڈار ہزار جناور بولی خوب اوڈاری

قال اللہ تعالیٰ وسیق الذین اتقوا ربھم الی الجنۃ زمرا حتی اذا جاءوھا وفتحت
ابوابھا وقال لھم خزنتھا سلام علیکم طبتم فادخلوھا خالدین ۝ وقالوا الحمد
للہ الذی صدقنا وعدہ واورثنا الارض نتبوأ من الجنۃ حیث نشاء
فنعم اجر العاملین ۝ وترى الملئکۃ حافین من حول العرش یسبحون بحمد ربھم
وقضی بینھم بالحق وقیل الحمد للہ رب العلمین ۝ سورہ زمر س ۲۴ پ ۲

کرسی عرش فرشتے سارے کرن تسبیح ثنا اون
خوشیوں جھڑ پرہن تسبیحاں شکر الٰہی گاون

ہوسی قوم انبوہی ہوسی ہوسن ہم کہاسی
خوشیاں نال ہزاراں پہنچن درجنت دے ناسی

کرا بسم اللہ درجنت وکھوے ختم نبیاں
پہنچیاں خاص ملاقی گاہوں ڈوڑ اری یہاں

سن مضمون اذا زلزل پڑھ بسم اللہ ساری
ہتھ پا یخط خدا دے نظر اوسے حکمت بھاری

جو شخص نماز پڑھ نبی دے داخل جنت ہووے
نعمت نار نشان لیوے خوب اندراں دہووے

جاں داخل ہوان بہشتی جنت کہن سلام فرشتے
خوشی تسانوں ہووے ہمیشہ نعمت نار بہشتی

ہر یک کہن سلام علیکم اجر صبر تساں پایا	چنگی جا تسا ڈی ایہ گھر ہر دم کرم سوایا
کہن بہشتی شکر الٰہی للہ لکھ خمد ثنا ئیں	وعدے سچ تمام کیتے جس جنت وٹیاں جائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ ھَدٰنَا لِھٰذَا وَمَا کُنَّا لِنَھْتَدِیَ لَوْلَآ اَنْ ھَدٰنَا اللّٰہُ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۔ سورۂ اعراف رس ۸ پ ۸

فر کہن حمد خداوند نوں جس جنت ڈہ دکھایا	دنیا تے جس بھیج پیغمبر سب نے راہ چلایا
آپے راہ دکھا کر سانوں ایہ دکھیاں ہیں	باہجہ ہدایت اسدے مشکل پہنچن انہیں جائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ اَذْھَبَ عَنَّا الْحَزَنَ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَکُوْرٌ الَّذِیْٓ اَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَۃِ مِنْ فَضْلِہٖ لَا یَمَسُّنَا فِیْھَا نَصَبٌ وَّلَا یَمَسُّنَا فِیْھَا لُغُوْبٌ ۔ سورۂ فاطر رس ۴ پ ۲۲

نیک اعمالاں توں دتی فضلوں آپ قبولے	رب غفور شکور اساڈا چھوڑیں غم نہ ہووے
جائی مینہیں داخل کیتیں فضلوں کرکے یاری	جس پہنچی رنج نہ کوئی کچھ نصف ہماری
پہلا طعام بہشتی کھاسن مجھی جگر کبابوں	زمین اہی پچھ جبدی آپ اوندے وہ حسابوں
دعا کیتی وچہ دنیا مجھی یا رب سچے سائیں	توں متحمل رزق کھوائیں ہر ویلے نیاں نیائیں
ہک ٹکڑا گوشت نال جگر تیں بھن کباب نیلسن	دو دست بدی جنت اندر اول اوندوں کھاسن
دوست ہیسن اوہ جو نفروں شرون تائب ہووے	بھی حج زکوٰۃ نماز اں روزے سبھ ادا کروے
رب کہ قسم بنی فرمایا لوگ ہستی سارے	آپو اپنی گھراں پہنچن جیون نیا گھر ملے
وچہ جنت غم اندوہ نہ کوئی ہر دم خوشی سوائی	ناکدی موت پیری ہرگز دکھ بیماری کائی

صفت بنا رجنت و باغہا و اشجار و گلزار ہائے بہشت

بک اٹ سے ہک پیدی جنت سب بنائی
گارا خالص کستوری تھیں کیسر خاک دچھائی

کینکر یاندی جا ہگ موتی لعل جواہر ہیرے
فرش زمرد صفا بلوریں سُرخ یاقوتوں بیڑے

رنگ محل عجائب ہیسن نہراں باغ بہاراں
حوراں تے غلمان ہزاراں نت نہ خدمتگاراں

حور قصور درختاں وچوں خالی جائے نہ کائی
سُونڈے مُڈھ روپہرے شاخاں گ چوین دیائی

کنڈا ہک نہ ہوسی ہرگز پتر زرد نہ کوئی
میوے شہد شکر نہیں مٹھے نرمی مکھن ہوئی

شاخاں سبز نرم پر برگوں میوے بھار جھکایاں
دوہیں کنارین باغ بہاراں نہراں وچ گایاں

باغانوچہ چنبیلی چنبہ پھل گلاب ہزاراں
گل سوسن گل نرگس مروہ کھڑ ریہاں گلزاراں

گل نسرین ریحان داؤدی موتیہ بھی ریحانا
بھی سدا گلاب تے ہور ہزاراں ناکسے شان گمانا

گل لالہ گل خطمی خیری تلسی گل عباسی
سنبل طیب بنفشہ کیسر لوٹیاں انت نہ آسی

بھی انب انار تے کہتے مٹھے میہاں سیب انگوراں
گری دام تے کشمش پستہ آڑو جوز کھجوراں

صندل صبھل چناراں شیشم زیتوں جھڑ مالی ماں
گوہڑیاں چھانواں عجب بہاراں شاخاں زمین جھکایاں

رنگا رنگ جناور سوہنے باغاں وچ ہزاراں
کوئل ہور بنیہے بلبل سرخ چوہنیاں ڈاراں

طوطے سبز کبوتر خمے چڑیاں جھرمٹ پایا
دن پونیاں لیاں لوں سنیہاں شوق وڈایا

بیان نہر بہشت و چشمہ ہائے او بہشت آن

نہراں بہت چلن وچ باغاں صفت نہ کیتی جاوے
اُبھر زمین برابر چاسن پانی جھیر نہ پاوے

کنڈے ہیرے لعل یاقوتوں منیاں کاجو ہر جڑیاں
نہراں بیچ عجائب اوپر باغاں لایاں جھڑیاں

باغانوچہ ترنجن حوراں ہیسن جا بجائیں
ہیسن کھیڈن ساز وجاون گاون خوب ادائیں

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی مَثَلُ الْجَنَّۃِ الَّتِیْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ فِیْھَا اَنْھٰرٌ مِّنْ مَّآءٍ غَیْرِ اٰسِنٍ وَّاَنْھٰرٌ
مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ یَتَغَیَّرْ طَعْمُہٗ وَاَنْھٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّۃٍ لِّلشّٰرِبِیْنَ وَاَنْھٰرٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّی

ہر جا چار قسم یاں نہراں بانفاذ پوچہ جاری
ہک پانی خالص تا متغیر شیر میں سرد بہاری

دودھ سے جس کا مزہ نہیں بگڑتا اور نہ بدلتا ہے

دوجی شیر مصفا شیریں مزہ نہ پھرے کدائیں
تیجی خمر جو خوشی دہ شے لذت اور ناہیں

اور نہیں ہیں خراب جو لذت دینے والا ہے پینے والوں کے لئے اور نہیں ہیں نشہ سے جو صاف کیا ہوا ہے

چوتھی شہد مصفا اعلیٰ شیر میں حد نہ کائی
یہ نہراں چار چلن پوچہ جنت خیر قرآں آئی

بھی چشمے بہت بہشتاں اندر ہک کا ذکر سدیوی
اس خاصیت سر ہمیشہ نہری چشمیں پیوے

اس رنگ سفید لذیذ لے اور رنگ پین مومن سارے
پر اچھے ملائت خالص پین بدے خاص پیارے

جتول چاہن ٹولیجاون اس چشمیہ پانی
تتے من عام مدام کرپین شربت نال بچھانی

جو کر عرق گلاب کیوڑا دنیا وچہ لیندے
اوتھے شربت ہو شراباں وچہ کافور ملیندے

اِنَّ الْاَبْرَارَ یَشْرَبُوْنَ مِنْ کَاْسٍ کَانَ مِزَاجُھَا کَافُوْرًا عَیْنًا یَّشْرَبُ بِھَا عِبَادُ اللّٰہِ یُفَجِّرُوْنَھَا تَفْجِیْرًا
یُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَیَخَافُوْنَ یَوْمًا کَانَ شَرُّہٗ مُسْتَطِیْرًا وَیُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰی حُبِّہٖ مِسْکِیْنًا
وَّیَتِیْمًا وَّاَسِیْرًا اِنَّمَا نُطْعِمُکُمْ لِوَجْہِ اللّٰہِ لَا نُرِیْدُ مِنْکُمْ جَزَآءً وَّلَا شُکُوْرًا سورہ دہر ۲۹ ۷۶

اوہ بہشتی خاص ماپین جن ہتھ آون
جنے من نذر تمہاری پورے سچے صدق ایماناں

اوتے روز قیامت تہیں جس سختی بہت پیارا
اوہناں عاصیاں تہیں ہتھ جداں پیارا

دیون خاص اللہ کاران نیت ہور نہ کائی
بدلہ شکر تجاہن ہرگز شائبہ ریا وفیائی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَیُسْقَوْنَ فِیْھَا کَاْسًا کَانَ مِزَاجُھَا زَنْجَبِیْلًا عَیْنًا فِیْھَا تُسَمّٰی سَلْسَبِیْلًا

ہک تجلیل سدا دے چشمہ گرم خاصیت ایہی
بھی سلسبیل دیندوں اکھ صفت کیتے کہی

۱۲۰

قولہ تعالےٰ یُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِیْقٍ مَّخْتُوْمٍ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ وَفِیْ ذٰلِكَ فَلْیَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ۝ وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِیْمٍ عَیْنًا یَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ط

ہی اک تسنیم لطیف نہایت وچہ ہوائے جاری	انہاں چشمیاں تھیں خاص اندے گھر ہوسن جو ضد ہماری
تے نکھر صحاب میل انہاں تھیں پانی مشکان جاسن	ہو شراباں چیز اندیوچہ اندک اوہ ملاسن

وَسَقٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُوْرًا ط

ہو شراب طہور پیدیو سب تھیں افضل اعلیٰ	اوہ وقت دیدار الٰہی ملسی بھیجے رب تعالےٰ
لات خوشی جو اتھیں حاصل دنیا وچہ نجا پے	سیماں قلم نہ آوے چکھیاں معلم ہوسی آپے۔
کھا ہو شراب انہی وچہ جنت ناصح ناطق سدائے	اک گھٹ پیتیاں کھادا پیتا ترت ہضم ہو جاوے
ہو خوشبو ناک دا کار لیاوے جیونکر ہو کستوری	پیتیاں فیر کھانیدی خواہش ہووے ترت ضروری

صفت فرش فروش ولباس زیبور اہل جنت وصفت اہل جنت۔

اں فروش پوشاکوں جنت ریشم رنگ برنگے	اوہ قدرت نال اوہناں خالق اعلیٰ عمدہ چنگے
نکے تنے نہ ہرگز ٹکے کسے نہ انے نہ سینے	اوہ پھلاں تھیں نکھر باہر اوں قدرت تھیں سیتے
اوہ قدرتی فرق ہر اک رنگ عجیب رنگیلے	جی خاطر خواہ منقش نقشوں قدرت رب جلیلے
لے بہت باریک نہایت سندس نام قرآنوں	تے بعضے موٹے گاڑھی ہوسن استبرق رحمانوں
اوہ نازک بہت لطیف نہایت صفت کیتی جاوے	ہر تھان پوشاکاں وچوں جنہ تطری آوے
نہ میلے ہون نہ بھگے ہرگز ناکدی ہون پرانے	اوہ پھل گلابی وانگوں اہر تازے نہ کرمانے
نجے وقت نمایاں اوں تازہ ہور پوشاکاں	ملک سلام الٰہی لیاون تحفے بھی ہور پاکاں

پھلن مومن خوشیوں دونے پاٹ پوشاکاں ہون — تازیاں پوشاکاں مومن خوشی زیادہ پاون
بھی زیور سونے چاندیوں مومن مرداں ہور زناناں نوں — بھی موتی لعل جواہر ہیرے اندر مرد زناں نوں
زن مرداں نہہ کنگن کڑیاں بکسوئے بک چاندی — ہنوز یوم النوبۃ کولوں ہین خبر فرانوں آندی
قد بہشتیاں آدم جیڈے ستھ گز لمبے سارے — موٹے قد مرداں ہوسن دانگو سرو بہاری
صوت حسن شمائل یوسف خوبی انت نہ کوئی — خوش الحان آواز داؤدی ہر کہ بخش ہوئی
تیتر پر برساں عمر جوانی حضرت عیسیٰ والی — زن مرداں ایہ عمر ہمیشہ قوت عقل کمالی
ختم نبیاں والی بولی عربی بہت سوہاری — ذکر الٰہی دلوں زبانوں باجھ تکلف جاری
جیونکر ساہ تکلف باجھوں دنیا اندر آوے — ایتویں ذکر الٰہی انہاں دلوں زبانوں بھاوے
جنت پر نہ گرمی سردی نا اوتھے دھپ اندھیرا — دانگ صبح روشن پرکھی دیہے نور دوہیرا
اوہ نور منور عرشوں موسی چن سورج تھیں ناہیں — نہ نیہ تے رات بھی ہوسی اپر نا تاریک کدائیں
ہکدینہ رات ہزار ورہیدا جنت اندر ہوسی — نال علامت رات سنجھاپے دینہ بھی معلم ہوسی
اہل جنت ناں بول نہ غائط سینڈ کھنگار نہ کوئی — نہ جیئے نہ مانہ کچھ غلاظت باہری مچھ نہ ہوئی
نہ بلغمیں دا نہ پاکی دا ہے سارے بدن صفائی — انہاں سر دے وال عجائب ریہ وہ پلکان ہوسن بھائی
دکھ بیماری خواب نہ ہوسی عیب قصور نہ کوئی — بھی لطف عیب کیہ نہ کینہ بد خواہی بد خوئی
اوہ جتنی نعمت کھان پیون ہوسی ہضم ڈکاروں — اوہ خوشبو دار ڈکار بھی مڑھکا خوشبو ناک نہ کارں
جو دل چاہے کھان پیون سہ نعمت ارزانی — بھی تخت رواں جس طرف اکھیں وچہ ہوائے جاری

ہیں

بھی اٹھاں آ کرن سواری تیزی حد نکائی
جتھ نظر پوی نتھ قدم لکاون تیز ہواوں بھائی

اوہ ہک گھڑیا وچہ راہ مہینے چلسن نال چالاکی
خوش موزون برابر چلسن نہ کجہ دھڑک ہلاکی

ہر گھر جنت دھرتی مینوں ہر جا باغ بہاراں
رنگ محل تے نہراں چشمے خادم ہور ہزاراں

جد اوہ سیر ارادہ کرسن چلسی تیز سواری
پلو چہ سیر کریسن جیونکر دنیا وچہ گھر باری

سبھ آبادی پر پر نعمت بنج اجاڑ نہ کائی
ہر جا باغ ہزاراں خادم راحت خوشی سوائی

آنی مومن وچہ بہشتاں دیسی جاگ موہلے
وہ حصے بہ نیا کولوں نعمت افضل اولی

جیڈی دنیا پیدا ہوئی روز قیامت تائیں
ہر نعمت جو اس وچہ آئی حصہ ہک سنائیں

ہور تحفے بہت عجائب ملسن ہر سچ اگر ہلے
ہک ڈاہیوہ چیرن ستھیں عورت باہر آوے

حسن شمار نہ کوئی زیور قیمت والے
خوشبودار پوشاک عجائب بہبی خاوند نالے

جنت جیونکر بخشی لذت وچہ ایداں
اینویں لذت باطن بخشی نور تجلے جاناں

جس دولت ہوسی تیسیوں نہ لذت پاوے
بھی نور تجلی اس تنزیہوں جاناں حاصل آوی

دہ مشکوہ نبی فرمایا مرد بہشتی کوئی
رخصت چاہے کھیتی کارن جنت اندر ہوئی

سبب کسی نہ نعمت وافر ہی حاجت ہن کوئی
اوہ کہی بہ وافر ہے پر ہیں دل خواہش ہوئی

حکم کسے بہ کھیتی جیسے پل دا وچہ اگ آوے
پلو چہ وڈی ہووے پکے وڈے ڈیہر لگاوے

دنگے ہزار وقت کھلواڑ ہوسی کرب وکھاوے
آکے اوی فرزند آدم دی تینوں کون رجاوے

ہک اعرابی پاس نبی دے سن کرا وہ الایا
شاید اوہ انصاری راہک حضرت پاس آیا

ہک نبی نوں پچھیا جو وچہ جنت ہوسن گھوڑے
نبی آکھیا رب جنت اندر جلت کجھ نہ چھوڑے

جے چاہیں سُرخ یاقوتوں گھوڑا اسپر کریں ساری
جنوں جا ہیں اتوں اوسی تیز ہواوں جاری

ہک حور سن بچھیا جنت اندر ڈھبی ہوسی کوئی
حضرت آکھیا جو دل چاہے اوتھے حاصل ہوئی

جے خورت مومن بیٹھا چاہے جنت اندر کائی
ہک ساعت وچ حمل رہے فر اوسے ساعت ویائی

وچہ اوسے ساعت وڈا ہووے عمر کمال جوانی
جیونکر چاہے باچھ مشتت کرسی اب ارزانی

عَنْ اَبِیْ هُرَیْرَةَ رضہ قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ یَقُوْلُ اللّٰهُ تَعَالٰی اَعْدَدْتُ لِعِبَادِیَ الصّٰلِحِیْنَ مَا لَا عَیْنٌ رَاَتْ وَلَا اُذُنٌ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلٰی قَلْبِ بَشَرٍ ط

وچہ مشکوٰۃ نبی فرمایا آکھیا اللہ سائیں۔
تیار کیتا میں فضلوں نیاں نیکاں آپنیاں تائیں

جو اکھیں کسے نہ ڈٹھا ہرگز کنیں سنیا ناہیں
نہ آوے یاندے وچہ ہرگز آیا خیال کدائیں

جے چاہو پڑھ دیکھو آیت سورہ سجدہ والی
فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا اُخْفِیَ لَهُمْ مِّنْ قُرَّةِ اَعْیُنٍ جزا بِمَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ

یعنی کوئی نفس نہ جانے جو شے اساں چھپائی
ٹھنڈ اکھیں دی اونہاں کارن بدلہ نیک کمائی

بیان صفت حوراں و غلماں و ولدان خادمان اہل جنت و صفت سرور جنت

حوراں دے اپایاں نوراں وں صورت خدا بنائی
خیرات حسان جنہاندی صفت اللہ فرمائی

جنے خوشخو اخوشتراں بنی آدم فرمائے
صفت جنہاندی اللہ کیتی بندہ کون سنائے

سرخی لباں شنگرفوں اعلیٰ موتی دند جو تلے
جیسا جیں شفق وچہ تارے بجلی چمکائے

اکھ فراخ جو مژگان آنے کجلا دیوچہ دھاری
بہت سیاہی بہت سفیدی اکی آن پیاری

زلفاں کنڈل دار معطر کالے ناگ ڈرائے
خیلے جیوں پھل گلابی تانے لہ کر مانے

ابرو کمانے نازک ملیں جیویں کمان قصوری
بہت باریک عجائب سوہنے پلکاں تیر ضروری

گردن ملیں نازک پتلی جیو نگر گردن موراں
مست آواز لطیف جو کوئل ساون وچہ گھنگوراں

اجانک عجائب پتلا وچہ بولاق سہاوے
سونا لعل جواہر موتی زیور کن لوکاوے

متھا چن بدر جیوں روشن زلفاں رات سیاہی
زیور کن بولاق جو تارے جھلکن جھپر لائی

کھاڈی سادہ سینہ جو تازہ عجب عجیب سہاوی
سینہ لطیف برابر ناف عجب دل لاوے

کلوچہ ہس جمیلاں تختی گہنے رنگ برنگی
لعل جواہر سوا جاندی ہکدوجے توں چنگی

سینہ صاف بلور بے کینہ نیک بلند کشادہ
اپر نقش جو سانوں پیہ طاعت کری زیادہ

زرد گول دراز لطائف چاندی وانگ صفائی
کنگن کڑیاں موتی لڑیاں زیور ہانھ لوکائی

انگلیاں سینہ بھرپور نانگ روا ہاتھ ملیاں
بہت باریک دراز لطافت جیونکر چنبے کلیاں

ہتھیں سنہ عجائب مہندی اعلیٰ رنگ رنگیلی
انگلیاں سر سرخ عنابوں کنکر دار ہتھیلی

نازک نک لطیف نہایت سوہنا آتش عاشق وانگ پتنگاں
رنگ عجیب جو سوہنا آتش عاشق وانگ پتنگاں

ران سرین نہایت نازک ریشموں دھو ملائیم
سیمیں ساق لطیف منور زیور تھیں پر دایم

ویڑیں چھاجر چھنچھن کیکاں جال سہاوے
جتیاں لعل جواہر گتیاں وچھیاں ہوش لیجاوی

جیکر بک حوراندی لونڈی ونجاوے وچہ آوے
اوکے مری تمام لوکائی خود حضرت فرماوے

اوتھ تدائیں اندر طاعت ذکر الٰہی
کفر شرک ہمو بدعت چھڈن کل حرام مناہی

جنت اندر عورت باجھوں مرد نہ کوئی خالی
نیک زنان دہر مومن نوں حیون آدم والی

حسن انہاں دا حوراں کولوں دوہ ہوسن ستراں
تے حوراں بھی ہر مومن دا فرخدمتگار ہزاراں

نال زناں ہور حوراں ہوسن صحبت جو دل بھاوے
لذت خوشی نہ حد نہائت منی نہ باہر آوے

جدلگ چاہسن صحبت کرسن قوت حد زیادہ
اوڑک داؤ معطر ظاہر کرن جاں لیس ارادہ

اوہ حوراں زناں ہمیشہ بکراں یعنی نت کواری
ایہہ پر دایذاؤں خالی ناکبھے خون خواری

قامت قدر برابر خصماں عمر برابر ہانی
پستاں و لنگ اناراں ہردم ہر خوبی من بھاتی

اوہ خصماں تاں پیار محبت رکھن دلوں بجانوں
بکدوجے دنیاں نہ کینہ حسد عداوت شانوں

پردہ دور کرے ب دیکھن دنیا اندر پھیرے
آکھن یار ب میل شتابی وکھن داغ ہجرے

اوہ ہن بھی خصماں تاں محبت رکھن دلوں بجانوں
دنیا نوچہ وکھال اساں سوا کھن جانوں

جے دنیا اندر عورت کائی اپنا خصم وکھاوے
حوراں کرن ملامت اسنوں خبر نہی مرجاوے

جو پاس بیٹھے مہمان کئی دن کیوں تو اس بجائے
حیدا یہ پاس اساڈے آیا نازکری من بھائے

جنہاں خصم اہی وچ دنیا خود خصماں ہتھ آون
تے جنہاں خصم نہ کیتے دنیا دے خصم کراون

جنہاں ہنجے خصم نہ ڈٹھے ہوسن اوہ مخماری
جس نال محبت الفت بہتی دنیا وچ گذاری

یا جید امنصب شان نہ یا وہ ہوسی درجہ عالی
اوسنوں کرسی قبول اوہ عورت ہوسی اسرا والی

خدمتگار ہنتاں اندر بھی ترسی قسمان آوے
پہلا قسم ملائک ہوسن خاص وکیل بناوے

جو عرض انہاں دی وسچ پہنچاون وچہ گاہ یا نی
بھی انہاں آن سناون جو کچھ حکم ہووے ربانی

بھی وچہ حضور مقرب نیاں انہاں پیغام لیجاون
بھی اعلیٰ درجے والیاں انہاں عرض پیغام پہنچاون

تنہم وجا غلماں بہشتی دانگوں حور سرشتے
وہ ہکی عمر ہمیشہ رہندے نا ہیں اوہ فرشتے

زینت زیب لوشاکاں نور جیوں کر موتی دانے
اوہ خدمت وچہ دوالے پھرسن ہردم ہال اٹھانے

تریجا قسم اوہ دکفاراں چھوٹے لدسدہائے
اوہ حضرت امت کارن خادم رب نہیں منگ بنائے

جو یارب انہاں غریباں لڑکیاں دی میشا قیوالی
وحدانیت تیری منی پئے نہ کفر وہالے

عقل بلوغوں موگیری نہ انہاں کفر کمایا
امت میری کارن خادم کرتوں انہاں خدایا

بھی گ نمرد لطیف عجائب جنت اندر آئے
ترے قسماں اوہ راگ الہامی وچہ کتاباں پائے

پہلا قسم درخت جو طوبیٰ ہر گھر اوس پسارا
تس تیں شاخوں نال ہوا دے راگ ہوسی آشکارا

خوش الحان ہر فرد عجائب ہر ہر چا سنا دے
لذت خوشی زیادہ ضل سندیاں ہوش لیجا دے

بھی ہیسو گوناگون باجاں گاون ہوائیں
بجن بہت عجائب سکھے طوبیوں پہنچن ہریاں تائیں

دوجا قسم ہو حوریہ بہشتی بعضیاں وچہ مکاناں
جمع ہوون خوش گیتاں گاون اندر جس بیاباں

بھی ہاں حسن بیان شمائل خصماں اپنیاں گاون
بھی حسن شمائل خصماں اپنیاں گاون صفت سنائیں

جیہ کر دنیا وچہ عورتاں گاون وچہ ویواہاں
ایویں وچہ بہشتیاں گاون حوراں حراں واہاں

تریجا قسم جو ہون کٹھے وقت دیدار الٰہی
حکم کری رب خوش الحانی جمع خاص بندے درگاہی

جیہ کر اسرافیل فرشتہ مشہر خوش الحانی
بھی حضرت داؤد پیغمبر کہن راگ حقانی

اوہ جہڑا تسبیح الٰہی صفت بیان کریسن
حالت جو عجیب سنیندیاں فوقاں شوقاں ہوسن

بیان کوٹھیاں و محلہا و مجلسہا و مکانہائے جنت و ذکر اعمال موجبہ آنہا

رنگاں رنگ محل عجائب گنبد سج سرائیں
بعضے ہیرے موتی تہیں پیدا کیتے وچہ ہوائیں

بعضے سبز زمرد کولوں بعضے یاقوت بنائے
بعضے صاف بلور کیتوں رب قدرت نال اوپائے

ہر ہر رنگ جواہر گوں نادر لطف صفائی
باہر کھلیاں اندر دسے وچوں باہر آئی

بعضے ہکی گوہر کولوں کو ماں ستھ درازی
ستھ کوہ چوڑا ستھ کوہ اُچا اُتل عجائب تازی

بعضے ٹکے زمین دے اتے بعضے وچ ہوائیں
جیونکر تارے وچ اسمان دسن لوکاں تائیں

یاراں سال نبی نوں کیتا کس ملن اوہ تھانواں
بنیاں ہو شہیداں ملسن یا خاصاں اولیاواں

نبی کیہا جو کفر دی شرکوں تائب ہو کر مرے
مٹے سچ پیغمبر ربے تابع انہاں ہوئے

بھکیاں دین طعام غریباں مسکیناں محتاجاں
مٹھا سخن ملایم بولن خوشخو نیک مزاجاں

جاں خلق سویں اٹھ پڑھن تہجد پڑھ ہدے شکر الٰہی
وچہ سختی درد آزار مصیبت نال صبر ہمراہی

کہن سلام علیکم ہر نوں جو آشنا بیگانے
بُریاں نال علوت رکھن نیکاں حب لگانے

خرچن مال للہ دیکھارن رب جنہے فرمایا
ایہ ننگ محل انہانوں ملسن بد افضل سوایا

ہک ہور محل نبی فرمایا موتیوں رب اوہ پایا
اس وچہ ڈوی جو ہی ستر سرخ یاقوت لگایا

اس وچہ سبز زمرد کولوں ستر ہور مکاناں
تے ہر ہک وچہ مکان دہ ہا ستر تخت شاہاناں

تے ہر ہر تخت اوپر سن بھانی ستر فرش وچھائے
ہر فرش اُپر فر ستر جانے اتے مست ہائے

بھی ہر ہک اوپر حور الہی ہک صورت صد نہ کائی
تے ہر ہک وچہ مکان نے ستر لونڈی آئی

بھی ہر ہر وچہ مکان نے ستر رکھے خوان طعاماں
کھانے ہر ہر خوان اندر بھی ہیں ستر اقساماں

تے سونے چاندی بھانڈے ہون شیشے وانگ صفائی
بھی خوش ذوق پیالے ہون قدر موافق جائی

پاسن بہشتی ادنیٰ ہوسن خادم بہت ہزاراں
داڑھی مچھ نہ ہوسی انہاں خوش صورت ہون شراباں

مٹھی بولی خوشبو ہوسن خادم اوہ تمامی
جھوٹ بیہودہ سخن نہ بولن نابد خوبد نامی

تا اوہ محل کنہانوں ملسن عرض کیتا اصحاباں
نبی کیہا جو میری سنت پکڑن راہ صواباں

جو دنیا وچ اُسارے مسجد یا ہک اِٹ لگاوے
جوسنت عصر رکعتاں چار پڑے محل اوہ پاوے

جو مغرب پچھے نفل پڑھے دس نقل ضحیٰ گذارے
بھی جیکو پڑھے چہار رم کلمہ جا کر وچ بازارے

یا پڑھے تم دخان جمعہ یا رات جمعہ دی کوئی
یا دیر جمعہ دن روزے رکھے در وچ پاک ہوئی

جو سواری اخلاص پڑھے وچ جنت ہک گھر پاوے
وڈیہ واری نہیں دو گھر ملسن ترے جو تریہ پچاوے

عرض کیتا فرعمر بنی نوں اوہ گھر بہت سوکھالے
اتنا پڑھیاں جیکر ملدا اے اوہ گھر جنت والے

نبی کیہا ہے ذکر خدا تھیں جنت وچ اساری
جد لگ مومن ذکر کرے انتہ رہے عمارت جاری

جے ذکروں بند ہووے تھی مومن او تھے بند اساری
پچھن لوگ جو تساں عمارت کیوں ہن بند کھلہاری

کہن جواب جو خرچ ہویا بند پچھوں خرچ دا آوے
یاد کر وچ غفلت چھوڑ وعمر نہ اوگت جاوے

جو انا للہ پڑھدا مومن جد اس بیٹا مردا
بیت الحمد ملے وچ جنت نام الٰہی اس گھر دا

جو صفاں نماز انوچ کھلووے یا صف جنگ گفاراں
یا کھٹے قبر جو بندہ مومن جنت ملسن داراں

جو جھگڑا چھوڑ کھلووے مومن اللہ کولوں ڈردا
جنت وچ گھر ملسی اوسنوں بدلہ اس صبر دا

جو سچا آہا ملس حویلی جنت دے وچکارے
جے جھوٹا آہا تاں گھر ملسی جنت وچ کنارے

جے خوشخوئی دی عادت رکھے دنیا اندر کوئی
اچا گھر وچ جنت لیسی اسدی ریس نہ ہوئی

جو وچ رمضان نمازاں پڑھدے مومن نال نیازاں
ہزار نیکی ہر سجدے بدلے ملسی اوتھاں نمازاں

گھر جنت وچ سرخ یاقوتوں ملسی اونہاں تائیں
ایہ عمل حدیثاں اندر آئے کردے لین جزائیں

خلوت راحت وچ مکاناں جو گھر چھپا ڈاوے
تے پہلی یار ملاقی ہوسن وچ میدان سکھاوے

در بیان طبقات ثمانیہ جنت و درجات آنہا و بیان

اعمال موجبہ بلندی درجات درجنات

طبقے اٹھ بہشت پچھانوں وچہ بہشتاں آئے
جنت مادی دارمقام بھی دارالسلام سداوے

جنت خلد جنات نعیموں جنت بھی فردوسی
بھی جنت عدن انہانو چہ جنت اہل ایماناں موسی

اٹھواں خاص دیدار الٰہی کارن جنت آیا۔
گویا اوہ دیدار الٰہی سب تہیں اعلیٰ پایا

اس وچہ نت تجلی راتیں پاک اللہ فرماوے
نعمت گوناں گون ذخیرہ اس وچہ جمع کراوے

علیین اس نام ایہائی ابن عباسؓ بتائے
بعضے نام کثیب کہن جو ٹبے مشکوں آئے

یعنے جیونکر ریتوں بنے اسوچ مشک تمامی
وقت دیدار انہاں پرہین مومن لوک جو عامی

بعضے مقعد صدق کہن اسوچہ قرآن جو آیا
شاہ رفیع الدین محدث ایہ مختار بتایا

بہ ربجہاں تہیں اعلیٰ مطلق نام وسیلہ الٰہی
اوہ خاص حبیب الٰہی کارن صفت کچھوی کیہی

وانگ وزیر ہوسی اوتھے حضرت حاکم اہل جناناں
نعمت بہ طفیل انہاندے بہتیں اہل ایماناں

سب طبقیاں تھیں اوتی طبقہ جنت مادی آیا
اعلیٰ تر فردوس ایہائی بعض عدن فرمایا

تے بعض روایت اندر پہلا دارالخلد ایہائی
چاندی خالص تہیں ایہ بنیاں عام کارن بھائی

دوجا سونے خالص تہیں اوہ دارمقام سداوے
دولت مند جو شاکر مومن اس وچہ جا بگ پاوے

تیرجا سرخ یاقوتوں بنیاں دارالسلام پچھانوں
اس وچہ رہن فقیر جو صابر تنگ رہے گذرانوں

چوتھا عدن زمرد سبزوں اسوچہ رہن غازی
بھی لذت دنیا چھوڑی جنہاں زاہد نیک نمازی

پنجواں نام مقام جو نبیاں موتی کنوں بھائی
اسوچہ رہن عالم حافظ کرکے نیک کمائی

جنت چھیواں نعیم جو الٰہی لعلوں سبز اوپایا
جو رہن اذان نمازاں کارن ہو شہید جو آیا

۱۳۰

۱؎ یہ بیان مولینا شاہ رفیع الدین صاحب رحمہ کے رسالہ میں لکھا ہے۔ ۱۲ منہ

۲؎ اس سے معلوم ہوا کہ جنت میں بھی ترقی درجات ہوگی۔ ۱۲ منہ

۳؎ یعنی بیشک پرہیزگار لوگ باغوں اور نہروں میں ہوں گے۔ بادشاہ کے پاس۔ تفسیر معالم میں ہے کہ مقعد صدق کی تفسیر کی ہے۔ جعفر صادق رضی اللہ عنہ

ستواں جنت ماوی ایہی جس پیدائش فوری
ولی اللہ دا اوچ رہن ریدے خاص حضوری

اٹھواں ہے فردوس معلی اسے تھیں افضل جائیں
اوہ ختم نبیاں سن اصحاباں ہر پیغمبر تائیں

امت نوں فرمایا حضرت رب تھیں کر دعائیں
جو فضل کرم تھیں رب سانوں وچہ فردوس لے جائیں

ہک درجہ تھیں چڑھ ہور ہیندے تلے اوپر تے تیسوں
تلے کولوں ہر اتلا افضل نعمت حسن عجیبوں

ہر جنت وچہ سو سو منزل درجہ چینوں کہندے
جیونکر وچہ گھراں کہن کنجھتے ہر وچہ بندے رہندے

پر اتلا طبقہ ہیٹھ والے نوں وانگوں چھت ہویا
ہر طبقے تے عرش رباناں وانگوں چھت کھلویا

جیونکر باغاں دیوچہ طبقے ہک نیچے ہک بالا
ایویں طبقے اٹھ بہشتاں کیتے رب تعالیٰ

جیونکر ہاراں وچہ پہاڑاں درجے تیویں جناہاں
ہر درجے وچہ فرق انیویں جیویں فرق زمین اسماناں

ہر اتلا طبقہ ہیٹھ والیاں نوں تاریا نوانگ سیاوے
جیویں آسمان کنارے اتے تارا نظری آوے

تلے کنوں جو اتلے درجے نعمت دون سوائی
جو اعمال دوہاں درجے سنوں حدیثاں بھائی

جو مومن رہ اللہ دے چلن جنگ کرن کفاراں
جو سر ٹوپہ کریندے وضو شرطاں نال ہنجاراں

جو پہتے قدم جماعت کارن ٹرکے آون دوہیں
جو پڑھکر ہک نماز وحید اکردی فکر حضوروں

انہاں عملاں تھیں ہیاں چھڑسن درجے ہون زیادہ
جو حفظ قرآن کریو چہ دنیا درجے بہت امادہ

حکم ہوسی حافظاں پڑھ توں تلیں درجیں چڑھ توں
جیونکر خوب پڑھیا وچہ دنیا اونویں واضح پڑھ توں

اوہ اونویں واضح پڑھدا جاسی اپر چڑھدا جاسی
جتنا یاد قرآن ہوسی اس اتنا قرب ودھاسی

نال شمار آیات قرآنی درجے جنت آئے
حفظ قرآن ہوسی جس سارا اعلیٰ درجہ پائے

ہک درجہ خاص ملے جو مومن کردی صبر بلائیں
غم اندوہ مصیبت سختی تنگی ظلم ایذا ہائیں

معنے صبر جے سختی آوے بھکھ وبا بیماری
یا ڈور دشمن دا یا وچہ مال اولاد مصیبت بھاری

شرک نہ کرے نماز نہ چھوڑے رب تیں راضی ہووے
سب احکام الٰہی اپر ثابت قدم کھلووے

ہک درجہ ہور نبی فرمایا تر نہ شخصاں تہہ آوے
ہک بہت غریب جو ٹیر والا تقویٰ دین کماوے

ہو سو جو خویش سکاوت توڑن کرادہ صبر توڑی
بھی سلطان اوہ عدل کرے نت رسم ظلمدی چھوڑے

حضرت کیہا نہایت درجہ اعلےٰ کوئی پاوے
جے اس پر ظلم کرن اوہ نجسے ظلم نہ مول کماوے

جے اُنہوں چیز نہ دیوے کوئی اوہ منگے ایہ دیوے
جے استھیں خویش پیوندی توڑن گندہ سکاوت کیوے

جو پاس میر سفارش کرکے کم غریب کراوے
جو کری تو کل خالق اُتے تقویٰ دین کماوے

جتنی راحت لذت نعمت دنیا چکھے کوئی
اتنا قدر کہی اس درجے جنت اندر ہوئی

باجھ خدا نہیں کری جو پوجا یا کوئی آپ پوجاوے
یا سُوں ننگن پتر ادے مشرک راہ جاندا مڑ آوے

یا سن کر بات خدا نبیدی تائب مول نہ ہووے
اس جنت وچہ نہ درجے ملسن پچھوتا دے روووے

ہک شخص بہشتی نظر اُٹھاوے اُپر نور دیساوے
ایسا نور چمکے اس پر نظر نہ رکھی جاوے

ایہ کیا نور فرشتیاں پچھے کہن جواب فرشتے
ایہ نور فلانے مومن دا جو کردے نیک سرشتے

اوہ آکھے اسیں برابر آہے دونویں دے اعمالاں
کیا کجھ ایس ترقی کیتی ہیں پر وچہ خصالاں

ملک کہن گے رج طعاموں توں راتیں سوں رہندا
ایہ راتیں وچہ عبادت جاگے بھکھ تریہ بھی سہندا

اس بھکھ تریہ بیداری بدلے ایہ درجہ ہن پایا
اوہ سن کر راضی ہوسی جو وچہ جنت حسد نہ آیا

بیان جمعیت اہل جنت و تفحص کردن ایشان از حال زن و فرزند و خویشاں

جو اہل ایمان بہشتاں اندر عیش آرام ہیسن ۔ زن فرزند تے خویشاں ہاں سارے سمھال کریسن
کہن فرشتے ہیں جنت وچ آپو اپنی جائیں ۔ ہر ہک قدر اعمالاں ملیاں جنت وچ سرائیں
کہن بہشتی باہجہ انہاں اندر خوشی اسانوں نائیں ۔ جے اوہ پاس اساڈے آون ہوے خوشی تدائیں
کہن فرشتے وہ عمل تہیں درجے لئے نہ کوئی ۔ کہن بہشتی عرض اساڈی اللہ اگے ہوئی
جو دنیا وچ کمانداہکو کھاندا ٹبر سارا ۔ تے ہک امیراں خدمت کردا پلدا خویش پیارا
توں شاہنشاہ ساریاندا حاکم اکرم کُل کریماں ۔ فضل کرم تدھ حد نہ کوئی ارحم کل رحیماں
جاں تیری اساں عبادت کیتی اعلےٰ درجے پائے ۔ تا فضل امید جو خویش پیارے پاس اونہاں پہنچائے

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَاتَّبَعَتْھُمْ ذُرِّیَّتُھُمْ بِاِیْمَانٍ اَلْحَقْنَا بِھِمْ ذُرِّیَّتَھُمْ وَمَآ اَلَتْنٰھُمْ مِّنْ عَمَلِھِمْ مِّنْ شَیْءٍ سورۂ محمد س ۲۶ پ

حکم ہوسی فرزند عیالاں پاس اونہاں پہنچاؤ ۔ وچہ درجے کرو برابر پورے نعمت انہاں ودھاؤ
فضل خزانے وچوں دیہو نعمت دون سوائی ۔ تا اونہاں کچھ نقصان نہ پہنچے نعمت وچہ چوائی
بھی حضرت نبی شفاعت کرکے درجے بہت دیوائے ۔ قدر محبت پاک نبیدی امت درجے پائے

دربیان دیدار الٰہی وحصول نعمت وشان غیر متناہی

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی وُجُوْہٌ یَّوْمَئِذٍ نَّاضِرَۃٌ اِلٰی رَبِّھَا نَاظِرَۃٌ

سب نعمت تھیں افضل اعلےٰ ہے دیدار الٰہی ۔ جنت اندر ہر کوئی پاوے منگیا س گمراہی
اکناں سال اندر ہکواری ایہ نعمت ہتھ آوے ۔ ہک فرقہ ہر ہفتہ دیکھن خالی جمعہ نہ جاوے
ہک فرقہ ہر روز دو واری دیگر وقت فجر دے ۔ جو نال خشوع ایہ پڑھن نمازاں ایہ گل حاصل کردے

چوتھا فرقہ ہر دم حاضر خاص الخاص الٰہی
جیونکر خاص غلام حضوری اندر خدمت شاہی

جد اہل جنت وچہ آپو اپنے درجے پہنچن سارے
ہک ملک منادی کری آواز خوش آواز بلاوے

سنسن اوہ آواز بہشتی جو بہ ادنے اعلے
کہسی ہوئے پسند تسانوں ایہ گھر جنت والے

سبہ کہن سوگند خدا ایہ منزل بہت گرامی
استھیں ہونہ خواہش ہرگز راضی ہیں تمامی

ہک خواہش دیدار الٰہی سبہ تھیں نعمت بھاری
حکم کری رب اعلیٰ جنت زینت کرے تیاری

زینت ناک ہووے جھب جنت ڈوڈھل نلاوے
حکم ہوئی پھر ملک الٰہی بندیاں سد بولاوے

اوہ نال آواز بلند پیارے لذت نال پکارے
جو دوست بدیو کر وزیارت اپنے مالک پیارے

تاں اعلیٰ ادنی اسب بہشتی سنسن اوہ آوازہ
ہون اسوار یراقاں اٹھاں زیب خوشی کر تازہ

چھاویں چھاویں باغ جنت دے سیر کریندے جاون
جا پہنچن دروازے قدسی آکھ سلام سناون

السلام علینا من ربنا اینویں آکھن سارے
چاہن اذن تاں اذن کری رب داخل ہون پیارے

جو اٹھواں طبقہ جنت اعلیٰ تلے عرش دے بھائی
وڈا باغ میدان اہی اوتھے حور قصور نہ کائی

کرسیاں بہت نہ مزبھریاں یاقوتاں ہونوروں
لعل جواہر چاندی سونیوں در یا بہت حضوروں

قدر موافق درجے ملسن کرسیاں ہر اک تائیں
تے کستوریاں ٹیبیاں اتے عماں ملسن جائیں

ہر کوئی اپنی درجے اتے راضی دلوں بجانوں
کینہ حسد نہ ہوسی دلوچہ ہور کسے دے شانوں

فرشتہ دی داو عجائب گھلسی مشک عنبر اوڈاوے
اوہ خوشبو ناک عجب کستوری ہر اک اتے پاوے

سر ڈاہی ہووے پاسے جاسی گرد پوی کستوری
خوشی کمال ہووے انہاں حاصل اوڑک مسروری

کرسی عرش الٰہی دیکھن چمکے نور نورانی
کرن سوال دیدار الٰہی فضل ہووے رحمانی

عرش دوالے ستر پردے ہوسن ہر اک نوروں
حکم کرے رب ہر اک پردہ ہووے دور حضوروں

ویکھ تجلی نور الٰہی ہر ہک سجدے جاوے
حمد ثنا تسبیح الٰہی ہر اک شکر سناوے

نال تسلی ہر اک ویکھے پردہ کسے نہ کوئی
چن بدجیوں سر پردے کائی ڈہل نہ ہوئی

فرشاں خوشی سناوے اللہ میرے تئیں پیارے
جنگے خلقت میرے جوچوں اہل عبادت سارے

ہر ہک سمجھے پاس میرے اوہ بھیت دلاندی جانی
ظاہر خفیہ باتاں ہر اک بھیت کہی من بھانے

ہر اک شخص کلام عنایت قدر موافق پاوے
تا حکم کرے رب خواہش دلدی ہر کوئی دولچہ لباوے

تا خواہش کرن جو نعمت جنت سبانوں رہے مدامی
حکم ہوسی ایہ دائم رکھساں دلیساں ہوسی انعامی

فر حکم کرے رب ملک وچھاون دستر خوان نورانی
لعل جواہر جڑی ہزاراں زینت زیب نورانی

بھانڈیاں کچھ شمار نہ آوے موتی ہرو یاقوتوں
ہر اک دیوچہ ستر قسماں ہوسی کھاناں قوتوں

جو دل چاہے کھاون پیون ہر ہر قسموں کھاناں
بھی ملے شراب طہورا تھائیں بیٹھ من بھاناں

ہس لذت خوشی نہ حد نہایت بھلسن نعیماں
ہور خصمت فر گھر دل چلسن شوکت شان عظیماں

ہر ہک تائیں ہر حلے خلعت ملے حضوروں
ہر ہر حلہ ستر رنگاں ہوسی خوشی سروروں

فر مڑ دیاں ہک بازار ملے وچ بیع خرید نکائی
سندس استبرق ابریشم زینت زیب سوائی

تحفے ہور ہزار عجائب کسے نہ ڈٹھے اکہیں
نہ کنیں سنی نہ خیال دلاں وچ انت شمار نہ لکھیں

جو کجھ چاہن چک لیجاون کمی نہ ہوسی مولے
بھی خوب شکل تصویراں ہوسن جیہا جس قبولے

جیہڑی شکل پسند کرے اوہ اپنی شکل بنائے
ہو اسوار گھراتوں آوان حسن جمال سوائے

ملن غلام تے خادم اگوں کرکے صفاں قطاراں
کہن سلام کرن تعظیماں ہور کنیز ہزاراں

حوراں حسن جمال نہانداویکھ ہوون حیرانان
بھی حوراں حسن زیادہ تھیسی جاں اُنہاں ویکھن ستیاناں

کہن مبارک ہکدو جینوں رونق خوشی سوائی
حوران بچھن ایہ نساں خوبی صوت کیونکر پائی

کہن بہشتی کوین نہ ہووے حسن جمال سوایا
جواساں دیدار جمال الٰہی فضل کرم تھیں پایا

بھی اہل جنت نوں کدی گھر نوچہ کرسی رب تجلی
ویکھ جمال عنایت سخنوں حاصل خوشی تسلے

لوک بہشتی نعمت خوشیاں کرسن سال ہزاراں
ہکدینہ رات تجلی کرکے حکم کرے ابراراں

جو خواہش طلب مراد دلاں وچہ ہی نساں باقی کائی
کہن خواہش کجہ نہ باقی سب مراد بہونچائی

رب کہسی میں اعلیٰ نعمت ہور کراں انعامی
جو کدی ناراض نہ تھیساں تساں ہیں رضی رہاں مدامی

ایہ خوشخبری سُنکر مومن ہوسن دون سوائے
قوت حت جانان جیساں ایہ خوشخبر دو ہائے

ہر نعمت تھیں افضل جانن اس خوش خبری تائیں
در رضوان من اللہ اکبر بخوف کیدے جزائیں

بیان تسلیہ مسالکین صالحین تا رشک نہ برند بر نعمت و راحت اہل کفر و نفاق و بدعت

پاٹا موٹا پہن بھراؤ حمد الٰہی کہیئے
تے روکھا سوکھا جو رب دیوے کھائے شاکر رہیئے

ایہ فاقہ فقر نبیدی حالت بھاوے تا بعداراں
لذت زینت راحت دنیا حصہ ہے اشراراں

اہل نفاق تے بدعت کافر دنیا اندر سوکھے
تے مومن صالح سنی اکثر عمر گذارن اوکھے

شوکت شان اسایش انہاں ویکھ نہ جی بھٹکاوے
ایہ چہ حقیقت نعمت ناہیں جو چاہے سو پاوے

سن احوال انہاندا جنہاں جو چاہیا سو پایا
نمرود شداد فرعون کفاراں کوڑیاں سب سدایا

جو ساڈے نفس مراداں ہا دن گھٹ انہاں تھیں ناہیں
پر رب حکیم رحیم مراداں اندک دینداتائیں

بدکار اندی راحت زینت نعمت خاص کہیے
اس وچہ غضب ربانان دھانان قہروں ڈریاں رہیے

حکم ربانان دوزخ قہروں اونہاندے سر جاری
ایہ چاؤ ٹھاڑے مہلت راحت بہت کمن بدکاری

جیونکر بادشاہاندی عادت حکم قتل جن دیندے
بہت دیہاڑے مہلت دیکے نعمت بہت کھوئیندے

جو کھاوے پیوے عیشاں کرے پہنے جو من بھاوے
چار دیہاں تھیں پچھے فیر اوہ پھاہا سولی پاوے

اوہ چار دیہاڑے لذت نعمت اندر غضب چھپایا
بیدینا اندی نعمت دا ایہ حال جو آکھ سنایا

نے مومن صالح سنی جیکر دولت دنیا پاوے
اوہ قید شر عدیناں مقید کرے نے جو من بھاوے

اوہ چونہ زناں تھیں دوہ نہ رکھے وچہ نکاح کدائیں
زنا لواطت کنجر بازی نیڑی جاوے کائیں

نہ راگ سرود نہ تار سنے نہ ڈھول طنبورہ تارا
خواہش نفس نہ دیوے اسنوں کرداصبر چارا

خمر نہ پیوے نشہ نہ کوئی ناچ نہ ویکھے مولے
سونا ریشم مرد نہ پہنے ترک حرام قبولے

جو عیش خوشی ہے منع شرع وچہ نیڑی اس نہ جاوے
حج زکوٰۃ فطر قربانی حق بجالیاوے

اوہ حکم شرعدے نال جو درنے نعمت وچہ حلالاں
ایہ نعمت ہضم مبارک اسنوں خطرہ نہیں ذراں

اوہ دوہیں تھیں دولت دنیا ریدے نام الٰہی
اسدی پریس کجیوے مومن جیوں حضرت فرمادی

دو شخصاندی پریس کجیوے اک عالم ربانے
جو عمل کری خود لوکاں دسے سیدھا راہ حقانی

دہ جا مومن غنی جو دولت بدینام اوڈاوے
جو سچے دتا خبر نہ کہیے ریاں ڈرے چھپاوی

خاتمہ در بیان حدیث وَحُفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ وَحُفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وتفصیل نصیحت بوجہ تمثیل

دوزخ شہوت نال لپٹیا خود حضرت فرماوے
تے جنت سب لپٹیا سختی جو کجھ نفس نہ بھاوے

جیونکر پھاہی گرد نواحی پاون چوگ شکاری
اوہ چُن چُن چوگ جناور پھاسے جھلے موت خواری

اینویں گرد بگرد جہنم شہوت حرص وچھائی
ایہ شہوت بے نفسانی خواہش خلص جماع نہ آئی

ہر ہر لذت کھاون پیون پہنن بھی اسواری
بھی نیت زیب آسایش دولت دنیا نفس پیاری

بھی نام نہاوس وڈیائی چاوڑ عزت بھی سرداری
بھی رسم رسوم لحاظ قبائل چھوڑن نفسان بھاری

ایہ لذت شہوت نفس نہ چھوڑے چھوڑن سخت دسیاوی
پھاہی دوزخ والی پھاسے اس ویلے پچھتاوے

تے جنت انگ غنیمت ہوسی مشکل رب بنایا
دکھ ریاضت محنت سختی جس جالی قرس پایا۔

جیوں اک اول زمین سوارن بوٹے گھاہ مریندے
بھی بل واہن وچہ گرمی دہیاں جڑ جان گلیندے

ہا پیو پاون کڈھ رزق جو گھر اندر خاک رلاوں
فر پانی دیون پالے جالن کلر کوڑا پاون

بھی دینہ تے رات کرن پھر راکھی منگن دعائیں
جو یارب فضل کرم تھیں ساڈی محنت پلے پائیں

اینویں محنت باجھ نسجنت محنت کیتیاں پائیے
اوّل کفر شرک دے بوٹے بدعت مار گوائیے

کر کے صاف عقیدہ سنی کرئے نیک کمائی،
ترک حراموں شبیہوں کریئے جو کچھ سب برائی

گرم دنانو چہ روزے مشکل سردی وچہ نمازاں
وضو غسل شرائط جو کجھ کریئے نال نیازاں

پنجے وقت نماز جماعت افضل وقت پڑھیوی
اگلیاں تھوں کدھ پچھلے ملدے واہی خیال کجھیوے

جو کتک جھڑے ہاڑی ساون گھیر اناج نہ میون
جو گھر بوہ لاون بھیڑی پلیوں مالہ دیون

پنج نمازاں پنجے زمیناں صوم سہاگہ آیا
وٹا ڈل نہ چھوڑے کوئی صدقہ بی بنایا،

کجھ گھر دا رزق جو اللہ دتا اسدے نام لٹائے
حج زکوٰۃ فطر قربانی سبہ بجا لیائے

بھی نفع خلایق جوبن آوے دینی یاد دنیاوی
بھی ذکر تلاوت نفل عبادت جتنا بن سر آوی

فرعلماں اتے ناز نہ کریئے لیکھیئے اس ریاتی
جو یارب فضل کرم تہین بخشیں کر جنت ارزانی

ظاہر باطن شرع موافق سنت عمل کچیوے
جو رب نبی دا سد ہارشتہ محکم کر پکڑیوے

بدعت رسم رسوم جہالاں ہرگز قدم نہ دہریئے
جو سنت چال نبی صلعجدی بھی اصحاباں پھڑیئے

ایہ کیتا مول نہ ہوسی ضایع وعدہ سچ قرآنوں
لَا یُضِیعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِینَ بہت جائیں فرقانوں

علما نوالے اس فضلدی پکی ہے اعتباری
جیونکر محنت واہی والیاں اس بولہدی بھاری

تے علمان ہا بجوں اس بیہودہ چلی اونگ خیالوں
جیوں محنت واہی ہا بجوں بوہل ہوسی ایں محالوں

جو علما ندے قہروں ڈردے ڈر نالائق آیا۔
جیوں واہی والے جھولیوں گڑیوں کھدے خوف سوایا

جے جھولا گرم او بجاوے واہی تاں بھی رہے نہ خالی
بیو مڑسی کجھ نیز اچارہ تاں بھی جان سکھالی

اینویں علمان کو جو آفت تاں بھی خنک نہ رہندے
تھوڑا بہت منافع کرسن وچہ کتاباں کہندے

نعوذ باللہ جے کافر ہوکے مومن مرے کوئی
اسنوں نفع نہ علموں ہرگز محنت ضایع ہوئی

جیونکر لشکر غضب قہر دا واہی پٹ اچاڑے
پٹھانیر اکجھ نہ چھوڑے جھگی پلے ساڑے

پر ایسا کرماں ماریا ور لا بہت قلیل بچھانوں
واہی علموں بوہل جنت اکثر حاصل جاناں

بن بدعت شرک عقیدہ کفروں جے سو عمل کماوے
اسنوں نفع نہ ہرگز علموں محنت اوگت جاوے

جو شرط واہی دی رہین سوارن علمان شرط عقیدہ
جے کلر شور یار تیو واہی محنت کرے مزیدہ

یا جہل اگھ نہ صاف کرے سو ضایع بیو نجاوی
اینویں بدعت کفروں شرکوں کیتا کم نہ آوے

ہن اس فضلدی رکھ محمد بس کریں گفتاروں
جس نیجت بھلے پڑھ عمل کری اللہ خلاصی ناروں

بھی نعمت نا زہ ہستاں لیسی بدلہ نیک کمائی
ہن کری غریب سوال الاہوں ایں آکھو بھائی

اس درود کو ہر نماز کے بعد

اللّٰھُمَّ یَا وَاقِیَ الْاَسْلَامِ وَاَھْلِہٖ

سَلِّمْنَا یَا اَسْلَامُ وَنَبِّتْنَا عَلٰی

اَلْاِیْمَانِ حَتّٰی نَلْقَاکَ بِہٖ وَاَنْتَ

عَنَّا رَاضٍ غَیْرَ غَضْبَانَ بِاللّٰہِ

فَاللّٰہُ یَا اللّٰہُ اَللّٰھُمَّ اَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِی

کُلِّ اَمْرٍ کُنَّا اَوْ اَجِرْنَا مِنْ خِزْیِ

الدُّنْیَا وَعَذَابِ الْاٰخِرَۃِ اَللّٰھُمَّ

نَسْئَلُکَ الْعَفْوَ وَالْعَافِیَۃَ فِی الدِّیْنِ

وَالْاٰخِرَۃِ رَبَّنَا اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَۃً

وَّفِی الْاٰخِرَۃِ حَسَنَۃً وَّقِنَا عَذَابَ

النَّارِ وَصَلَّی اللّٰہُ یَا اِلٰہِی کُلَّ صَبَاحٍ

بِرَحْمَتِکَ یَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِیْنَ

اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَسْئَلُکَ

۱۲۷۰

الْجَنَّۃَ وَمَا قَرَّبَ اِلَیْھَا مِنْ قَوْلٍ وَّعَمَلٍ

وَنَعُوْذُ بِکَ اَنْ نَّسْئَلَکَ

اَللّٰھُمَّ اِنَّا نَسْئَلُکَ

الْعَفَافَ وَالْغِنٰی

اٰمِیْن یَا اَرْحَمَ

۱۲ ۲ ۱۲

مناجات بدرگاہ قاضی الحاجات کافی المہمات رحمۃ اللہ عبدہٗ قال آمینا

تُوں ارحم کل رحیماں اللہ اکرم کل کریماں
تُوں عفو کرم دا مالک ربا صاحب فضل نعیماں

تُوں خالق رازق منعم محسن بخشنہار قدیمی
توں رب قریب مجیب سوالاں دایم صفت کریمی

اسیں بندے محتاج تیرے تُوں تہ پروا نکائی
توں فضل کرم تھیں عرض قبولیں حاجت کل روائی

جے ظلم گناہ پہاڑ اساڈے فضلاں اگے رائی
توں عفو کرم کر بخش کریماں جو کل اساں بریائی

توں رب غفور شکور رحیماں بخش ظلوم جہولاں
بحرمت خاص حبیب محمدؐ حرمت کل رسولاں

بھی سچی توبہ بخش نصوحی تڑٹے نہیں دوباری
جیتوں رکھیں تاہے سلامت ساڈی تڑٹن ہاری

ایسی توبہ بخش جو بدیوں نیکیاں بدل کرا دے
بھی وقت حساب کتابوں ہووے شاہد کل بھلا دی

بھی احسن عمل نصیب کریں اساں موجب تو رضائیں
تے دین ایمان سلامت رکھیں فتنے دور ہٹائیں

وقت نزع دے گریں اساں ثابت دین لیجائیں
بھی قبر قیامت ہر جا فرحت پل تھیں پل لنگھائیں

دوزخ والیاں عملاں تھیں وچ دنیا اساں بچائیں
تے روز قیامت دوزخ صورت اکھیں نہ دکھائیں

تے جنت والے عملاں دی توفیق کرائیں۔
فردا اس نبیدے جنت اندر بخش کرم تھیں جائیں

بندیا ندا محتاج اساں دنیا وچ نہ کرتوں
آپے کم سوارئیں ساڈے رحمت کریں نظر تو ر

برکت بہت کریں فرزندان بختیں نیک اولاداں
بھی صحت نال عافیت رکھیں دو یں نیک مراداں

بھی کعبے حج کرائیں زیارت روضے پاک نبیدی
ایہ عرض قبول بحرمت نبیاں حرمت کل ولی دی

آلے بھیج درود محمدؐ تے سن آل اصحاب پیارے
بھی کل رسولاں نبیاں ولیاں تابع انہاں جو سارے

تمت

راحیمین ۱۲ ۲ ۱۲ ۱۲۷۰

ستاسی کاتب غلام مرتضیٰ ساکن رانماں ڈاکخانہ سوہدرہ ضلع گوجرانوالہ

تحصیل وضلع ہوشیارپور کی اجازت سے

جملہ حقوق اس رسالہ کے بنام راقم سطور کے نیز کسی نے چھاپا تو